

ایدا من قیثنوت

فد مغهورا یکن یغ کوسوت

(علم فقہ)

اول

الحاج عبدالغنی بن الحاج یحییٰ

فقہ کل یغاکدوا

۲

ایدا من قسنتوت

فد مقرر اکین یغ کوسوت

(علم فقہ)

اول

الحاج عبد الغنی بن الحاج یحییٰ

فقہ کل یغکدوا

وکیل فنجوال

شریکت باجری

کوالا لمفور

حق چیتا ترڦلیهارا

- چیتقن کتیک - ۱۹۸۹
- چیتقن کأمقت - ۱۹۹۲
- چیتقن کلیم - ۱۹۹۶
- چیتقن کأنم - ۲۰۰۰
- چیتقن کتوجوه - ۲۰۰۴
- چیتقن کلاقن - ۲۰۰۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على سيدنا محمد اشرف المرسلين، وعلى اله وصحبه اجمعين.

شکور کفد الله بهوا فغکل فرتام "ایدامن فننتوت فد مهورایکن یق کوسوت" بهاکین عبادات دغن فرتولغنث تله تمت، مدهمدهامن اف یغترکندوغ ددالمش دهارفکن جادی فندوان یغبرکون کفد فمباچش.

مک مولای دري II رجب 1403 برسمان دغن 24 افریل 1983 برایکوت فول فغکل یغکدوا بهاکین معاملات اتو دغن عبارة یغلاءین دسبوت اوروسنیاک دان سکل یغبرسغکوت فآوت دغنث دان باب النکاح.

جوابلی دان حکم

81. جوابلی ایت معنای مبرهکن اتو میندهکن کواس میلیک سسوات بندا اوله فنجوال کفد فمبلی دغن اد کنتیش یغدا یذیتکن اوله شرع.

حکم جوابلی ایت اداله هاروس (صح دان حلال) ددالم اسلام⁽¹⁾

روکن جوابلی

فرتام - اورغیغ برعقد یأیت فنجوال دان فمبلی.
کدوا - بارغیغ دغقدکن یأیت هرک دان بارغ اتو بندا یغدجوال.
کتیک - صیغه یأیت ایجاب دان قبول.

(1) سنداران سلوم اجماع علماء ایاله فرمان تومن "وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ". ارتین: الله تعالى تله مفعلاکن جوابلی. دان حدیث سفرت سیدان صلی الله علیه وسلم: "إِنَّمَا الْبَيْعُ عَنْ تَرَاضٍ". ارتین: بهوا سغکوم جوابلی ایت برکنتوغ کفد کریشان. دان یکندا فونه دنان دمکن: "أَيُّ الْكُتُبِ أَحَبُّ إِلَيْكَ قَالَ قَالَ الرَّجُلُ يَسِيرُهُ وَكُلُّ بَيْعٍ مَبْرُورٌ". ارتین: انکه فراوسهان یقلبه بایک یا رسول الله! سیدان بکرج دغن تولغ اوده سندری. دان تیف؟ جوابلی یغ میرور (یغ تیدی اد تیفو دای دان حیانة ددالم).

دسیني دترښکن روکن یڅکتیک دهلو مځیکوت سوسون
مطلع البدرین.

دالم باب اوروسنیاګ دان نکاح چرای اد تیک کات ۲ بهاس عرب
یغ سلالو دګوناګن یايت صیغه، اِیْجَاب دان قَبُول.

صیغه ایت معنای روف بنتوق فرکتان. اِیْجَاب ایت معنای لفظ
یغ مننجوق کفد مېري، دان قبول ایت معنای لفظ یغ مننجوق کفد
منریما.

بیلا دسبوت صیغه برارتي ترکندوغ ددالمن دوا فرکارا یايت
ایجاب دان قبول.

اصل مسئله جوابلي اتو نکاح کهوین برداسر کفد کریضان
دري کدوا ۲ فیق توافي فرکارا رضا ایت ترسمبوي ددالم هاتي،
درايت هندقله دامبیل کیرا دری فرچاکفن (لفظ) اتو تولیسن اتو
ایشارة.

سباګي چونتوه افبیل دسبوت اوله فنجوال ”ساي جوال بوکو
این کفد اندا دثن هرک لیم رښکیت“، ایت ایجاب نما.

افبیل دسبوت اوله فمبلي ”ساي بلي بوکو این دثن هرک لیم
رښکیت“، ایت قبول نما.

بوله جوک دسبوت اوله فنجوال ”ساي جوال بوکو این دثن
هرک لیم رښکیت“، جواب فمبلي ”ساي بلي“ دثن تیدق دسبوت
بندا یغدبلي دان هرک، فون بوله ممدائي.
بیلا تله دلاکوکن ایجاب قبول سدمکین ایت صحله جوابلي
سکالیفون دسبوت سچارا برګوراو ۲.

برسلاهن جیک دسبوت سچارا مځیق ۲ یغدمکین ایت تیدق
صح جوابلي کران فرکتان ۲ ایت دسبوت تیدق دقصدکن معنای.
ترماسوق دالم جملهکات ایجاب:—

(ا) بندا اتو بارغ این باګي اندا دثن هرک لیم رښکیت اومفما.
(ب) ساي فرمیلیقکي بندا این کفد اندا دثن هرک لیم رښکیت.

(ت) ساي بريكن بندا اين كفد اندا دثن هر ك ليم رښكيت.
ترماسوق دالم جملهكات قبول:-

(ا) ساي تريماله بندا اين دثن هر ك ليم رښكيت.

(ب) ساي رضاله بندا اين دثن هر ك ليم رښكيت.

(ت) ساي امبيلله بندا اين دثن هر ك ليم رښكيت.

(ث) ساي ميمليقكيه بندا اين دثن هر ك ليم رښكيت.

بياسن ددالم جوابلي دان عقد ۲ يغلاين ددهولوكن ايجاب درفد قبول تتافي بوله جو ك دان صح ددهولوكن قبول درفد ايجاب. مثال سفر ت كات فمبلي "اندا جوال كفد ساي بوكو اين دثن هر ك ليم رښكيت. جواب فنجوال "ساي جوالله كفد اندا"، صمله جوابلي ايت.

دمكين جوا صح جوابلي جي ك فنجوال بر كات "ساي جوال بوكو اين كفد اندا دثن هر ك ليم رښكيت". جواب فمبلي "اياله". اتو بر كات فمبلي "ساي بليله درفد اندا بوكو اين دثن هر ك ليم رښكيت". جواب فنجوال "اياله".

صح جوابلي اورښيخ مځواس كدوا ۲ ايجاب دان قبول. دالم بهاس عرب دسبوت "مُتَوَلَّى الطَّرَفَيْنِ" يعني اورښيخ دي براي ايجاب دان دي جو ك بر قبول (اورښيخ كونترول كدوا فيهق). سفر ت بر كات سئورغ كفد فنجوال: اندا جوال بوكو اين دثن هر ك ليم رښكيت.

جواب فنجوال اي اتو ساي جوال. دان بر كات اي كفد فمبلي: اندا بلي بوكو اين. جواب فمبلي: اي اتو ساي بلي.

جادي دالم مسئله اين ساوله ۲ سئورغ سهاج بر لفظ ايجاب دان قبول بگيمان فركتان يقد گاري س دباوهن.

صح ايجاب اتو قبول دثن ايشارة درفد دوا اورغ بيسو.

صح ايجاب دان قبول فاكي سورت اومقام سئورغ منوليس سورت كفد سئورغ لاءين دتمفت يغلاين. ددالم سورت ايت دانتارا لاءين دتوليس "ساي جوال بوكو ساي برسام اين كفد اندا دثن

هرڪ ليم رڻگيت“، دڻن شرط دقبول اوله اورڻيڻ منريما سورت ايت سمرت دگتائ: ”ساي بلي بوکو اين دڻن هرڪ سباق ايت“. دڻن سرت مرت ڪتيڪ سمفي بچائڻ ڪفد ايجاب ايت، مڪ جيڪ لمبت دقبول سمرت برچاڪف فرڪارا يغلآين نسچاي مضرة (تيدق دلولسڪن).

جوال معاطاه

فرڪتان معاطاه ايت معنائ اونجوق بري، مقصودڻ دسيني جوالبلي فاكي باير دوءيت بري بارغ تيدق اد چاڪف اف۲ (تنفا ايجاب دان قبول) بگيمان بايق برلاکو فد ماس سڪارغ دمرات۲ دنيا.

ددالم مسأله اين اد دوا فنداقت علماء، ستشهش مشتاڪن تيدق صح جوالبلي ايت. منوروت اين واجب اتس تيف۲ درفد فنجوال دان فمبلي مولغڪن باليق اف۲ يغلته دامبيل، سڪيران سوده تيدق اد اد لاكي واجب فولغڪن ڪنننن، تنافي تيدق دنتوت اف۲ داخرة ڪلق ڪران سوده اد ڪريضان انتارا دوا فيهق.

منڪل امام نووي دان سبهاڪين درفد علماء يغلآين فول مشتاڪن هاروس جوالن سچارا معاطاه ايت دان صح.

ستغه علماء يغلآين فول مشتاڪن هاروس جوالن سچارا معاطاه ايت جيڪ فد بارغ يڻ ڪچيل۲ سهاج سمرت داڪيڻ، ايڪن، روتي دان سباقين (تيدق هاروس فد يڻ بسر۲ سمرت تانه، رومه، ڪريتا دان سباقين).

يغدمڪين ايلوق دان سيگياله ڪيت برتقليد دڻن قول اين سفاي تيدق ڪنا دوسا.

شرط فد ايجاب قبول

(۱) شرط فد ايجاب دان قبول بهوا جائن دسلائي انتارا ڪدوان دڻن چاڪف۲ يڻ لآين يغتياڊ ڪنا معنا دڻن عقد. سڪاليفون چاڪف ايت سديڪيت سمرت ساتو فرڪتان اتو ساتو حروف يڻاد معنا سمرت ”ق“ معنائ فليهاراله. تنافي تيدق معاف دسلائي دڻن فرڪتان ”بهوا“

اد فون جيڪ دسلاڻي دڻن فرڪٽان يڻ اد ڪنا مڻنا دڻن عقد سڦرت شرط بوله فيليه (خيار) انتارا جادي دڻن تيدق دان شرط اد سڦسي. سڦرت برڪات فنجوال ”ساي جوال بوڪو اين ڪفد اندا دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت“، دڻن شرط بوله فيليه (خيار). جواب فمبلي ”ساي بليه بوڪو اين دڻن هرڪ برڪات فنجوال“ ”ساي جوال بوڪو اين ڪفد اندا دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت، دسڦسيڪن اوله فلان“، جواب فمبلي، ”ساي بليه بوڪو اين“ دڻن دمڪين ايت، صحله عقد ايت.

(ب) بهوا تباد دسلاڻي انتارا ڪدواڻ دڻن ديم يڻ لام يڻ مننجوڪن تا هندق ممبلي، تنافي ديم سڪجف تيدقله مڦاف. (ت) تباد براوبه سبوتن يڦرتام دڻن سبوتن يڦكدوا جيڪ دسبوت دوا ڪالي سڦرت ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت بهڪن سڦوله رڻمڪيت“، ڇاڪف ماڇم اين تيدق صڇ سلاڪي تيدق داولاڻي صيغه يڻ سمفرن دوا ڪالي. مڪ جيڪ داولاڻي ڪالي يڦكدوا ايت دڻن سمفرن سڦرت ڪٿاڻ ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت ساي جوال بوڪو اين ڪفد اندا دڻن هرڪ سڦوله رڻمڪيت“، مڪ دتريما اوله فمبلي صحله دڻن هرڪ سڦوله رڻمڪيت.

(ث) بهوا ددڻر اوله اورڻيڻ برهمڦيران اڪن لفظ ايجاب دان قبول ايت فد عادة سڪاليقون ساله سڻورڻن تيدق ڪدڻران. (ج) بهوا سڇوچوق لفظ ايجاب دان قبول ايت فد مڻنا سڦرت سام جنيسڻ، سام ماڇمڻ، سام صيڦڻ، سام بيلائڻ، سام تونيش دان تڻڪوهڻ، مڪ جيڪ تيدق سڇوچوق نسڇاي تيدق صڇ. چوانتوهڻ سڦرت برڪات فنجوال ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت واڻ ڦيرق يڻ دڦڇه“، جواب فمبلي ”ساي بلي بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت واڻ ڦيرق يڻ سمفرن.

اتو ڪٿاڻ ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت برتڻڪوه سلما سبولن“، جواب فمبلي ”ساي بلي بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت برتڻڪوه سلما دوا بولن“.

دان لاءين ۲ مثال يڅ تيدق سچوچوق فد جنيس، صفة دان لاءين ۲
سموان ايت تيدق صح.

(چ) تيدق دگنتوئکن (دتعليقکن) دغن سسوات اتو دغن ماس
اومقام کتاش "جيك باف ساي ماتي ساي جوال بوکو اين کفد
اندا دغن هرک ليم رښکيت اتو ساي جوال بوکو اين کفد اندا دغن
هرک ليم رښکيت سلما انم بولن" سموان اين تيدق صح.

شرط ۲ باکي اورښځ برعقد

دشرطکن فد فنجوال دان فمبلي:—

(۱) هندقله کدوان ايت اورښځ اد کلايقکن بوله ممرباکي ۲ کن
هرتاش. دالم ايستيله فقه دسبوت مطلق التصرف. درايت تيدق
صح جوالبلي کانق ۲، اورغ کيلا دان اورښځ دتکه برکواس فد
هرتاش دغن سبب دغو دان بودوه. تتافي همب سهيا صح مبلي ديريښ
درفد فغهولوښ فد حال همب سهيا ايت ترماسوق کدالم کولغن
اورښځ تياد کلايقکن برجوالبلي کران مبلي ديري ايت مقصودن
مردهيکاکن ديريښ. مثالښ فغهولو برکات "اکو جوالکن ديري اښکو
دغن هرک بکين ۲". چاکف ايت سام ماچم چاکف "اکو
مردیکاکن ديري اښکو دغن بيارن بکين ۲".

(ب) تياد دفقسا فنجوال اتو فمبلي دغن تياد سبئر، درايت تياد
صح عقد اورښځ دفقسا منجوال هرتاش دغن تياد سبئر. سباليقښ صح
عقد جيك دفقسا دغن سبئر، سفرت اورښځ دفقسا اوله حاکم منجوال
هرتاش کران ممباير هوتغښ. سام ماچم اورښځ دفقسا دغن سبئر
اورښځ اد فداښ مکانش (اورښځ مپوروقکن مکانش) يغدفرلو اوله
مانسي دفقسا اوله حاکم منجوال فد يغلبه دري حاجتښ انتوق
ستاھون.

صح جوالن اورښځ منجوالکن هرت اورغ لاءين يڅ ممقسا اي
منجوالکنښ کران يگدمکين ايت سوده لبه درفد اذن فد حال هرت ايت
بوکن دي فوښ.

(ت) اورښځ مبلي مصحف اتو قرآن ايت هندقله اي اسلام. مک
تيدق صح جيك فمبلي ايت اورغ کافر سکاليفون مرتد، مريک تيدق

صح مېليقي قرآن اتو اف جوا يثرتوليس فدان قرآن مسكيفون
ساتو حروف يث دتوليس دثن تجوان قرآن اتو ددالم علمو لاءين
يغاد مئندوئي ايات قرآن سمرت نحو اتو تركندوغي ددالم عزيزه،
كچوالي متاواغ امس اتو فيرق اتو قرطس يغاد برتوليس فدان اية
قرآن، كران كسادان مئحاجتي دمكين ايت (كران حاجة) دان تياد
دقصدكن قرآن.

دمكين جوا اتف رومه جيڪ اد فدان يث برتوليس اية قرآن
(كران حاجة دان تياد دقصدكن قرآن).

صح دجوال كوليت مصحف يثتله برچراي درفدان كغد اورغ
كافر كران ايت بوكن قرآن سكاليفون حرام اتس اورئغيث برحدث
مپنتوهن.

بكيما تيدق صح اورغ كافر مبلي قرآن، بكيو جوڪ تيدق
صح وكيلث مبليكن انتوقن سكاليفون وكيل ايت اورغ اسلام. تتافي
صح اورغ كافر جادي وكيل مبليكن قرآن انتوق اورغ اسلام
چوما دي سنديري تيدق بوله مپنتوهن كتيك قبض (سره ميره)
كناله يث بروكيل ايت سنديري مئمبيلن.

تنتغ مباح قرآن دلولسكن اورغ كافر مېچان جيڪ اد هارفن اي
مملوق اكام اسلام دثن دفهمكن كندوئثن دان جيڪ تياد هارفن
هندقله دلارغ اي مېچان.

سمرت اين جوڪ كتاب ۲ حديث دان كتاب ۲ اكام يث لاءين.

(ث) اورئغيث مبلي سهيا يث اسلام اتو يث مرتد جوڪ دشرطكن
اياث اسلام. مك تيدق صح اورغ كافر مبلي سهيا يث اسلام اتو
يث مرتد كران ماسيه اد لاكي كايثن دثن اسلام كچوالي يثدبليث
ايت بفان سنديري اتو انقن سنديري يث كدوا ۲۸ مسلم يايت صح
بليث كران دثن سبب بلي ايت كدوا ۲۸ جادي مردهيك.

(ج) دشرطكن جوڪ فد اورئغيث هندق مبلي سنجات اتو الت فرغ
بهوا اي بوكن درفد كافر حربي سكاليفون اد فرجنجين كامانن دان
بوكن كافر ذمي يث دلوار نكري. مك تيدق صح دجوال سنجات كغد
مريكتي.

صح دجوال سنجات کفد کافر ذمي یغ ددالم نکري سلما تباد
دکتهوي یغ اي منجادي فرکا کس کفد کافر حربي. دمکين جوا صح
دجوال سنجات کفد فندرهاک دان فرومفق تتافي حرام دجوال کفد
مريک جيک دسئک اي بوات مرومفق دئن سنجات ايت.

شرط فد بارئغيغ د عقدکن

شرط فد بارئغيغ د عقدکن یايت هرک دان بارغ جوالن:—

(۱) هندقله سوچي عينش اتو کنا نجيس يغبوله دسوچيکن. مک
تيدق صح دجوال بندا یغ نجيس سفرت انجیغ، اراق، گاديغ گاجه،
سومبو بادق دان لاین ۲۸. سکاليفون اي بوله سوچي دئن براوبه
اومقام اراق دان کوليت بئکي.

تياد صح جوال بندا یغ کنا نجيس يغتيا دافت هندق دبرسيهکن
(جوال سچارا برسنديرين) سفرت چوکا، سوسو، ميپق دان چچار
یغ کنا نجيس.

اد فون جيک بارئغيغ دجوال ايت کنا نجيس دان دجوال سچارا
ايکو تن سفرت جوال تانه یقاد دأتس رومه یغ دايکت باتو ۲۸ دئن
فاسير یغ دامبيل درفد کولم جمن. صح جوالن تانه ايت کران
نجيسن ايت مئیکوت بارغ لاین یغ سوچي. جادي عقد ايت برلاکو
اتس یغ سوچي دان نجيس ايت ايکوت سام سچارا برفينده تائن
سهاج، (کادان سماچم ايت تا دافت هندق دايلق).

سفرت اين جوک حکوم منجوال سهيا یغ اد فد بدائن چف ۲ یغ
دچوچوق دئن جاروم دارهش جادي هيتم دان بروف ماچم ۲ کمبر
صخله دجوال دان نجيسن سچارا مئیکوت سهاج.

ترماسوقله ددالم کولغن اين صدقه ۲، هيبه ۲ اتو وصية دئن مات
بندا یقاد نجيس حکم صح سچارا فينده تائن سهاج تيدق چارا
ميليقتکندي.

(ب) بارغ ايت اد منفعتش (اد کونان) فد شرع اومقام جوال اير
تفي فريکي اتو تفي سوئي فاکي توغ اتو جوال تانه یغ دلومکوق ۲
دفا دغ کران اد کونان. سکاليفون ککونان ايت اتوق ماس اکنداتع

سفر تانق کلدای یغ کچیل یغتله ماتې ایبوښ اتو یغتله برچرای
درفد ایبوښ کران بیلا بسر کلق بوله بوات کندران.

درايت تیدق صح منجوال بناتخ ۲ یغ ملات دبومي سفر ت اولر،
کالا، کومبغ دان سباکیش کران بناتخ ۲ ایت تیدق دکیرا سباکي هرت
مک مغلوارکن هرت (واغ) انتوق مبلیس دلارغ اوله شرع، کچوالي
بناتخ یغاد منفعة سفر ت اولت سترا کران ستران، اتو لینته کران
انتوق مذهبسف داره اورغ ساکیت اتو سباکیش درفد بندا یغبرکون
مک سموان ایت صح دجوالبلي.

اد فون تمباکو صح جوک دجوالبلي انتوق مریک یغ مذهبسف
روکو، سبب اي ترماسوق دالم کمفولن بارغ ۲ یغ دهاروسکن تیاد
دلیل مختاکن حرامش.

تیاد صح دجوالبلي بناتخ بواس سفر ت سیفا، هریمو دان سباکیش
کچوالي یغ اد کوناښ سفر ت هریمو بینتغ انتوق فربوروان، سفر ت
کاجه انتوق کندران، سفر ت بروق انتوق ممتیق بواه ۲ هن، سفر ت
لباه انتوق مادوښ، سفر ت بوروغ مراق انتوق هیبوران فد ورنان،
سفر ت کوچیغ جینق انتوق منعکف تیکوس دان ساومفمان، صحله
جوالبلي قد سموان ایت.

تیاد صح جوالبلي بارغیغ تیاد برکون دغن سبب سدیکیتش سفر ت
دوا تیک بیجی کندوم اتو دوا تیک بیجی انکور دان لاین ۲ درفد
بندا ۲ یغ تیاد نیلایښ فد غالب. درايت تیاد واجب دکنتي جیک
دبناسکن سکالیفون حرام درمفس دان واجب دکمبالیکن کفد توانښ.
حرام دان تیدق صح منجوال راجون یغ بوله ممبونه اتو منچدراکن
سام اد سدیکیت اتو باپق. تتافي جیک باپق بوله منداتغکن بهیا
دان سدیکیت تیدق ممبیاکن دان اد کوناښ نسچاي هاروس دجوال.
(ساي راس راجون انتوق ممبونه سرثمک اتو ممبونه لالغ تا اد جالن
دکناکن تا صح دان حرام دجوال. مونکین مقصود علماء فقه مختاکن
حرام دان تا صح ایت فد راجون انتوق ممبونه مانسي اتو بناتخ یغ
تیدق بردوس).

دمکین جوک حرام دان تیدق صح جوالبلي الت ۲ میوزیک دان
بوکو ۲ یغ مهندوغي فغتهوان یغ دحرامکن.

(ت) بهوا کدوان (فنجوال دان فمبلي) اد کواس مبري اتو مپره
باکي دتريما بارغ دان هرکاڻ.

درايت تيدق صڄ منجوال سهيا اتو بناتڄ يڄ سوده لاري اتو
يڄ سوده سست اتو يڄ سوده درمفس اورغ فد حال فمبلي تياد اوفاي
هندق مڄمبالیکن اتو مندافتکن باليق، تتافي جيک بوله دافت دڄڻ
تياد کنا بلنجا، صڄ جوالن ايت.

تياد صڄ منجوال بوروغ يڄ تربڄ داوان سکاليغون بياسڻ اي
ماليق کسارڄڻ. کادان يڄدمکين ايت تيدق بوله دفکڄ کران بناتڄ
تيدق ممفوپاي عقل.

دمکين جوا تيدق صڄ منجوال لباه دالم سارڄڻ فد حال راجڻ
تيدق اد دالم سارغ ايت، تتافي کالو اد صڄله دجوال کران بوله
دفرچيائي جيک اي کلوار اکن کمبالي سمولا.

تياد صڄ منجوال ايکن دان ساومفماڻ يڄاد ددالم کولم يڄ لواس
جيک سوکر هندق مڄمبيلڻ دان صڄ جيک موده مڄمبيلڻ. اد بايق
مساله ۲ يڄتياد صڄ جوالبلي تياد دافت هندق دسبوتکن کسمواڻ
کران ترللو فنجڄ. فنديقڻ جيک فد بارغ اتو هرک ايت اد
حال يڄ تا يقين مک جوالن ايت تيدق دلولسکن اوله شرع کران بوله
مبساوا کفد تيفو داي دان تياد کريضان ساله ساتو درفد دوا فيهق.
فرينسيف اسلام تا ماهو اد تيفو داي انتارا مانسي.

(ث) بارغ اتو بندا يڄ دعتدکن ايت دميليقي اوله يڄ برعقد
دڄڻ ميلیک يڄ سمفرن. درايت تيدق صڄ جوال سببوات بارغ يڄ
بلوم دقبض (يڄ بلوم دتريما اتو بلوم اد دالم تاڄڻ) کران بلوم
سمفرن ميلیک.

فرکٽان قبض ايت اصل معنان فکڄ مقصودڻ دسيني سوده
دتريما، دفکڄ دان دامبيل اليه.

دمکين جوا تيدق صڄ جوال فُضُولِي^(۱) يايت جوالن بارغ اورغ
يڄ فنجوال ايت بوکن وکیل دان بوکن ولي کفد توان بارغ کران

(۱) فرکٽان "فُضُولِي" ايت لڄامن درله فرکٽان "فُضُولِي" معنان له. بيلا دسبوت فُضُولِي معنان "اورليڄ مليهي اتو
مد ملوي" کدين دڄبه "اي نڄبه" دسبوت "فُضُولِي" معنان جنيس يڄ سولک مليهي اتو ملطوي. مقصودڻ دسيني
اورليڄ بوکن سبالي توان فون اتو سبالي وکیل اتو سبالي قُولِي (لفاول کاتق ۲) منجوال حق اورغ لاڻ.

بوکن میلیکڙ سکالیفون دلولسکن اوله توانښ. این فنداقت قول
جدید^(۱)

تتافي منوروت قول قدیم جوال فضولي ایت ترهنتي اتس
کریضان توان یغ امفوښ بارغ، جیک اي ملولسکن لولسله (صح)،
دان جیک اي تیدق ملولسکن تیدقله صح. دندغ دري سګي دلیل
فنداقت این لبه قوات.

جیک سئورغ منجوال هرت موږښ سفر ت بغاښ دسګاښ ماسیه
هیدوف تیبا ۲ پات سوده ماتي نسچاي صح جوالنښ ایت.
(ج) بهوا فنجوال دان فمبلي متهوي اکن عین بارغ دان عین
هرک فد جوالبلي یغ مُعین (یغبرلاکو دهدافن مات کدوان)، اتو
متهوي اکن قدرښ دان صیفتښ فد جوالبلي یغ دفسن.

جیک فنجوال برکات: ساي جوال کفد اندا ساله سپواه درفد
دوا بوکو این دغښ هرک سکودي کاین نسچاي تیاد صح کران تیاد
دکتهوي اکن عینښ یغمان ساتو.

دمکین جوا تیاد صح جیک برکات فمبلي: ساي بلي بوکو اندا
این دغښ ساله ساتو درفد دوا کودی کاین این، کران تیدق دکتهوي
اکن عینښ (عین هرک).

صح جوالن ساتو کنتغ کندوم دان ساومفمان یغترکندوغ دالم
ساتو لوښکوک، کران کدوا ۲ یغبرعقد متهوي قدر بندا یغنجوال
ایت.

صح دجوال ساتو تیمبون کندوم یغتیاد دکتهویکن سوکاتنښ دغښ
هرک لیم رښکیت تیف ۲ سکنتغ اتو جوال تانه یغتیاد دکتهویکن
براف کاکي فرسګي دغښ هرک لیم رښکیت تیف ۲ سکاګي
فرسګي.

تتافي جیک فنجوال برکات: ساي جوال کفد اندا ساتو لوښکوک
کندوم یغتیاد دکتهویکن سوکاتنښ دغښ هرک لیم زاتوس رښکیت

(۱) قول جدید (پشپارو) پایت لټوی امام شافعي سلفس بریښده دري پشپاد کسر دان قول قدیم (پشپارو) پایت لټوان
ماسی دپشپاد.

فد تيف ۲ ساتو کنتخ ليم رښکيت، ستله دسوکت چيک بتول اد سراتوس کنتخ صخله جوالن ايت، دان چيک تيدق سمفي سراتوس کنتخ نسچاي تيدق صح.

دمکيتله دقياسکين فد مثال ۲ يغلآين، چيک دافت دکتھويکن عينش جوالن ايت صح. دان چيک تيدق دافت دکتھوي تباداله صح. ايتوله سببش تيدق صح منجوال بارښيغ غائب يعني تباد دليهت اوله فنجوال دان فمبلي اتو ساله سئورغ درفد کدواښ سکاليفون کدواښ براد دتمفت برعقد.

چارا ۲ مليهت

(۱) ممادا مليهت بارغ دان هرکاښ دښن فاکي لوښکوق، سکاليفون تيدق دکتھوي اکن بيلانښن اتو سوکائښ چوکف فاکي چوښق سهاج، سمرت کات فنجوال: ساي جوال کفد اندا سلوښکوق برس اين دښن هرک بکين ۲. جواب فمبلي: ساي بلي. صح جوالن ايت تتافي مکروه کران ترکادغ مېاوا کفد مېسل. سباليقښ کالو سکولوغ کآين اتو ساومفماښ يفتياد دکتھويکن براف هيل، صح جوالن دښن تياد مکروه، کران بارغ ۲ فاکي لوښکوق ايت برتينديه انتارا ساتو دښن يغلآين برسلاهن فاکي هيل تيدق برتينديه.

(ب) ممادا دليهت سسوات بارغ دهولو درفد عقد فد بارغ يڅ بياسښ تيدق براوبه سهڅک سمفي وقت برعقد.

(ت) ممادا دليهت ستغه اتو سبهاکين سهاج درفد بارغ ايت چيک مننجوق کفد يڅ باقښ سام ماچم يڅ دليهت. او مقام سلوښکوق برس اتو سلوښکوق کاچ دانسباکښ درفد بندا ۲ يڅ بياسښ تيدق برلاينښ سوکو ۲ښ. کران بارغ ساوم مقام ايت بياسښ سام لاهيرښ دان باطينښ، تتافي چيک لمفق لاهيرښ تيدق سام دښن باطينښ فمبلي بوله خيار (انتارا جادي دان تا جادي بلي).

اد فون چيک لوښکوق ايت بواه تميکاي اتو دليما اتو مڅکا اتو سباکښ تيدق ممادا دليهت سبهاکين سهاج مالهن کناله دليهت ساتو فرساتون.

تنتخ ملیهت سسوات بارغ ایت دامبیل کیرا اف یخ مناسبه دان
 یخ فاتوت دلیهت فد عاده بیاس، اومقام ممبلی رومه دلیهت بائونن،
 اتغش، سطحش، دیندیغش، فاریتش دان لاین ۲، دان ممبلی کبون دلیهت
 فوکو ۲، فاکرث دان فاریت ۲. دان ممبلی کاین دلیهت دغن دبوک
 لیفاتنش دان دوا موکاژ جیک سبله لوار لاین دان سبله دالم لاین.
 دان ممبلی کتاب اتو مصحف دلیهت سموا قرطس ۲.

ربا دان حکم

82. ربا ایت فد لغه معنای برتعبه، دان فد شرع معنای: بر عقد
 منوکر ساتو بارغ دغن بارغ لاین یخ تا سام بایق دالم فنداغن شرع
 اتودتخکو هکن تریمان کدوا ۲ اتو ساله ساتو درفد کدوا بارغ ایت.
 یقدمقصودکن دغن بارغ دالم باب ربا این ایاله امس، فیرق دان
 مکانن، یثلا لاین درفداش سفرت تمباک، کاین، تیمه، کته دان لاین ۲
 تیدق ترماسوق دالم کمفولن بارغ ربا. بارغ ربا ایت دالم بهاس
 عرب دسبوت "رَبَوِي".

تیدق صح جوال امس دغن امس اتو فیرق دغن فیرق، اتو کندوم
 دغن کندوم ملینکن هندقله اد فداش تیک شرط^(۱)

فرتام: ماهو سام بایق اتو سام برت بارغ یخ دجوال دغن بارغ
 یخ جادی هرکاژ. مک جیک تیدق سام بایق سفرت برکات فنجوال:
 ساي جوال امس ساي یخ سبرت ساتو کریم این کفد اندا دغن
 سبرت ساتو کریم ستغه امس اندا دان دتریما اوله فمبلی، نسچای
 تیدق صح عقد این دان جادی ربا، این دنماکن ربا الفضل

(۱) کران سبدا رسول الله صلى الله عليه وسلم: «وَلَا تَبْيعُوا الْاَعْقَبَ بِالْاَعْقَبِ وَلَا الْوَبْقَ بِالْوَبْقِ وَلَا الْاَبْرَ بِالْاَبْرِ وَلَا الشَّيْءَ بِالشَّيْءِ وَلَا التَّمْرَ بِالتَّمْرِ وَلَا الْبَلْعَ بِالْبَلْعِ إِلَّا سَوَاءٌ يَسْتَوِي عَيْنًا يَتَمَرَّ بِسَاءٍ يَسْتَرِي كَيْلًا اَمْ خَلَّتْ هَيْبَةُ الْاَصْلَافِ فَبَيْعُوا عِلْفَ شَيْئٍ اِلَّا كَانَ بِسَاءٍ يَسْتَرِي».

مقصودش: جانن کامو جوال امس دغن امس، اتو فیرق دغن فیرق اتو کندوم دغن کندوم اتو شمیر دغن شمیر
 (سجینس کندوم) اتو کروما دغن کروما اتو کارم دغن کارم، ملینکن ماهو سام بایق گادانن تونی دان اد قبض.
 مک جیک برلا، بن جنس جواللم ایکوت سوک هانی کام اصلکن اد قبض.

(برلبیهن). ترماسوق دالم ربا این: مبري فينجم دغن اد فائده التوق
فیوتغ^(۱)

كدوا: ماهو اد قبض (تریمان اتو امبیل الیه) انتارا كدواڻ
یأیت فنجوال مپره بارغ دان فمبلي مپره هرک دان كدواڻ منریما
ماس ایت جوک (سبلوم منیغکلکن تمفت ایت). سکیراڻ تیدق اد
قبض ماس ایت، سفرت دکتاڻ: ساي جوال امس ساي یغ سبرت
ساتو کریم این کفد اندا دغن امس اندا سبرت ساتو کریم دان
دتریما اوله فمبلي تتافي تیدق اد قبض ایت جم جوک اتو لیوات
قبض انتارا كدواڻ اتو سالة سئورغ درفد كدواڻ نسچاي تیدق

صح جوالن ایت دان جادي ربا. این دنماکن ربا الید (ربا تاغن)
کران تاغن تا چمفور دنماکن ربا تاغن.

کتیک: ماهو توني یعنی تیدق بوله دتغکوهکن سالة ساتو درفد
بارغ ایت سفرت دکتاڻ: ساي جوال کفد اندا امس ساي یغ سبرت
ساتو کریم این دغن ساتو کریم امس اندا دتغکوهکن لیم مینیت
کمدین. جواب فمبلي: ساي تریما، نسچاي تیدق صح جوالن ایت
دان جادي ربا. این دنماکن 'رَبَا النِّسَاءِ' (ربا تیمفوه).

ربا (معملکن ربا) ایت حرام^(۲) ترماسوق دالم کمفولن دوسا
بسر، تتافي مقصودن دسینی ربا الفضل یأیت جوال دغن هرک یغلبه
اتو بری فینجم دغن. اد بوئا. اد فون ربا الید دان ربا النساء ترماسوق
دالم گولغن دوسا کچیل. بجیرمی جزء 3 موک 14.

درفد کپتان یغ ترسبوت پتاله جیک جوالن بارغ ۲ ایت درفد ساتو
جنیس سفرت امس دغن امس اتو فیرق دغن فیرق اتو گندوم دغن
گندوم دشرطکن ماهو اد تیکه فرکارا بهارو صح دان تیدق جادي
ربا سام بابق اتو سام برت. اد قبض دان توني تیدق برتغکوه.

(۱) کران ددالم حدیث اد میتاکن: "قُلْ تَزَوَّجُوا بَنَاتَكُم مِّنْهُنَّ مَّا يَشَاءُونَ" مفسودن: تیل ۲ هونغ یغ مساوا اتو یغ منارین
فائده مله ایت اماله ربا.

(۲) کران سیدا بی صلی الله علیه وسلم: "لَنْ يَكُنَ الْبِرُّ إِلَّا بِالرَّبَا وَمَوَازِيهِ وَشَاهِدُهُ وَكَأَيُّهُ". ازین: دلننکر الله
اورغین ماکن ربا. اورغین مواکیلکندي، اورغین مبلنکن دان حرو تولسن.

جيك برلاءينن جنيس تتافي برسمآن علة، سڤرت جوال امس دڭن
 فيرق اتو برس دڭن ڪندوم، دشړطكن ماهو اد دوا فركارا سهاج
 بهارو صڅ دان تيدق جادي ربا (ماهو اد قبض دان توني) تيدق مغاف
 اد برلبه ۲هن سڤرت جوال ساتو ڪريم امس دڭن ليم راتوس ڪريم
 فيرق اتو ساتو ڪيلو ڪريم ڪندوم دڭن ساتو ڪيلو ڪريم سته برس.
 ادفون جيك برلاءينن جنيس دان برلاءينن علة سڤرت واغ رښكيت
 دڭن برس اتو داگيځ اتو سباگيځ تياډاله دشړطكن اف ۲، بوله
 برلبه، بوله برتڅكوه دان سباگيځ.

فركتآن علة ايت معنآن سبب، دسيني سبب ايت دوا، فرتام امس
 دان فيرق، ڪدوا مكانن سڤرت ڪندوم، ڪروما دان لاءين ۲.

مك امس دڭن امس	-	ساتو جنيس.
فيرق دڭن فيرق	-	ساتو جنيس.
امس دڭن فيرق	-	لاءين جنيس ساتو علة.
برس دڭن برس	-	ساتو جنيس.
برس دڭن ڪندوم	-	لاءين جنيس ساتو علة.
امس دڭن برس	-	لاءين جنيس دان لاءين علة.
فيرق دڭن برس	-	لاءين جنيس دان لاءين علة.

درفد ڪپتآن يفتړسبوت پتاله بهوا جوالبلي يڅاد ربا ايت ايال
 جوال بارغ دڭن بارغ يعني برتو ڪر ۲ بارغ، حال سماچم اين جارغ
 دان سډيڪيت برلاكوڻ دډالم نڅري اين. يڅ بايق برلاكو ايال
 بلي بارغ دڭن واغ، جادي ربا يڅبرلاكو دالم نڅري اين ايال فينجم
 واغ باير لبه.

تړسبوت دالم مطلع البدرين داخير باب ربا (دسالين درفد
 ڪتاب لاءين) دمكين ”بركات شيخ ابن زياد: تياډ تر تولق (تيدق
 لفس) دوس مبري ربا تتكل برهو تڅ ڪران ضرورة (تړفقسا) سڪيرا ۲
 جكالو تياډ مبري ربا (كالو تا سڅگوف باير لبه) تياډ دڤراو تڅنډي
 (تا بري فينجم) ڪران اد باگيځ (اورښيڅ هندق ممينجم) جالن فد
 مبري يڅ لبه ايت دڭن جالن نذر اتو دڤرميلقكي اڪنډي. (دڭن
 هيبه اتو هډيه)، استميو فول (تراو تام) جيك ڪيت ڪات نذر ايت

تيدق برحاجة كغد قبول فد لفظ اتس يځ معتمد (نذر ايت تيدق برکهندق کغد ايجاب قبول دسيسې قول يځ معتمد). مقصودش جيک دبري بايران يځ لږ ايت سچارا نذر لفسله دوساڅ کران ضرورة (ترفقسا). لږ جلس لاگي مقصودش دمکين:-

اورثيځ برهو تخ سچارا رږا تيدق لفس درفد دوسا رږا سکاليفون کران ضرورة (ترفقسا) اومقام جيک تيا د باير لږ سوده تنتو تا دافت فينجم، فد حال اي سائت فرلوکن واځ، جادي باگي مځيلقکن اتو هندق برلفس درفد رږا ايت اد ساتو جالن يا ايت بيارن يځلږ ايت دبري دځن سچارا نذر اتو هيږه اتو هديږه (سفرت دکتاڅ دوا فوله رځمکيت يځلږه اين نذر ساي کغد اندا) اتو اي تيدق سبوت چوما نية سهاج دالم هاتي بکيتو کران دسيسې قول يځ معتمد بهوا نذر ايت تيدق برکهندق کغد ايجاب دان قبول افتهلاگي هيږه اتو هديږه، کتيک ايت لفسله دوساڅ کران ضرورة.

ستغه درفد جوالن يځ دلارغ اوله شرع ايا له جوالن دځن باير چکرام لږ دهولو کمدين جيک فمبلي برستوجو جاديله جوالن دان جيک تيا د واځ چکرام لسف، کران ماکن هرت اورغ دځن تيا د بالسځن.

تيا د صڅ جوال دځن شرط جوال بارغ حق فمبلي کغد فنجوال اتو کغد اورغ لاءين سفرت کتاڅ ”ساي جوال کغد اندا کريتا اين دځن شرط اندا جوال تانه اندا کغد ساي اتو کغد سفلان“. جواب فمبلي ”ساي بلي“ دځن دمکين نسچاي تيدق صڅ.

تيا د صڅ جوال بناتڅ دان انقځ يځ ددالم فروت دمکين جوا تيدق صڅ جوال ايږون سهاج اتو انقځ سهاج. تتافي صڅ جوال بناتڅ يځ بولتيځ ترماسوقله انقځ سکالي دالم جوالن.

حرام احتکار بارغ مکاځن اساسي، يا ايت بلي بارغ ايت موسيم موره دسيمفن دځن تجوان هندق دجوال دځن هرک يځ مهل کتيک اورغ سائت برحاجت کفداڅ.

حرام جوال بارغ يځ فرلو يځدباوا اوله اورغ کمفوځ کبندر دځن تجوان هندق دجوال دځن هرک بياس سکالي کوس (جوال تولق)

بیا ۲ فنیاک دبندر برکات کفد مریکثیت تیغکلکن کفد ساي ننتي
ساي جوالکن سديکيت ۲ دثن هرک یغ مهل، یغ حرام ایت اتس اورغ
بندر تیدق اتس اورغ کمفوغ تتافي جوالن ایت صبح.

حرام منجوال کروما اتو ائگور کفد اورغ ممبوات ارق جیک
دکتهوي اتو دسغک اي ممبوات ارق درفدان تتافي کالو شک ۲ اتو
داکق ۲ سهاج اي ممبوات ارق درفدان حکومئ مکروه.

حرام ممبلي اتس بلین یعنی ممبلي بارئیخ تله دبلي اورغ یغ ماسیه
دالم خیار دثن تیاد ایذین فمبلي یغفرتام دان دثن دبطلکن بلین
یغفرتام ایت دثن تجوان برکهندقکن هرک لبه مهل.

صبح جوال دثن شرط خیار بگیمان اکنداتخ اتو دثن شرط بارغ
ایت تیدق اد یغ چاچت اتو بوسوق، اتو دثن شرط دفتیقکن (فد
بواه ۲ کایو) درفد فوکو ۲۰. دان صبح جوال دثن شرط اد سقسي وقت
برعقد کران تاکوت برلاکو کاینکاران.

خیار دان حکم

83. فرکتان خیار ایت معنائ بوله فیلیه انتارا جادي اتو تا جادي
بلي، اتو بوله دتاریق بالیق (بوله قنسیل).

خیار ایت اد تیک ماچم (۱) خیار مجلس (ب) خیار شرط (ت)
خیار عیب (چاچت).

فیلق فنجوال دان فیلق فمبلي دلولسکن بوله خیار مجلس (تمفت
عقد) سلاکي کدوان براد دالم تمفت عقد، سام اد هندق دتروسکن
(دلایمکن) جوالبلي ایت اتو هندق دقنسیل. جیک کدوان تله ممیلیه
لازم (جادي بلي) کوکورله حق خیار درفد کدوان دان جیک سالا
سئورغ ممیلیه لازم کوکورله حق دان تیغکل حق تولنئ.

دمکین جوا کوکور حق خیار کدوان دثن برفیسه (برچرای بدان)
کدوان ۲۰ اتو سالا سئورغ درفد کدوان دري تمفت عقد فد عرف
سکالیفون ترلوف اتو تیدق تاهوکن حکم.

جیک عقد ایت دالم رومه بسر افبیل برفینده کلاین اتو بیلیق
لاین ایت برفیسله نمائ. دان جیک دالم رومه یغ کچیل اتو دالم

فرا هو افبيل كلوار درفدان ايت بر فيسه نماڻ، دان جيڪ دتغه لافخ
اتو دالم گداي افبيل بر فاليخ ساله سئورغ درفدان بر جالن سديكيت
کيرا ۲۱ تيڪ هستا ايت بر فيسهله نماڻ، تتافي جيڪ کدواڻ ديم دالم
تمفت عقد ايت اتو کدواڻ بر جالن برسام ۲ کبراف تمفت لاءين
سکاليفون لبه درفد ماس تيڪ هاري ماسيه ککل خيار کدواڻ کران
تيدق بر چراي بدان کدواڻ.

هاروس باکي فنجوال دان فمبلي اتو ساله سئورغن منشرطکن
خيار دالم ماس يفترتنتو جائن لبه درفد تيڪ هاري دري وقت
دشرطکن، جادي دالم تيمفوه ايت کدواڻ بوله فيليه بلي تروس
اتو قنسيل، شرطن بارغ ايت تيدق بناس دالم ماس ايت سکيراڻ
بارغ ايت جنيس يڻ بوله روسق باطلله عقد جوالبلي ايت. ملينکن
جوالن بارغ جنيس ربا، جوالن يڻ ممباوا کفد مردهيک (سفرت انق
مبلي بفان يڻ سهيا) دان جوالن سلم (جوالن چارا فسانن) تيدق له
هاروس دشرطکن خيار.

مک بارغ جوالن اتو منفعتن دالم ماس خيار شرط ايت دميليکن
اوله سياف يڻ ملتق شرط سام اد فنجوال اتو فمبلي، تتافي جيڪ
کدواڻ سکالي ممبوات شرط مک کادان بارغ ايت موقوف
(ترکنتوغ اتو ترهنتي) تيدق دميليکي اوله سياف ۲، ۱، افبيل سمفرن
جوالن پتاله بارغ ايت ميليک فمبلي دري سچق مولا عقد لاگي، دان
جيڪ تيدق سمفرن (دقنسيل) بارغ ايت ميليک فنجوال.

حاصيل له قنسيل جوال دالم ماس خيار ايت دغن کتاڻ: ساي
قنسيلکن جوالن اين. دان تتف جادي جوال دغن کتاڻ: ساي لولسکن
جوالن اين اتو ساي تروسکن دي اتو ساي لازمکندي.

حاصيل له جوک قنسيل دغن فربواتن سفرت دستوبهي (فد سهيا
فرمفوان) اتو دمردهيکاکن اتو دجوال اتو دسيواکن اتو دکهوينکن
اتو دوقفکن اوله فنجوال دان تتف جادي بلي جيڪ فربواتن ۲ ايت
دلاکوکن اوله فمبلي.

سکيراڻ دالم ماس خيار بارغ جوالن ايت دفاميرکن انتوق
جوالن دغن اد ايدين کدواڻ نسچاي تيدق دکتاکن قنسيل درفد
فنجوال دان تيدق دکتاکن تتف جادي بلي درفد فمبلي.

هاروس باکي فمبلي خیار دڻن سبب پات اد عیب (کچاچتن) یغ
اد لبه دهولو فد بارغ جوالن دڻن تیاد دکتھوین، دمکین جوا
فنجوال هاروس خیار جیک پات اد چاچت یغاد لبه دهولو فد هرک
یغتیاد دکتھوي.

چاچت فد سهیا یایت سفرت یقتله دفوتغ بواه کمالوانن اتو برزنا
اتو منچوري اتو فلاري اتو کنچیغ دتمفت تیدور اتو مولوت بوسوق
اتو کتیاق بوسوق. دان چاچت فد بناتغ سفرت منندغ، مڱیکیت،
کاسر برجالن سکیرا ۲ دتا کوتي جاتوه سیاف ۲ یغ منوڱکڻ اتو
ماکن سدیکیټ.

چاچت فد رومه سفرت رومه ایت جادي تمفت عسکر برهنټي اتو
دسبلهڻ اد توکڻ دوبي مباسوه کاین بیسیغ دڻن همفسڻ اتو اد جین
یغ مڱاچو دان سباکڻ. دمکین جوا تیغ ۲ فرکارا یغ مڱورڱمکن
ذاتن اتو هرکان کورغ یغ مروسقکن تجوان یغ سبئر دبلي بارغ
ایت.

چاچت یغبرلاکو سلفس قبض تیدقله هاروس فمبلي هندق خیار
لاکي.

بیلا ددافاتي اد چاچت فد بارغ جوالن اتو فد هرک، بولیله
ساله سئورغ درفد کدوا فیهق ایت مولغکن بالیق کفد تولنڻ
دڻن قدر یغ سکرا فد عاده، تیدق مڱاف ترلیوات سدیکیټ کران
سمبھیغ اتو کران ماکن یغ سوده ماسوق وقتوڻ، دمکین جوا قضاء
حاجة هڱک سلسي دان جیک هاري مالم بولیله توڱکو هڱک صبح
(فاکي).

جیک فنجوال ایت براد دالم نکري هندقله دکمبالیکن بارغ ایت
کفدان اتو کفد وکیلن اتو کفد اورڱیغ بروکیل کفد دي اتو کفد
ولین سفرت باف اتو داتوئن اتو کفد وارڱن اتو دسرهنکن کمحکمه،
دان جیک فنجوال ایت غائب (تیدق اد دالم نکري) دان وکیلن فون
تیدق اد هندقله درجوکن کفد محکمه.

سلاين درفد ایت واجب اتس فمبلي منچاري اورڱیغ مڱیسیکن
فسخ اتو قنسیل ایت ماس دالم فرجلانن منوجو کتمفت فنجوال اتو
کمحکمه.

دشرطکن لاکي جاڻن دکوناکن بارغ. جوالن ایت ستله دکتهوي اد
چاچتن سکیران فمبلي مپوروه سهیا یغدبلیش یغ چاچت ایت دڻن
کټان امبیلکن اکو ایر مینوم اتو اونجوکن اکو کاین ایت اتو فرکي
کونچي فینتو ایت اتو اټکت فلانا یغاد دأټس بلاکغ کودا ایت
نسچاي تیاد بوله دکمبالیکن لاکي دڻن چارا برکرس.

سکیران تیدق دافت دکتهوي چاچت یغ لام ملینکن دڻن دچاچتکن
فول سمرت دتبوق تلور بوروغ کسواري اتو بواه تمیکاي یغ براولت
ددامن اتو سباکین بهارو دکتهوي اد چاچت لام. نسچاي هاروس
دکمبالیکن دڻن چاچت ایت دڻن تیدق واجب ممایر کنتي چاچت یغ
بهارو ایت کران دغذورکن دالم فرکارا سچام این.

جیک برلاکو فرتلیشکاهن انتارا فنجوال دان فمبلي تنتغ چاچت لام
دان چاچت بهارو، فنجوال مټاکن چاچت بهارو نسچاي دبنرکندی
دڻن برسومغه دان سومغه ایت مټیکوت جوابن. مثالن: برکات
فمبلي ”ساي فولگکن بالیق بارغ این دڻن سبب اد چاچت لام“
جواب فنجوال: ”دي تیدق بوله فولگکن بالیق دڻن سبب چاچت یغ
دسبوتن ایت“ . مک سومغه فون مټیکوت جوابن ایت دڻن
برکات: ”والله، دي تیدق بوله فولگکن بالیق دڻن سبب چاچت یغ
دسبوتن ایت“

جیک اي منجواب: ”ساي تیدق مستي منریما چاکش ایت“ . مک
سومغه فون مټیکوت جوابن ایت. (والله ساي تیدق مستي منریما
چاکش ایت).

جیک اي منجواب ”ساي تیدق سرهکن کفداڻ دڻن چاچت
این سومغه“ والله ساي تیدق سرهکن کفداڻ دڻن چاچت این.

اتو دجوابن: ”ساي تیاد سرهکن کفداڻ ملینکن سجهترا درفد
چاچت“ . سومغه ”والله ساي تیاد سرهکن کفداڻ ملینکن سجهترا
درفد چاچت“.

حکوم این فد چاچت یخ تیاد ترغ لام اتو بهارو یعنی بوله جادي سوده لام اتو بوله جادي چاچت بهارو.

اد فون جيك پات چاچت ایت بهارو سفرت لوك یخ ماسیه باسه لاكي فد حال جوالن دان قبض سوده برلاكو سبولن اتو دوا بولن لالو مك حكومش دبنركن چاكف فنجوال دغن تيدق فايه برسومفه. سبالیقش جيك چاچت ایت تيدق مناسبه بهارو جادي مالهن سوده لام اومقام لوك یخ سوده بايك فد حال جوالن دان قبض بهارو برلاكو نسچاي دبنركن چاكف قمبلي دان تيدق فايه سومفه.

فرايغاتن: ستغه درفد فربواتن یخ مبولهكن قمبلي خیار چاچت یايت فربواتن تَصْرِیة. معنات مبیركن تیتیق لمبو بشق تيدق دفره سوسوڻ سفاي دسغك لمبو ایت بايق سوسو، فربواتن ایت حرام دان فیهق قمبلي بوله خیار دغن مبولهكن بالیق كفد فنجوال دغن سگرا، جيك سوده دفره سوسوڻ واجب اي مگنتي دغن سگنتخ کروما، دمکین جوا جوالن تانه یغاد فاریت ددالمن دتاھن اتو دامغ کتيك ملاكوكن جوالن دلفسكن ایرڻ دغن تجوان سفاي دسغك فاریت ایت بايق ایر. فربواتن ایت حرام جوگ سام ماچم مغهیتمکن رمبوت سهيا دغن داي اتو دکریتيغکن سفاي دسغك مودا اتو دسغك قوات بکرج. سموا فربواتن ۲ ایت مبولیهکن خیار دان قنسیل دغن سگرا.

تتافي ددالم مسئله مرچيغکن باجو سهيا دغن داوت هیتم سفاي دسغك فندي منولیس، تیاد حق باكي قمبلي خیار کران چوايڻ تيدق منچوب لبه دهولو. دمکین جوا مبولي کاچ دغن هرک فرمات تيدق بوله خیار کران کچوايڻ سنديري ایتفون کالو کاچ ایت اد هرک. سکیراڻ تيدق اد هرک لغسوغ نسچاي جوالن ایت تيدق صح.

بارغ جوالن سبلوم قبض

کدودقکن بارغ جوالن سبلوم دتريما (قبض) اوله قمبلي اداله دالم تغکوڻن دان اکوان فنجوال، سکاليفون قمبلي برکات تا افله بارغ ایت لفس درفد تغکوڻن اندا تیاد ترلفس جوگ. یقدهمکین نرقنسیلله جوالبلي ایت دغن بناسن اتو دبناسکن اوله فنجوال.

فيهق فمبلي بوله خيار جيڪ اد چاچت دالم ماس ايت اتو
دچاچتڪن اوله فنجوال اتو اوله اورغ لاءين، ڪتيڪ ايت ترقنسيلله
جوالبلين.

سام جوڪ حڪومث سڌرت چينچين جاتوه ڪدالم سوڻي اتو ڪدالم
لاءوت يڄ تا دافت هندق دامبيل لاکي دان سڌرت بوروغ ليار ترلفس
دري تاڻن اتو دري سڄر تافي سڪيران بوله دافت باليق تباداله
دلولسڪن قنسيل.

سباليقن جيڪ فمبلي ايت سنديري يڄ مبناسڪن بارغ جوالن
دڻن تباد سبئر نسچاي دحڪومڪن اي تله قبض، دان جيڪ دڻن سبئر
سڌرت مبناسڪن بناڻ مپرغ اتو سهيا مرته اتو سهيا ايت دبوات
منبوس فربونهن اتو فمبلي ايت راج يڄ مريته تباد دحڪومڪن اي تله
قبض.

سلاڪي بارغ ايت بلوم دقبض فنجوال تباد بوله هندق
مفرباڪيڪن ۲ سڌرت جوال، هيبه، صدقه، دسيواڪن دان لاءين ۲.

بکيمان تله دپتاڪن بهوا قبض ايت تريما سراهن دان امبيل اليه
بارغئيج دبلي، مڪ فد بارغئيج بوله برگرقي دان دائمڪت حاصيلله قبض
ايت دڻن فنجوال مفهولورڪن بارغ ايت ڪفد فمبلي دان دامبيل دان
دسمبوت اوله فمبلي اتو دفڪڻ.

فد بارغئيج تباد بوله دفينده سڌرت تانه، رومه، فوهن ڪايو دان
لاءين ۲ بندا يڄ برت ممدائي دڻن فنجوال مپرهن ڪفد فمبلي دڻن
لفظ يڄ منجوقڪن سوروه قبض سڌرت ڪتاڻ سڪارغ ساي
ڪوسوڻڪنله تانه اتو رومه اين انتوق اندا سرت سرهن انق ڪونچي
دان فيهق فمبلي ماسوقڪن بارغ ۲ جيڪ اد اتو مغاليه اف يڄ
فاتوت داليه، تباد مغاف اد تيغڪل سديڪيت ۲ بارغ ڪفوپان فنجوال
ڪران ڪادان سماچم ايت دمعاڪن.

جوال توليه، اشراك، مرائبه دان محاطه

85. دالم باب جوالبلي بايق جوڪ مساله برلاڪو مفيكوت
ڪادان سڌرت جوال توليه، اشراك، مرائبه دان محاطه.

فرکتان تَوَلِيَه ایت معنای بری کواس اتو لنتیق، مقصودن دسینی منجوال عقد بلی یغته دلاکوکن سمرت برکات فمبلی کفد سئورغ لاین یغته مغهوی اکن هرک بارغ ایت: "وَلَيْتُكَ هَذَا الْعَقْدَ". ارتیش: سای بری کواس کفد اندا اف یغ سای بلی این. جواب اورغ ایت: سای تریما، حکومث ای جوال بارغ ایت کفدان دئن هرک یغدبلیش ایت سکالیفون تیاد دسبوتکن هرکاڭ حکومث صح جوالن ایت.

فرکتان اِشْرَاك ایت معنای سکوتوکن. مقصودن دسینی فمبلی میغوتوکن اورغ لاین فد بلین ایت دالم عقد سمرت کتان: "اَشْرَكَتُكَ فِي هَذَا الْعَقْدِ بِالنِّصْفِ". ارتیش: سای سکوتوکن اندا دالم عقد این دئن سفاروه. جواب اورغ ایت سای تریما، معنای دی جوال سفاروه بارغ ایت جادی ساهم. جیک ای تیاد سبوت سفاروه صح جوک حکومث جادی ستغه سئورغ.

فرکتان مُرَابَحَه معنای سام ۲ دافت اونتوغ. مقصودن دسینی جوال بارغ یغته دبلی دئن کاونتوئنش سکالی سمرت کتان کفد سئورغ لاین. "يُعْطُكَ بِمَا اشْتَرَيْتُ وَرَبِحَ دِرْهَمٍ لِكُلِّ عَشْرَةٍ". ارتیش: سای جوال کفد اندا بکیماں سای بلی سرت اونتوغ ساتو درهم فد تیف ۲ سفوله درهم. جواب اورغ ایت سای تریما، صحله جوالن ایت.

فرکتان مُحَاطَه ایت معنای کورغ اتو سوسوت. مقصودن دسینی منجوال بارئیع دبلی دئن کروکین سکالی سمرت برکات فمبلی کفد سئورغ لاین: "يُعْطُكَ بِمَا اشْتَرَيْتُ وَحَطَّ دِرْهَمٍ لِكُلِّ عَشْرَةٍ". ارتیش: سای جوال کفد اندا اف یغ سای تله بلی دئن کورغ ساتو درهم فد تیف ۲ سفوله درهم. جوابش: سای تریما، صحله جوالن ایت.

ساتو مسأله یأیت جیک برکات فمبلی کفد سئورغ لاین: "سای جوال کفد اندا بارغ این بکیماں سای بلی" معنای ترماسوقله هرکاڭ سهاج.

ساتو مسأله لاکي یايت جيڪ اي برکات: "ساي جوال کفد اندا بارغ اين دثن اف یغ کنا اتس ساي" معنائ ماسوقله هرکاڻ دان سگل بلنجا کلولا نث سمرت اوفه سوکت. دلال. فنجاگ. اوفه ائمکت. اوفه ختن (فد سهيا). بلنجا اوبت جيڪ دبلي کادائث ساکيت. بلنجا ماکن دان بلنجا چلوف (جيڪ بارغ ايت کائين). بلنجا ۲ یغترسبوت منمفاتي فائده یغ دامبيل درفد بارغ جوالن. تیدق ترماسوق جيڪ سته ۲ فرکارا ايت دکرچاکن سنديري. اتو اورغ لائين سچارا سوکریلا کران تیدق کنا اتس اف ۲. مک جوال سماچم اين هندقله فنجوال دان فمبلي مغهوي هرکاڻ فد مسأله یغفرتام دان مغهوي براف بلنجا یغ کنا ايت فد مسأله یغکدوا. جيڪ تیدق دکتھوي تیدق صح.

جوال اصول دان بواه

۸۱. بارئسياف منجوال تانه دثن اطلاق (تياد سبوت. اف ۲ یغاد داتس) ترماسوقله اف یغاد داتس سمرت بائونن، تلاک، فوکوء ۲ یغ هيدوف هکک کاکر اومبيش دان فوهن ۲ تنامن سليشن، کچوالي بواه ۲ هن یغ پات سوده توا کتيک عقد جوالبلي یايت جادي حق باگي فنجوال (توان تانه) ملينکن جيڪ دشرطکن بواه ۲ هن ايت ترماسوق دالم جوالن کتيک ايت جاديله اي حق فمبلي.

بيلا تياد دشرطکن هندقله فنجوال (توان تانه) ايت ممتيق اتو موتغ بواه ۲ ايت دثن سکرا کران مشيلقکن درفد ککليروان.

بارئسياف منجوال دوسون ترماسوقله تانهن، سگل فوکوء ۲ یغاد داتس دان سگل بائونن یغاد دالم دوسون ايت.

بارئسياف منجوال بناتغ سمرت کودا ترماسوقله بسی ۲ تافقش تنافي تیدق ترماسوق فلانا یغاد داتس بلاقش دان ککقش.

بارئسياف منجوال سهيا تیدق ترماسوق انتیغ ۲ یغاد فد تليغان، چينچين دان کاسوتش.

هاروس دجوال بواه، کایو دان فرهومان یغ پات سوده توا ایسیث
(سوده ماکر)، سام اد دثن شرط دفتیق اتو دکرت اتو دچابوت اتو
تیدق شرط اف ۲. اد فون منجوال بواه یغ بلوم توا جیک تیدق
ترماسوق دثن فوکوء ۲۰ ثیاداله صح ملینکن دثن شرط دکرت (دتبغ)
کتیک ایت جوک، تتافی جیک بواه دثن فوکوء ۲۰ ث ساتو هرک
هاروس دجوال دثن تیاد شرط کرت.

فرسلیسیهن انتارا یغبر عقد

87. افبیل فنجوال دان فمبلی تله برستوجو اتس صحن سسوات
جوالن تیبا ۲ کدوا ۲۰ برسلیسیه تنتغ چاراث سمرت تنتغ قدر بارغ
ایت. تنتغ هرک دان تنتغ جنیس سمرت امس دان فیرق، اتو تنتغ
تیمفوهرن فد حال ماسیغ ۲ تیاد ممفوپای سقسی، اتو اد سقسی تتافی
سقسی ایت برچککه، کتیک ایت هندقله کدوا برسومفه یغ
منچنتومکن نفی دان اثبات.

مک فنجوال هندقله برسومفه دثن کتا: "والله ساي تیاد جوال
کفد اندا دثن هرک لیم رثمکیت مالهن سوئگوهرن ساي تله جوال دثن
هرک انم رثمکیت اومفمان.

فمبلی فول برسومفه دثن کتا "والله ساي تیاد بلی دثن هرک
انم رثمکیت مالهن سسوئگوهرن ساي بلی دثن هرک لیم رثمکیت.

فرکتان ۲ یغاد کاریس دباوهرن، یغفرتام ایت نفی (تیاد دجوال)
دان یغکدوا ایت اثبات (تله جوال) فد چاکف فنجوال.

دمکین جوا فد چاکف فمبلی یغفرتام ایت نفی (تیاد بلی) دان
یغکدوا ایت (اثبات) (ساي بلی).

افبیل کدوا تله برسومفه مک عقد جوالبلی ایت تیاد ترفسخ
(تیاد ترقسیل) کمدین جیک کدوا رضا اتس کاذاذ دمکین ککل
عقد جوالبلی. سکیرا ثیاد کریضان کدوا ۲۰ بوله قنسیل اتو سالا
سنورغ درفدان بوله قنسیل اتو دقنسیلکن اوله حاکم.

بیلا سوده قنسیل واجب اتس فمبلی مولغکن بالیق بارئیع دبلی
ایت برسرت دئن اف جوا تمباهن جیک اد، دان واجب اتس فنجوال
مولغکن بالیق هرگاڻ (لیم رئمکیت) جیک هرک ایت واغ برسرت
دئن اف جوا تمباهن جیک اد، فد بوکن واغ.

سبالیقن جیک بارغ اتو هرگاڻ ایت سوده تیدق اد لاکي اومقام
تله. دوققن اوله فمبلی اتو اوله فنجوال، اتو تله دجوالکن کفد
اورغ لاین کناله (مستی) دکمبالیکن کنتی بارئیع سؤومفماڻ (جیک
اد) اتو هرگاڻ ایکوت هرک ماس وقف اتو ماس جوال (جیک سوده
تیداد لاکي)، دان جیک سوده چاچت کناله تمبه براف کورغ درفد
هرگاڻ.

جکالو سئورغ مندعوا بهوا بارغ ایت جوال دان یغ سئورغ
لاکي مندعوا بارغ ایت هیبه، هندقله دسوروه برسومفه تیف ۲
درفد کدوان سومفه منافیکن دعوا تولن، سمرت برکات ساله
سئورغن: "سای جوال بارغ ایت کفد اندا دئن هرک سربو
رئمکیت". جواب یغ سئورغ لاکي: "بوکن جوال مالهن توان هیبهکن
سهاج کفد سای"، هندقله کدوا ۲۰ برسومفه دمکین: "والله بارغ
ایت سای تیدق هیبه کفد اندا دان برسومفه یغ سئورغ لاکي.
والله بارغ ایت اندا تیدق جوال کفد سای"، ستله دمکین سیاف
یغ مندعوا هیبه کناله ای مولغکن بالیق سربو رئمکیت.

جوال سلم

88. فرکتان سلم ایت اصل معنائ سره اتو تگکوه، مقصودن دسینی
یا ایت منجوال سسوات بارغ یغدصیفکن کفد تگکوهن سسئورغ
یعنی جوال سچارا فسانن فد ماس سکارغ اورغ سبوت اودر^(۱)

(۱) سنداران سلوم اجاع فرمان تومن: "يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُدَّيْتُمْ بِدِينِي إِلَى أَجَلٍ مُّسَيٍّ فَاتَّبِعُوهُ". سورة
البقرة آیه 292. اوتین: "وامی اورغ برابمان، افبیل برهونخ انسا کاد دئن هونخ یغدتفکوهکن فد سوات
ماس هندقله کاد بوت سورت هونخ".

کات ابن عباس رقیق الله عنهما: آیه این تورون فد جوال سلم (ساوله ۲) جوال سلم ماچم بری فینچم دوات کفد
سئورغ دبایر دئن مارغیج دکهندکی.

روکن جوال سچارا فسانن این اداله لیم فرکارا:۔

فرتام: مُسْلِم (فمسن). کدوا: مُسْلَمَ اِلَيْهِ (فتریمما فسانن).
کتیک: مُسْلَمَ فِيهِ (بارئیع دفسن). کأمفت: رَأْسُ مَالٍ (مودل اتو
هرک). کلیم: صِيغَةُ (ایجاب دان قبول).

سکل شرط فد جوالبلی: دشرطکن جوک فد جوال سلم این ملینکن
شرط ملیهت تیدق دشرطکن فدان.

لفظ ایجابش سمرت: ”أَسْلَمْتُ إِلَيْكَ كَذَا فِي كَذَا“. ارتیش:
”سای سرهکن کفد اندا سکین (دوءیت) انتوق بگین ۲“. جواب اوله
فنریما فسانن (قبول) ”قَبِلْتُ“. ارتیش: ”سای تریما“.

اتو دئن عبارة یغلاءین: ”سای سرهکن کفد اندا واغ امفت فوله
رئگیت این انتوق دافتکن سای دوا هیلا کاین سترا سیام ورن
اوئو“. جواب فنریما فسانن: ”سای تریما“. دان ای فون قبض
امفت فوله رئگیت ایت، لفس ایت بوله ای باوا بارغ ایت تروس اتو
برتغکوه دئن سوات ماس.

دشرطکن فد بارئیع دفسن ایت لیم شرط:

فرتام: بارغ ایت بوله دکتھوی دئن صیفتن مئیکوت کھندق
فمسن سکیرا ۲ تیدق دصیفتکن دئن صیفة یغ جارغ ددافاتی سمرت
لوء، یغبسر اتو جاریه دئن ادیقش اتو دئن انقش جیک دمکین
بیاد صح سلم.

کدوا: بارغ ایت بوکن درفد جنیس یغبرچمفور دئن جنیس
یغلاءین سکیرا ۲ تیدق دافت دفیسهکن جیک هندق دکتھویکن
جزء ۲، سمرت هریره، مَعْجُون دان لاین ۲، جیک دمکین تیاد صح
سلم

کتیک: بارغ ایت بوکن درفد جنیس مکانن دماسق دئن افی
اومقام داکیغ جیک هندق دماکن کنا کولای، اتو دکوریغ اتو دفعکغ
جیک دمکین تیدق صح سلم، کچوالی جیک بارغ ایت دباکر اتو
دفانسکن انتوق هندق ممبیداکن انتارا ساتو دئن یغلاءین ایت تیدق

مغاف سڤرت دفانسكن سارغ لباه انتوق مغاسيڤكن مادو دڭن
ليلينش يڤدمكين ايت صح سلم.

كأمفت: بارغ ايت بوكن درفد بارغ يڤاد دهدافن مات مالهن اي
هوتغ يعني تيدق اد دتمفت عقد چوما دصيفتكن سهاج دالم تڭكوڭن
فنريما فسانن، مك جيڪ دتنتوكن كغد فنريما فسانن سڤرت كتاش:
”ساي فسن كغد اندا كآين اين دڭن واغ دوا فوله رڭمگيت اين“
جوابن: ”ساي تريما“، تيدق له جادي سلم دان تيدق جادي جوالبلي
يڤدمكين عقد ايت تيدق صح.

كليم: بوكن بارغ ايت درفد تمفت يڭ تيدق ككل اداڭ سڤرت
سكجف اد دان سكجف فوتس. كالو فمسن بركات: ”ساي فسن
كغد اندا دڭن سفوله رڭمگيت اين انتوق دافتكن ساي ليم كيلو
كورما كمفوغ بدر“. جواب فنريما فسانن: ”ساي تريما“، نسچاي
تيدق صح كران كمفوغ ايت سبواه كمفوغ يڭ كچيل بوله جادي
فوتس اداڭ دڭن سبب بنچان.

اداله دتسكن لآكي يآيت فد بارمڭيخ دفسن ايت سلاءين درفد
جنيسڭ دان ماچمن:—

ڤرتام: هندقله دصيفتكن دڭن صيفه يڭبوله جادي هرگاڭ
برلاءين ۲ سڤرت سلم سهيا هندقله دسبوتكن لآكي ۲، ڤرمفوان، عمور
لبه كورغ، تيڭكي، رنده، سدرهان دان ورنان. دمكين جوا فد لمبو،
كمبيڭ دان لآين ۲.

كدوا: دسبوتكن قدرڭ دڭن سوکاتن اتو تيمباڭن اتو بيلانڭن.
كتيڪ: سبوتكن ماس يڭبوله دافت دتريما بارغ ايت سڤرت
سبولن اتو ساومفماڭ فد سلم يڤدتڭكوهڪن. مك جيڪ دتڭكوهڪن
مساڭ دڭن داتڭ زيد اومفماڭ تيدق صح سلم ايت كران تيناد
دكتهويڪن بيلامساڭ اي داتڭ.

كأمفت: هندقله بارغ ايت موجود (اد) فد غالبڭن افبيل دكهندقكن.
مك جيڪ دفسن سسوات بارغ يڭ تيدق بوله اد كتيڪ دكهندقكن
فد غالبڭن سڤرت بواه كروما جنيس رطبا كتيڪ موسيم سجوق تيناداله
صح سلم ايت.

کليم: دسپوتکن تمفت منريما بارغ ايت جيک تمفت اي برعقد
ايت تيندق لايق جادي تمفت منريما سفرت تغه لاءوت اتو دالم هوتن
اتو هندق فرکي کتمفت ايت کنا بلنجا.

کأنم: دکتهويکن قدر هرکاښ، جنيسښ دان صيفتش يڅ ددالم
تڅکوښن اتو دليهنش جيک هرک ايت اد دتنتوکن.

کتوجه: اد قبض انتارا فمسن دان فريما فسانن فد هرک دالم
تمفت عقد سبلوم کدواښ برفيسه، مک جيک برفيسه کدواښ سبلوم
تريمان هرک ايت نسچاي باطل عقدن.

سکيراښ دتريما سفاروه دان يڅ سفاروه لاکي بلوم دتريما اد
دوا فندافت علماء، اد مختاکن تا صبح سموا سکالي، منکل سته
علماء يغلاءين برفندافت صبح فد يڅ باقي، قول اين لبه دکت دڅن
يغسبنر.

يڅ دمقصودکن دڅن قبض ايت اياله قبض حقيقي. مک جيک
فمسن ايت میندهکن (حوالهکن) هرک ايت کفد اورغ لاین دان
دتريما اولهن دالم تمفت عقد ايت جوک نسچاي تيدق ممدای کران
حواله ايت بوکن قبض حقيقي.

کلافن: بهوا عقد سلم ايت تيدق بوله دماسوقکن کدالمښ خیار
شرط کران هرکاښ تيدق بوله دتڅکوښن تنافي بوله خیار مجلس.

بَابُ الْقَرْضِ

89. فرکتان الْقَرْضُ يڅ دگوناکن دڅن معنا الْإِقْرَاضُ دسيني اصل
معناښ فد لغه فوتغ اتو موتغ.

معناښ فد شرع عمليقکن سسوات بندا کفد سسورغ دڅن شرط
دکمباليکن باليق ساومفماښ.

جادي ساوله ۲ فيوتغ ايت موتوغ سبهاکين درفد هرتان انتوق
دبري کفد يغبر هوتغ.

مقصودن دسيني اياله مبري هوتغ کفد اورغ سام اد هوتغ دوءيت
اتو هوتغ بارغ، دالم بهاس ملايو بياسښ هوتغ ايت دگوناکن فد

دوءیت اتو واغ، دان فد بارغ دسبوت فینجمن علی کل حال کدوا ۲۰
ماسوق دالم باب این.

مبری هوتغ اتو دغن عبارة یغلا، ین فینجمن اورغ دوءیت اتو
بارغ ایت حکمن سنه ۱۱ کران عمالن ایت منولغ اتو مریغنکن
کسوسهن دان دریتان اورغ.

حکم سنه ایت سکیرا ۲ اورثیغ هندق برهوتغ ایت بلوم سمفی
کسوسهن کتاهف ترفقسا (سائمت برحاجه)، جیک دمکین ادا
واجب دبری هوتغ. سبالیق فول حرام دهوتغن اورثیغ تیدق
ترفقسا جیک دکتھوی تیاد هارفن دافت بالیق هوتغ ایت، دمکین
جوا جیک دکتھوی اتو دسغک (ظن) دکوناکن هوتغ ایت کران
معصیه.

ولو ماچم مان فون فد اورثیغ ترفقسا یغتیاد هارفن دافت بالیق
ایت حکمن هاروس دهوتغن.

حاصیلله بری هوتغ ایت دغن ایجاب دان قبول سفرت برکات
فیوتغ "أَقْرَضْتُكَ هَذَا". ارتیش: ساي هوتغن کفد اندا بندا این
(سراتوس رثکیت این اتو سفوله کیلو برس این) دغن اندا
کمالیکن بالیق کفد ساي ساومفماں اتو کنتیش، اتو کتاں
"مَلِكُكُمُ" ارتیش: ساي میلیکن اندا بندا این دغن اندا کمالیکن
بالیق ساومفماں. اتو کتاں "خُذْهُ بِمِثْلِهِ" ارتیش: امبیلله این دان
بالیقن کنتیش.

جواب اوله یغبر هوتغ: "أَقْرَضْتُهُ" ارتیش: دغن واغ ایت اتو دغن
بارغ ایت تله ترهوتغله ساي، اتو کتاں "قَبِلْتُ قَرْضَهُ" ارتیش:
ساي تریماله واغ ایت اتو بارغ ایت سبائی هوتغ.

{1} دالم حدیث مسلم نبی صلی الله علیه وسلم برسد: "مَنْ قَسَّ عَلَى أَخِيهِ تَرْبَةً مِنْ تَرْبِ الدُّنْيَا قَسَّ اللَّهُ رَحْمَةً تَرْبَةً مِنْ تَرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا دَامَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ". ارتیش: بارلمساف ملسکن ساتو
کوسهن سوداران دوفد بیراف کوسهن دنیا نجای الله تعالی لسکن ساتو کوسهن دوفد بیراف کوسهن
له هاری قیامه. الله سستیاس منولغ صبان سلاکری عیب ایت منولغ سوداران.

برکات ستغه علماء دالم مسأله هوتغ این تیاد دشرطکن ایجاب
دان قبول کران قیاس اتس مسأله جوال معاطاة.

دشرطکن فیوتغ ایت هندقله ای اورغیش لایق مغوروس اتو
مغکوناکن هرتار دغن تیدق کنا تکه (تیدق بیغکرافسی) دان دغن
کهندقش تیاد دققنا اوله سیاف ۲.

بارغیش دهورتغن ایت شرطن ایاله تیاف ۲ بارغیش صح دبوات
جوال سلم، منکل بارغیش تیاد بوله دبوات جوال سلم تیدق هاروس
دهورتغن کران بارغیش تا تئو صیفتن اتو یغ جارغ ادا تا دافت
اتو سوسه هندق مولغن بالیق ساومفماش.

افبیل تله دتریمه اوله یغبرهوتغ بارغ اتو واغ ایت جادیله ای
میلیکن یغمان دلولسکن ای مغکوناکن دغن سکهندق هاتیش، تتافی
فیوتغ اد حق بوله مناریق بالیق جیک تیاد برگنتوغ دغن حق
یغلا،ین. مک جیک اد برگنتوغ دغن حق یغلا،ین سمرت گادای
(سوده دگادین) اتو سوده دجادیکن مکاتب (فد سهیا) دان لای ۲
تیاداله فیوتغ ایت بوله مناریق بالیق.

واجب دبایر هوتغ ایت مشیکوت سبراف بایق یغدفینجم جیک
فد بارغیش اد اوامفماش هندقله دبایر دغن ساومفماش دان جیک
بارغیش اد نیلاین هندقله دبایر دغن یغ سام روفان، دان کات
ستغه علماء دبایر دغن هرک نیلاین ایت.

سکیران یغ برهوتغ ایت ممبایر دنکری لای ین درفد تمفت ای
مغبیل هوتغ (دنکری لای ین دري نکری تمفت ای مینجم) جیک هندق
میندهکن بارغ یغ دغولخ کنکری ایت کنا بلنجا هندقله فیوتغ
منتوت هرک متاواغ نکری تمفت فینجامن.

هاروس باکی فیوتغ مغکوناکن، فائده یغدبری اوله یغبرهوتغ
سمرت بایر بالیق دغن لبیه فد بیلاغن اتو فد صیفتن سمرت لبه مولیق
درفد بارغیش دفینجم دغن تیاد دشرطکن فد ماس برعقد وقت
مینجم کران سبدا نبی صلی الله علیه وسلم "إِنَّ خِيَارَكُمْ أَحْسَنُكُمْ
قَضَاءً" ارتیش: اورغیش بایک ۲ درفد کامو ایاله اورغیش لبه ایلوق

مباير هوتغ. تباد مكروه اي منريما يڭ لبه ايت سام جوڭ تباد
مكروه منريما هديه درفد يغبر هوتغ سكاليفون درفد جنيس بارغ ربا
سفرت امس دان لاءين ۲.

يڭ سبنرن فيوتغ منريما يڭ لبه ايت دڭن تباد برلفظ مالهن اي
برلاكو سچارا ايكوتن يآيت سام ماچم هديه سهاج.
سباليقن جيڪ يغبر هوتغ ايت مباير دڭن لبه دان مندعوا بهوا اي
سڱك ايتوله هوتغن يغسبنر كناله اي برسومفه لفس ايت اي بوله
منتأ باليق اف يغلبه ايت.

اد فون هوتغ دڭن شرط دالم عقد اد فائده انتوق فيوتغ حكم
عقد ايت فاسد دان جادي ربا (بكيما تله دپتاكن دالم باب ربا).
ستغه درفدان (درفد ربا) بري هوتغ دڭن شرط سيوا بارغن
(بارغ فيوتغ) دڭن سيوا يڭ مهل اتو بلي بارغن دڭن هرڪ يڭ مهل
يغدمكين ايت حرام دڭن اجماع جيڪ دشرطكن دالم عقد. كالو تباد
دشرط حكمن مكروه دسيسې مذهب كيت شافعي دان حرام دسيسې
مذهب يغلاءين. هاروس دلاكوكن هوتغ دڭن شرط اد كاداي اتو اد
اورغ منجامين اتو اد سقسي (اينله يڭ بايق برلاكو فد ماس
سكارغ).

دمكينله سدوتن درفد كتاب اعانة الطالبين جزء 3 موڪ 53.

باب الرهن

90. فركتان الرهن ايت فد لغة معناه تتف، تنغ دان فد شرع
معناه مڱكاديكن هرت بوات چاگران هوتغ^(۱)
اداله تندا كفرچيان دالم بهاكين حقوق ايت تيڪ فركارا:
فرتام سقسي، كدوا كادي دان كتيڪ جامين. سقسي انتوق
مڱيلقكن درفد ايشكر، كادي انتوق مڱيلقكن درفد تا برباير دان
جامين انتوق مڱيلقكن درفد كفان اتو بيشكراف.

(۱) سلفداران سبيلوم اجماع اياه فرمان تومن: "الرهن مَقْبُوضَةٌ" سورة البقرة آية 283. ارتين: سڱبران كامر
دالم ماسر تيمق دالمت اورغ منوليسكن هوتغ انتبارا كامر منقله اد چاگران يغدفكن.

جيك هوتغ تيدق دباير اتو تيدق دسمفر ناكن مك بارغ چاگران
ايت بولله دجوال دان هر كاڻ انتوق منجلسكن هوتغ.

روكن گادي ايت امفت فركارا:

فرتام: بارغ اتو هرت يقدجاديكن چاگران (دسبوت مرهون).

كدوا: سبب داداكن چاگران (دسبوت مرهون به).

كتيك: صيغه يايت ايجاب دان قبول.

كامفت: كدوا ۲ يقرعقد دسبوت راهن (يغ مڭكادي) دان مرتهن

(فمڭگ گاديان).

تيف ۲ بارغ اتو بندا يغ هاروس دجوال هاروسله دجاديكن
چاگران. مك تيدق صبح هوتغ دجاديكن چاگران کران سوکر هندق
مندافتكنش باليق، دمكين جوا منفعة سسوات بارغ تيدق صبح
دجاديكن چاگران کران تيدق اد كفرچيان سبب بوله بناس. دمكين
جوا تيدق صبح دجاديكن چاگران بارمغيغ تيدق صبح دجوال سمرت
هرت وقف دان همب مكاتب، تنافي صبح دكاديكن ساهم دري
شريكة.

داداكن چاگران ايت کران برهوتغ، درايت تيدق صبح چاگران
کران بارغ سمرت فينجم كتاب دڭن داداكن چاگران بارغ لاءين، اتو
مناهن هرت يغ درمفسر دڭن اد چاگران بارغ لاءين، اتو امبيل بارغ
اورغ هندق ليهت دهولو سبلوم بلي دڭن چاگر بارغ لاءين اين
سموا تيدق صبح کران بوكن هوتغ.

تياد صبح گادي ملينكن دڭن ايجاب دان قبول سمرت برکات يغ
برهوتغ: ساي گاديكن اين کفد اندا. جواب فيوتغ: ساي تريماله
گاديان ايت.

التارا ايجاب دان قبول ايت دشرطكن برهوبغ جاشن دسلاهي
دڭن فرکتان يغ لاءين اتو ديم يغ لام، دان تياد دڭنتوغ (تعلق)
دڭن سسوات سمرت جيك سفلان داتغ اتو دوقتوكن سكين ۲ ماس
سمرت سبولن دان لاءين ۲ بکيمان شرط فد جوالبلي.

هاروس باکي يغ مڭكادي رجوع (تاريق باليق) فد گادين يعني
دقنسيل عقدن سبلوم دتريما اوله فمڭگ گادي.

مك جيڪ سوده دتريما تباداله بوله دتاريق باليق، كالو
 دالم عقد كادي اد مقنندوئي شرط يڻ مروكيڪن فمڪڻ كادي
 اتو اورثيڻ مڱكادي سفرت تا بوله جوال افبيل سمفي تيمفوه هوتڻ،
 اتو منفعة بارڻ ايت كمبالي كفد فمڪڻ كادي اتو اف يڻ برتمبه
 فد بارڻ ايت كمبالي كفد فمڪڻ كادي اتو اف يڻ برتمبه فد بارڻ
 ايت ترماسوق جادي چاڪران تيدقوله صح كاديان دالم تيڪ ۲
 مسأله اين، كران دالم مسأله يڻغرتام برتننڻ دڻن تجوان مقاداڪن
 كاديان. دالم مسأله يڻغرتام برتننڻ دڻن كهنديق عقد كادي كران
 تجوان عقدن بهوا منفعة بارڻ ايت انتوق يڻ مڱكادي، دان دالم مسأله
 يڻغرتام كران تيدق دكتهوي براف تمباهن ايت بوله جادي اد دان
 بوله جادي تا اد.

اداله شرط اورثيڻ مڱكادي دان فمڪڻ كادي اياه اورثيڻ
 لايق مقوروس هرتان بكيما فد جوالبلي دان لاءين ۲. مك ولي
 (باف اتو داتوء اتو فمڪڻ وصية) تيدق دلوسكن مڱكادي هرت
 كانق ۲ اتو اورڻ كيلا. دان تيدق بوله منريما كادي انتوق كدوان
 (كانق ۲ دان اورڻ كيلا) ملينڪن كران ضرورة (ترفقسا) اتو كران اد
 اوننوع يڻ پات كتيڪ ايت بهارو دلوسكن اي مڱكاديڪن اتو منريما
 كادي انتوق هوتڻ كران بلنجا مريڪ يڻ فرلو.

اورثيڻ مڱكادي (توان بارڻ) هاروس مڱمبيل حاصبل درفد بارثيڻ
 دكاديڪن اتو مڱكوناڪن منفعتن يڻ تياد مقورثمڪن عين بارڻ ايت
 سفرت تانه دان رومه بوله ددودقكي دان كندران بوله دتوڱمڪڻ تنافي
 تيدق بوله ممبوات بائونن لاءين داتس تانه ايت دمكين جوا دتانه
 دڻن تنامن يڻ بوله مقورثمڪن هرڪ تانه.

كمدين جيڪ بوله دافت منفعة درفد بارثيڻ دكاديڪن ايت دڻن
 تا فايه دباوا باليق كرومه يڻ مڱكادي اومفام همب يڻ فندي
 منجاهيت دان منوليس تيدقوله. فايه دكمباليڪن كفد يڻ مڱكادي
 (دبيرڪن درومه فمڪڻ كادي). سباليقن جيڪ تيدق بوله دافت
 منفعة (تياد دافت منجاهيت اتو منوليس) كناله دكمباليڪن كفد يڻ
 مڱكادي دڻن اد سقسي جيڪ اد تهمه دالم فرمنتان كالي يڻغرتام.

تقديرن بارغ اتو بندا ايت بناس ماس دالم تاغن يڭ مڭكادي دڭن
تياد تڭصيرن (كچواينش) تيا داله واجب اي مڭكنتي.

سلاين درفد منفعة منجاهيت دان منوليس فيهق يڭ مڭكادي
بوله ستوبهي همب سهيا ايت دان لاءين ۲ بواتن يڭدتكه دڭن اد
ايدين فمڭگ كادي تتافي سبلوم دلاكوكن كرج ۲ ايت اي (فمڭگ
كادي) بوله مناريق باليق ايدينش ايت سام جوڭ ماچم حكم اورمڭيڭ
مبيري و كاله كفد سسئورغ اد حق مچت و كيلش ايت سبلوم اي
ميموات اف ۲ كرج.

ستله فمڭگ كادي مناريق باليق ايدينش مك سكل فربواتن
يڭدلاكوكن اوله يڭ مڭكادي ايت لغا سموان (تا بوله دفكڭ).

تيدق دتكه يڭ مڭكادي مموات فركارا انتوق كبايقكن كاديان
سفرت دبكم دان دسلر كوليت انتوق مناھن اتو منچكه درفد فپاكيت.

بلنجا بارغ كاديان ايت سفرت ماكن همب، مكانن كودا دانسباكڭش
واجب اتس يڭ مڭكادي، دان جيڪ كاديان ايت بوكن دي فون
(سفرت اي فينجم بارغ اورغ لاءين) مك بلنجان واجب اتس توان يڭ
فون.

بارغ كاديان ايت اداله امانه كفد فمڭگ كادي، جيڪ برلاكو
كرو سقكن اتو بناس دالم تاغنش تيا د واجب اتس مڭكنتي، ملينكن
جيڪ دڭن سبب چواينش سفرت دتوئمڭگ كودا اتو دمواتكن اتس بارغ ۲
برت دانسباكڭش، كتيك ايت واجبله اي مڭكنتي.

جيڪ فمڭگ كادي مندعوا بارغ كاديان ايت سوده تيدق اد لائي
كران تله بناس دڭن تيا د مپتاكن سببش يڭ پات اتو ترسمبويي
نسچاي دبئركن چاكفش دڭن برسومفه، اتو اي مپتاكن سببش يڭ
ترسمبويي سفرت دچوري اورغ اتو مپتاكن سببش يڭ پات سفرت
رومه ترباكر يڭ دكتهوي اورغ دبئركن چاكفش ايت دڭن سومفه
جوڭ.

بَابُ شَرِكَةِ

91. فرکتان شرکة ایت بوله دباچ دثن "شَرِكَةُ" اتو "شَرِكَةُ" اتو "شَرِكَةُ" (تیک وجه) فد لغة معنات برکوئسی. فرکتان این سوده ترکئل فد اورغ ملایو دتولیس دثن شریکه. معنات فد شرع یأیت عقد یغ منشابتن اد حق دالم سسوات فرکارا باکی دوا اورغ اتو لبه سچارا میلوروه⁽¹⁾ شریکه ایت تربهاکی کفد امفت بهاکین:-

فرتام - شریکه توبه بدان، دسبوت شریکه اَبْدَان، یأیت دوا اورغ برکوئسی برسام ۲ بکرج دثن توبه بدان (دثن تناک برسام) دالم ساتو ۲ فکرجان یغمان اونتوئن بر بهاکی دوا، سام اد فکرجان ایت ساتو ماچم سفرت کدوان کرج منجاھیت، اتو برلاین ماچم سفرت سنورغ بکرج منجاھیت دان سنورغ لاکي کرج موتغ. شریکه این تیدق صح دالم مذهب کیت شافعی کران بوکن برکوئسی هرت، سدغ تناک ایت تیدق سام دان صح دالم مذهب حنفي.

کدوا - شریکه سره، دسبوت شریکه مُفَاوَضَه یأیت دوا اورغ برکوئسی برسام ۲ بکرج دثن توبه بدان (سام ماچم شریکه اَبْدَان) اتو برکوئسی برسام ۲ مغلوارکن واغ (سام ماچم شریکه عنان) بکرج برسام ۲ منکل اونتوغ سام ۲ منداقت دان روکي سام ۲ منکوغ. شریکه این تیدق صح جوک دالم مذهب کیت شافعی کران تیدق سایمبغ تناک کدوان ایت دان صح دالم مذهب حنفي. کتیک - شریکه بغساوان اتو اورغ کنمان، دسبوت شریکه وجوه⁽²⁾ یأیت سفرت سنورغ برنام جمیل مبلي بارغ، کتاکنله

(1) سندھان سبھوم اجماع ایاله حدیث الثانی بن یزید سنورغ یغ برکوئسی دثن نبی صلی اللہ علیہ وسلم سبھوم داوتوس منجادی رسول یغمان ای (الثانی) برکم دثن فرکوئسین ایت سلفس نبی داوتوس منجادی رسول یغمان الفاع جز 3 مولک 96.

(2) فرکتان وجوه ایت دامیل دردد فرکتان وَجَّاهَه معنات کنمان اتو کیران، مقصودن اورغ کنمان اتو اورغ بر. بوکن دامیل دردد فرکتان وَجَّه یغیرمنا مولک. بگیری جز 3 مولک 97.

سفرت کتاب برهرک سربو رښکیت، دان سټورغ لاکي برنام
جلیل ممبلي بارغ سفرت کاین برهرک سربو رښکیت کمدين
دچنتومکن کدوا ۲ بارغ ایت سچارا برکوښي لفسر ایت کدوا ۲
برسام ۲ منجوالکن کدوا جنیس بارغ ایت دان براف اونټوښ
دبهاکي دوا.

اتو سفرت سټورغ کنمان برنام جمیل امبیل بارغ درفد اورغ
لاین اټس ټکوښ (سچارا اودر) دان دبریکنش کفد سټورغ یغتیا
کنمان برنام جلیل سچارا برکوښي سفای منجوالکن بارغ ایت دان
براف اونټوښ دبهاکي دوا.

اتو سفرت سټورغ کنمان دماسوقکن نامن کدالم شریکه سچارا
شیر کوسغ انتوق مټکوناکن نامن سهاج دان دافت اونټوښ برسام.
مک شریکه وجوه این تیدق صبح جوک کران تیدق اد کوښي دغن
مغلوارکن واغ ۲ یثمان تیدق سوپی درفد ایلټ مټیلټ.

کامفت - شریکه کلیکیر (ماچم کلیکیر فد هیدوځ لمبو) دسبوت
شریکه عنان یأیت دوا اورغ برکوښي برسام ۲ مغلوارکن مودل
منجالنکن سسوات فرنیکان دغن سکل شرط ۲ دان روکن ۲. شریکه
اینله یغ صبح.

روکن شرکه عنان لیم فرکارا. فرتام: یغبرعقد فیهق یغفرتام.
کدوا یغبرعقد فیهق کدوا. کتیک: فرکارا یغبرعقدکن (مغفود
علیه) کامفت: کرج (فروجیق). دان کلیم: صیغه.

دشرطکن فد کدوا ۲ یغبرعقد هندقله مریک یغ لایق بروکیل دان
محادي وکیل. کران تیغ ۲ درفد کدوا منجادي وکیل کفد
کاوس سکالیفور ای اورغ بوت.

دشرطکن فد فرکارا یغبرعقدکن یأیت مودل هندقله ای درفد
هرت یغاد فربنديغن ساومفغان سفرت واغ رښکیت، تیدق صبح
هرت یغدیلاي سفرت کاین دان بناتغ دان اد ایډین دري ساله سټورغ
درفد کدوا کفد تولن فد منجوال دان ممبلي، منکل مودل ایت
عندقله برچمفور سبلوم عقد سکیرا ۲ تیاد بیذا انتارا کدوا
حادي ماچم هرت یغ ساتو مپلوروه دغن تیدق دشرطکن سام بايق

مالهن منوروت قدر ماسيخ ۲، تنتغ اولتوغ اتو روکي مغيکوتله قدر ماسيخ ۲ ايت جوک.

دشرطکن فد صيغه يأيت لفظ يغ منجوق اد کأيدنين فد برنياک درايت تيدق مهادا دثن کات "کيت سوده برشريکه" سهاج بهکن هندقله دسبوت "دالم فرنيگان" سمرت مېوات رومه اين دانسباکين.

دشرطکن فد کرج (فروجيق) هندقله اي اد مصلحه بوله دجوال دثن توني دان دثن متاواغ نکري. تيدق دجوال دثن هرک يغ موره سدغ اد اورغ مناور لبه تيغکي درفد هرک يغ هندق دجوال. تيدق بوله دجوال دثن برهوتغ دان تا بوله دثن متاواغ نکري لاین، تيدق بوله دجوال دثن روکي يغ بايق دان جائن دباوا بلاير (جیک بارغ ايت بوله دباوا بلاير) کلاين نکري، تيدق بوله دبري کفد اورغ منولخ کرج دثن فرچوما، سموان ايت تا بوله دثن تياي ايدين کاون سکوئسي.

هاروس باکي تيف ۲ درفد دوا اورغ يغ برشريکه ايت فسح (قنسيل) عقدن (فچه کوئسي) فد سبارغ ماس بيللا ۲ سوک. افبيل کدوان تله منسوخن عقدن ترفچتله کدوان دري برکواس فد منجوال اتو بمبلي بارغ شريکه. سباليقن جیک سئورغ سهاج برکات: ساي فچه اندا درفد شريکه اين اتو اندا تيدق بوله برکواس فد بهاکين ساي تياياداله ترفچت اورئمخ مچت ايت مالهن اي بوله برکواس فد بهاکين کاون يغ دفچتن ايت.

دانلاکي ترفسخ شريکه دثن سبب ماتي ساله سئورثن اتو کيلا اتو فيتم يغ قوات.

دالم فرکوئسين اين جیک برلاکو کاونتوئن اتو کروکين کناله دکيرا منوروت قدر مودل ماسيخ ۲، جیک کدوان سام ۲ بکرج تيبلا ۲ دشرطکن دثن لاین درفد ايت نسچاي بناس عقدن کتيک ايت ماسيخ ۲ ترحق اوفه کرج سهاج، سکل جوالبليش صح کران اد ايدين. بارغ شريکه دالم تائمن ساله سئورغ يغ برکوئسي ايت سباکي امانه جیک اي مندعوا سوده دفولغکن کفد تولنن اتو مندعوا روکي بکين ۲ اتو بناس بکين ۲ نسچاي دبئرکن چاکفن دثن سومفهن.

تتافي جيڪ اي مندعو بناسن دشمن سبب يڻ پات سفرت تر باڪر
 فد حال تيدق اد اورثيڻ تاهو ڪنالو اي مياوا سقسي يڻ منرڻڪن
 سبب ايت، لفس ايت بهارو دبئرڪن دي دشمن برسومفه اتس بناسن.

سڪيراڻ برلاڪو فرسليسيهن انتارا ڪدواڻ بڪيمان برايكوت:-
 (۱) ڪات ڪاون يڻ بارغ اد فد دي: بارغ اين ساي فوڻ. ڪات
 تولنڻ: بارغ ايت شريڪه فوڻ. اتو ڪتاڻ بارغ ايت شريڪه فوڻ.
 دان ڪات تولنڻ: بارغ ايت ساي فوڻ.
 ڪدواڻ ۲ مسأله اين حڪمڻ دبئرڪن چاڪف اورثيڻ بارغ ايت فداڻ
 دشمن سومفه.

(ب) ڪات ڪاون يڻ بارغ ايت اد فد دي: ڪيت سوده بر بهاڪي
 جادي اف يڻاد فد ساي اين ساي فوڻ. ڪات تولنڻ: بوڪن مالهن
 بارثيڻ اد فد توان ايت شريڪت فوڻ.
 دالم مسأله اين حڪمڻ دبئرڪن چاڪف ڪاون يڻ مڃننه ايت دشمن
 سومفهڻ ڪران اصل بلوم بر بهاڪي.

(ت) جيڪ سئورغ درفد ڪدواڻ مبلي سوات بارغ، ڪتاڻ: ساي
 مبلي ايت انتوق شريڪه اتو انتوق ساي، ڪاونڻ مندوستاڪن تيدق
 فرچاي. حڪمڻ دبئرڪن چاڪف يڻ مبلي ڪران دي لڀه تاهو قصد
 دالم هاتين.

بَابُ وَكَالَةٍ

92 فرڪتاڻ وڪاله بوله دباچ دشمن ”وَكَالَةٍ“ اتو ”وَكَالَةٍ“
 (دوا وجه). معنائن فد لغة سراهن سفرت تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ يعني
 ساي سرهڪن فرڪارا ساي ڪفد الله.

معنائن فد شرع يآيت سسئورغ مپرهڪن فڪرجاڻ يڻ اي بوله
 ڪرجاڪن دشمن سنديري، فرڪارا يڻ منريما ڪنتي ڪفد اورغ لائين
 سسفاي مفرجاڪنڻ دالم ماس هيڊوفڻ^(۱)

۱۱. سدارائن مرفان نومن ”قَاتَبْتُوْهُ حَكَمًا مِنْ اَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ اَهْلِهَا“ - سورة النساء اية 34. تجوازن ليهڪورغ،
 جيڪ ڪدواڻ جنواڻي اسري برديڪيل تا هندق بر يانڪ، ملڪ هندقله ڪامو اڪلت وڪيل درفد ڪلوارڪ سوامي
 دان وڪيل درفد ڪلوارڪ اسامي

بيلا دسبوت ”فرکارا یغ منریما کنتی“ تیدقله ترماسوق سمبیغ
دان فواس.

اورثیغ مپره دسبوت ”مَوَکَل“، اورثیغ منریما سراهن دسبوت
”وَکِیَل“، منکل فربواتن مپره دسبوت ”وَکَالَه“.
تیف ۲ فرکارا یغ مانسی هاروس مفرجاکن دثن سندیری
هاروسله فرکارا ایت دوکیلکن کفد اورغ لاین، اتو ای منجادی
وکیل فول درفد اورغ لاین ایت.

روکن وکاله ایت امفت فرکارا:

فرتام: اورثیغ مبري وکاله (مَوَکَل).
کدوا: اورثیغ مکنغ وکاله (وَکِیَل).
کتیک: بندا اتو فرکارا یغ دوکیلکن (مَوَکَل عَلَیْه).
کامفت: صیغه (لفظ ایجاب دان قبول).

شرط اورثیغ مبري وکیل ایت هندقله ای صح مفرجاکن بندا
اتو فرکارا یغدوکیلکن ایت دثن میلیکن اتو دثن ولایهش. مک
تیدقله صح وکاله کافق ۲، اورغ کیلا دان اورغ فیتم، دان تیاد
صح اورغ فرمفوان دان اورثیغ ددالم احرام (محرم حج اتو عمره اتو
مطلق) بروکیل کفد اورغ لاین فد منکاحکن کدواش (سلما دالم
احرام) کران کدواش ایت تیاد صح مفرجاکن عقد نکاح دثن سندیری.
تتافی اورغ فرمفوان جیک مبري ایذین کفد ولیش انتوق منکاح
اکندی دثن مکنوناکن فرکتان وکیل سفرت کتان: سای وکیلکن
اندا فد معاوینکن سای، نسچای صح کهوینش کران فد حقیقتش ایت
بوکن وکاله مالهن ایت مغندوغي معنا مبري ایذین کفد ولیش ایت.
منکل ولي فول دلولسکن ای بروکیل دالم حق مولیهش (سفرت اتق
چچو دان لاین)

اد فون اورغ بوت دکچوالیکن درفد قاعده یغ ترسبوت، مک صح
ای بروکیل فد جوالبلي سکالیفون ای تیاد صح مفرجاکنش دثن
سندیری کران ضرورة.

شرط فد وکیل هندقله دتعیینکن دي (اورثیغ ترنتو) دان
 اي صح برکواس فد بارثیغ دوکیلکن کفدائ، مک جیک تیاد
 برکواس اي فد بارغ ایت تیاداله صح اي منجادي وکیل، کران بیلا
 سئورغ ایت تیاد برکواس فد بارغ ایت دئن سئدیري لبه اوتام
 تیاد صح فد بارغ اورغ لاین. جکالو سئورغ برکات کفد دوا اورغ،
 ساي جادیکن ساله سئورغ درفد اندا وکیل ساي نسچاي تیاد صح.
 دان تیاد صح منجادي وکیل اوله کانق ۲. اورغ کیلا دان یغ فیتم،
 دمکین جوا فرمفوان فد عقد نکاح. دان تیاد صح اوله اورثیغ ددالم
 احرام فد مفعقدکن نکاح اورغ لاین سلما اي ددالم احرام.

شرط فد بندا اتو فرکارا یغ دوکیلکن (مؤگل فیه) بهوا بندا
 اتو فرکارا ایت میلک اتو حق مطلق باکي اورثیغ بروکیل، مک
 تیدق صح بروکیل فد منجوالکن سسوات یغ لاکي اکن دمیلک دان
 منطلاقکن فرمفوان یغ بلوم دکهوینش. کچوالی اتس جالن ایکوت
 باکي بندا یغدمیلک، مک صح بروکیل دئن منجوال بندا
 یغدمیلکي دان دبلیکن دئن هرک بندا ایت بکین ۲ بارغ لاین.
 فرکتان یغ دکاریس دباوهر ایت ایکوتن باکي بندا یغ دمیلک.

دانلاکي دشرطکن بندا اتو فرکارا ایت منریما کنتي (بوله
 دکنتي اورغ لاین مخرجاکن) بکیمان تله دپتاکن داول باب. یغدمکین
 صحله بروکیل فد تیغ ۲ عقد سمرت جوالبلي، هیبه، فسح،
 نکاح، مولغکن بالیق بارثیغ چاچت دالم جوالبلي، منریما بالیق
 بارغ سمرت ایت، مندعوا، منجواب، دعوان سام اد فیهق سبله
 برستوجو اتو تیدق. دان صح بروکیل فد میلک سسوات یغ هاروس
 سمرت مفیدوفکن تانه یغ تربیار، بربورو دان مقبیل کایو کران
 کرج ۲ ایت سموان جادي سبب باکي میلک بندا ۲ ایت کفد موکل.
 این دئن شرط جیک دکرجاکن دئن قصد انتوق موکل تتافي جیک
 اي (وکیل) مخرجاکن دئن قصد انتوق دیرین دان انتوق موکل
 جاديله بندا ایت حق برسکوتو انتارا کدوان.

دانلاکي صح بروکیل فد مپمفرناکن حق بالسن سیقسا یغته
 دایدینکن اوله فمرینته نکري، سمرت بمونه بالسن (قصاص)، حد
 منودوه، حد زنا دان حد مینوم ارق.

تيدق دلولسكن بروكيل فد اقرار سڤرت برڪات كڤد سئورځ
ساي وكيلىكن اندا ممبوات اقرار (فعاكوان) كنتي درڤد ساي مڤتاكن
اد بگين ۲ بارځ انتوق سڤلان فد ساي، كران يڤدمكين ايت سبائي
فرخبران مڤتاكن اد حق سهاج تياڤداله صڤ سام ماچم شهاڤه (تيدق
صڤ وكيل جادي سڤسي).

ڤدمكين جوا تيدق صڤ بروكيل فد موئوئوئوكن بارځ اورئوئو
چيچير اتو ترتيغكل، سچارا عموم دان فد عباڤه سڤرت سمبهيځ
كچوالي حج دان عمره، ممبري زكا، ممبليه قربان، عقيقه دان
ساومفمان.

دان جوڤ تيدق صڤ بروكيل فد شهاڤه (فرسڤسيان)، ايلاء، لعان،
برسومفه، ظهار، نذر دان تعليق طلاق.

دانلاكي دشرطكن فد بنڤا يڤدوكيلىكن ايت هندڤله اي معلوم
(دكتهوي بارئو) سكاليفون سچارا سڤوئتن او مڤام كات موكل ساي
وكيلىكن اندا فد منجوال سكل هرت ساي اتو مرمدهيكاكن سكلين
همب ساي. سكاليفون تياڤ معلوم سكل هرتاڻ دان سكلين همباڻ
ايت صڤ جوڤ.

تتافي تيدق صڤ وكاله كالو دكتاڻ: ساي وكيلىكن اندا فد سما
كرج ساي اتو ممبليكن تيف ۲ فركارا يځ سڤيكت اتو تيف ۲ فركارا
يځ بايق.

واجب ڤتساكن جنيسر بنڤا يڤدوكيلىكن سڤرت بلي كريتا هندڤله
ڤترئوئوكن كريتا بواتن جرمن اتو بواتن جڤون، نام جنيسش دان
لاءين ۲ يڤبرسڤكوت فاوت ڊئوئو، اتو سڤرت بلي رومه هندڤله ڤتساكن
تمڤئو دان نام جالئو ڊئو تياڤ واجب مڤتاكن هرگاڻ.

دشرطكن اد لفظ يځ مننجوق كڤد كريضان موكل اتو كئتيئو سڤرت
ڊكتاڻ: ساي وكيلىكن اندا فد بگين ۲، اتو ساي سرهكن فركارا
ايت كڤد اندا، اتو ساي جاديكن اندا كنتي درڤد ساي فد بنڤا ايت اتو
انڤاله وكيل ساي دالم فركارا ايت، اتو اندا جوالله بارځ ايت.
سموان ايت مننجوقكن كڤڤ ايڊين. اد فون وكيل تيدق دشرطكن
منريما (قبول) چوما شرطن جائن منولق سهاج. دان جيڪ ڊقبولن
لبه ايلوق دان قبولن فول تيدق دشرطكن برسنگرا بگيمان عقد
يڤلاءين ۲.

سباليقرن جيڪ اي منولق سڦرت ڪٿاڻ: ساي تيدق تريما اتو ساي
تا هندق بوات، باطلله وڪاله ايت.

صح دوقتوڪن وڪاله ايت سڦرت ڪٿاڻ: ساي وڪيلڪن انڊا فد
مبواتڪن ڪرج اين هڻڪ بولن رجب اومفماڻ، دان صح دتعليقڪن
ڪواسڻ دڻن ماس سڦرت ڪٿاڻ: ساي وڪيلڪن انڊا سڪارغ فد
منجوالڪن بارغ بڪين ۲ دالم بولن رجب (جائڻن جوال سڪارغ)، تتافي
تيدق صح دتعليقڪن وڪاله ايت سنديري سڦرت ڪٿاڻ: ساي وڪيلڪن
انڊا ننتي بيلا سمفي بولن رجب.

وَڪَالَه مُطْلَقَه

وڪاله ايت دوا ماچم فرتام وَڪَالَه مُطْلَق (عموم). ڪدوا وڪاله مقيد
(دنتتوڪن) مڪ وڪيل تيدق هاروس منجوال سسوات بارغ اتو
مبليڻ دڻن وڪاله مطلق ملينڪن دڻن اد تيڪ شرط:

فرتام - دڻن هرڪ فاسران سماس ايتفون شرطن تيدق اد
اورڻميج هندق مبلي لبه درفداڻ.

ڪدوا - جوالن ايت توني، تيدق بوله اي جوال دڻن برتڻڪوه
اتو دڻن روڪي يڻ بايق.

ڪتيڪ - دڻن متاواغ نڪري دمان تمفت برلاڪوڻ جوالن ايت.
نيدق ڪيرا تمفت بروڪيل.

مڪ جيڪ تيدق دتوروتي شرط ايت سدغ بارغ يڻدجوال تله
دسره ڪفد فمبلي ڪناله وڪيل ايت منڻڪوڻ هرڪاڻ ڪران ڪچواينڻ.
دان جيڪ بلوم دسره ڪناله اي مولڻڪن باليق بارغ ايت ڪفد موڪلڻ
اتو دجوال سمولا دڻن مڻيڪوت شرط ۲ يڻ تيڪ دڻن ايڏين يڻاد ايت.

سڪيراڻ موڪل ممبرڪن دجوال دڻن برتڻڪوه يڻدنتتوڪن مسان
اومقام سبولن حڪمڻ ترغ پات ايڪوت سهاج ماس ايت، تتافي جيڪ
تيدق دنتتوڪن مسان (سڦرت ڪٿاڻ بوله جوال برتڻڪوه سهاج) ڪناله
ايڪوت ماس يڻ بياس فد عاده دالم حال ساومقام ايت.

جڪالو موڪل برڪات: جوالله بارغ اين دڻن براف سوڪ انڊا
بِغِ هَذَا بِكُمْ شِئْتِ) هاروس وڪيل منجوال دڻن روڪي سڪاليفون

باق روکښ، تنافي تيدق هاروس دجوال دښن برتځکوه دان تياد
هاروس دجوال دښن متاواغ نکري لاءين.

جکالو اي برکات: جوالله بارغ اين دښن اف يځ اندا سوک
(بِمَا شِئْت) اتو اف يځ اندا فيکر فاتوت (بِمَا تَرَاهُ)، هاروس وکیل
منجوال دښن متاواغ نکري لاءين تيدق هاروس دجوال دښن روکي اتو
برتځکوه.

جکالو اي برکات: جوالله بارغ اين دښن ماچم مان چارا ادا
کهندق (بِکَيْفِ شِئْت) هاروس وکیل ايت منجوال دښن برتځکوه،
تيدق هاروس دجوال دښن روکي يځ بايق دان تياد هاروس دښن مات
واغ نکري لاءين.

دالم بهاس عرب فرکتان ”گَم“ (براف) ايت منجوق کفد
بيلاښن يځ بايق دان بيلاښن يځ سديکيت.

فرکتان ”مَآ“ (اف) ايت منجوق کفد جنيس.

فرکتان ”کَيْفِ“ (مان ۲ چارا) منجوق کفد کادان ترماسوقله
جوال توني دان برتځکوه.

وکیل يځ دوکیلکن کفدان سفای منجوال سسوات بارغ تيدق
هاروس اي جوال بارغ ايت انتوق ديريښ سنديري، اتو انتوق انقښ
يځ کچیل اتو انتوق اورغ کيلا اتو انتوق اورغ دځو يځ مېذير کران
اد. تهمه مېمبيل اونتوغ اتو فائده ديري، سکاليفون اد ايدين درفد
موکل فد يځدمکين ايت، تنافي صح اي جوال انتوق بفان دان انتوق
انقښ يځ سوده بالغ لاکي رشيد (تيدق بودوه).

وکیل افبيل تله منجوال بارغ يځ دوکیلکن کفدان اي اد حق
منريما هرک توني بارغ يځ دجوال ايت دان بوله اي مېرهکن بارغ
جوالن کفد فمبلي. دمکين جوا اي بوله مېرهکن بارغ ايت کفد
فمبلي جيک هرک ايت دتځکوهکن تنافي اي تياد هاروس منريما
هرک افبيل سمفي تيمفوهرن ملينکن دښن اد ايدين بهارو درفد
موکل.

وکیل یغ دوکیلکن کفداښ سفای مېلي سسوات بارغ تیا داله
سیکیا ای مېلي بارغ یغ چاچت، کران فد بیاس قضا مېلي ایت میغ
برکهندقکن بارغ یغ بایک (تیدق چاچت)، مک جیک دبلیښ بارغ
یغتیاد دکتھویش اد چاچت دښن برتغکوه اتو دښن واغ موکل جاديله
بارغ ایت کفوپان باکي موکل دان هاروس کدواښ (وکیل دان موکل)
مولغکن بالیق بارغ ایت کفد فنجوال.

جیک دبلیښ دښن هرک برتغکوه فد حال موکل ریضا دښن چاچت
ایت اتو دبلي دښن واغ موکل سندیري (دښن رضاښ) نسچاي وکیل
تیاد بوله مولغکن بالیق بهکن موکل سهاج یغبوله مولغکن بالیق
بارغ ایت.

اد فون جیک وکیل تاهوکن اد چاچت تیب۲ دبلیښ دښن واغ موکل
نسچاي تیدق صح بلین ایت، اتو دبلیښ دښن برتغکوه نسچاي بارغ
ایت جادي حق وکیل تیدق جادي حق موکل.

هاروس باکي وکیل بروکیل کفد اورغ لاین فول دښن تیاد ایذین
موکل دالم فرکارا یغ ای تیاد دافت مفرجاکن دښن سندیري دسبنکن
تیاد لایق دښن کرج ایت اتو تیدق ملایقکن دي بوات کرج ایت، اتو
لمه ای هندق مفرجاکن سکیرا۲ جیک دلاکوکن جوک نسچاي دافت
سوسه بسر، کتیک ایت هاروس ای بروکیل سباکي وکیل دري فیهق
موکلښ بوکن دري فیهق دیریش.

افبیل ای (وکیل ایت) تله بروکیل کفد اورغ لاین دښن ایذین
موکل مک جاديله وکیل یغکدوا ایت سباکي وکیل کفد موکل، دښن
حال دمکین وکیل یغفرتام تیدق بوله محبت وکیل یغکدوا ایت
سکالیفون سکیراښ ای جادي فاسق کران ایذین یغدبري کفد وکیل
یغفرتام ایت دالم مساله وکاله جوا تیدق دالم مساله محبت.

سبالیقښ جیک موکل برکات کفد وکیل: اندا بوله بروکیل باکي
دیري اندا، مک ای فون بروکیل کفد اورغ لاین کتیک ایت وکیل
یغکدوا جادي وکیل کفد وکیل یغفرتام، مک وکیل یغفرتام بوله
محبت وکیل یغکدوا ایت، دمکین جوا موکلښ ایت سندیري.

بيلا دکټاکن وکیل هاروس (بوله) بروکیل کفد اورغ لاین باکي
 فیهق موکلن اتو باکي فیهق دیرین کتیک هندق میلیه هندقله اي
 میلیه اورغیغ اد کفرچیان ملینکن جیک دنتوکن اورغن اوله موکل
 کناله وکیل ایت منوروتن.

وَکَالَهٗ مُقَيَّدَ

سکیران موکل برکات: هندقله اندا جوال بارغ این کفد سفلان
 (اورغیغ ترنتنو) اتو فد ماس یغترنتنو اتو فد تمفت یغترنتنو اتو
 دغن بارغیغ ترنتنو واجب وکیل میکوت اف یغدتنتوکن ایت.
 جیک دکټان: جوال دغن هرک سراتوس رثکیت، تیاداله هاروس
 وکیل منجوال دغن هرک کورغ درفد ایت سکالیفون سدیکت
 سبالیقن هاروس اي جوال دغن هرک لبه درفد سراتوس کچوالي
 اد بنتاهن درفد موکل کتیک ایت تیدق هاروس اي جوالکن دغن لبه.
 دمکین جوا کالو دنتوکن اورغن فول سفرت جوال دغن سکین کفد
 زید تیاداله هاروس وکیل منجوال دغن هرک لبه کران تعینن ایت
 منجوقکن اي هندق مبري دغن هرک خ موره.

جیک موکل مپورهن مبلي سئیکور کمبیغ بیري ۲ دغن صیفتن
 بکین ۲ دغن هرک دوا راتوس رثکیت اومفمان تیبا ۲ وکیل دافت
 بلي دوا ایکور بیري ۲ دغن صیغه ایت دان ساله سئیکورن مپمائي
 هرک دوا راتوس رثکیت دان یغ ساتو لاگي تیدق سام، مک جاديله
 بلینن ایت حق باکي موکل کران تله حاصیل مقصودن دان برتمبه
 بایک لاگي کران دافت دوا ایکور. تنافي جیک تیدق اد ساله ساتون
 مپمائي هرک دوا راتوس رثکیت مک بلینن ایت تیدق جادي حق
 باکي موکل سکالیفون هرک کدوا ۲ بیري ۲ ایت بوله مپمائي لبه دري
 دوا راتوس رثکیت کران تیدق حاصیل مقصودن، جادي بلینن ایت
 ترثکوغ اتس وکیل سندیري.

باطل اوروسن وکیل اقبیل اي مپلاهي سوروهن اتو اراهن موکلن
 ددالم حال منجوال هرټان، سفرت اي سوروه جوال سئورغ سهيا
 یغترنتنو تیبا ۲ دجوالن یغلاین اتو دسوروه بلي دغن واغ یغترنتنو

تیباً ۲ دبلیش دثن واغ لاین اومقام ای دسوروه بلی کاین دثن دینار
 این تیباً ۲ دبلی دثن دینار لاین، اتو ای سوروه بلی فد ذمه
 (برتگوه) تیباً ۲ دبلیش دثن تونی. فندیقن اصلکن ای ملاکوکن
 کرج میلاهی اف یغ دارهکن اوله موکلش سکل اوروسن ایت
 سموان باطل تا بوله دفاکی.

سکل بندا اتو بارغ بغداد فد وکیل ایت اداله سباکی امانه،
 مک جیک برلاکو کبناسان دثن سبب چوایش واجب اتس ممکنتی.

ستغه درفد چوای بارغ هیلغ دثن تیاد دکتهوی ماچم مان هیلغش
 اتو ای سیمفن فد سوات تمفت کمدین ای لوف دمان سیمفنش،
 اتو اومقام کاین دان کودا (ترماسوق کریتا) یغ دسوروه جوال
 تیباً ۲ دفاکیش اتو دتوئگش، کادان سماچم این سما مواجیکن ای
 ممکنتی تنافی تیدق ترفجت درفد منجادی وکیل.

سکل جوالبلی دان سکل یغ برسقکوت فآوت دثنش سفوت
 ملیهت بارغ یغ دبلی، قبض دالم مجلس دان لاین ۲ ترتگوئله اتس
 وکیل ملقسناکش.

اورئمیخ منجوال بارغ کفد وکیل بوله منتا بیارن هرک بارغ ایت
 درفد وکیل جیک سوده دتریمان درفد موکل، دان جیک بلوم دتریمان
 درفد موکل اد دوا مسأله (ا) تیدق بوله دمنتا درفدان جیک هرک
 ایت اد دتنتوکن فد تاثن موکل. (ب) بوله دمنتا درفد وکیل جیک
 جوال ایت اتس تگوتن (جوال ذمه) دمکین جوا جیک فنجوال تیدق
 ماعتراف اکن وکالهن (فنجوال ایغکرکن اورغ ایت وکیل، اتو کتان
 سای تا تاهو)، کران بیاسن اورغ مبلی بارغ ایت انتوق دیرین
 جادی عقدن فون ایکوت سرت (انتوق دیرین).

اد فون جیک فنجوال ایت ماعتراف وکاله ایت بوله ای
 منتوت بایران درفد کدوان سکالی یایت وکیل دان موکل کران
 کدودقکن وکیل کتیک ایت سباکی فنجامین دان موکل سباکی
 اورئمیخ دجامین (توان اصل).

سکیراڻ وکیل منجوالکن سوات بارغ دان تله دتريماڻ هرک
جوالن ايت تيبا ۲ بناس دالم تاڻڻ سفر ت هيلع اتو سباکيڻ سدڻکن
جوالن ايت سوده برلاکو مستي، مک فمبلي بوله منتوت کنتي
هرک ايت درفد وکیل سکاليفون اي ماعترافکن وکالهن (افتهلاکي
کالو اي تيدق اعتراف)، کمدين وکیل ايت بوله منتوت فول درفد
موکل اف يڏدکنتيڻ ايت.

وکاله دان کدودقکنڻ

وکاله ايت سوات عقد يځ هاروس درفد کدوا ۲ فيهق يأت ايت وکیل
دان موکل، مک هاروس ساله سئورغ درفد کدواڻ فسځ اتو قنسيل
فد بيلا ۲ ماس مسکيفون سسوده مېوات سسوات اوزوسن، دان
ماسيځ ۲ بوله مچت تولنڻ اتو مچت ديريڻ سنديري، سام اد دڻن
فرکتان مچت اتو سباکيڻ سفر ت ساي اڻمکت اتو ساي تاريق باليق اتو
ساي باطلکن وکاله درفد اندا، اتو ساي مناريق ديري درفد وکاله
اتو ساي تا سڅکوف لاکي منجادي وکیل اتو سباکيڻ. سکاليفون
تيدق دکتھوي اوله فيهق يځ کنا فچت.

دمکين جوک ترفچة وکاله دڻن سبب ساله سئورغ درفد کدواڻ
تله کلوار درفد کلایقکن مڅوروس هرتاڻ سفر ت بيڅکرافسي اتو کيلا
سکاليفون سکجف کيلاڻ ايت دان سکاليفون تيدق دکتھوي اوله
فيهق يځ سئورغ لاکي، دمکين جوا فيتم دان ماتي.

دانلاکي ترفسځ وکاله دڻن هيلع ميلیک موکل فد بارڻيځ
دوکیلکن انتوق دجوال، اتو هيلع منفعتن (فائدهڻ) درفد بارغ ايت
سفر ت دوقفن اتو دسيواکن کفد اورغ.

دمکين جوا دڻن سڅهاج موکل انکارکن وکالهن ايت دڻن تياد
سبب، تتافي تياد ترفسځ جيک انکار دڻن ترلوف اتو کران هنبدق
مليندوڻکن حال ايت درفد اورڻيځ ظالم.

سکیراڻ برلاکو فرسليسيهن انتارا وکیل دان موکل سفر ت:-

(۱) برسليسيه دالم سوال وکاله اومقام برکات وکیل: اندا
سوده وکیلکن ساي، دان برکات موکل تيدق، ساي تياد وکیلکن
اندا.

(ب) برسلیسیه تنتخ صیغه وکاله سفرت کتاث (وکیل): اندا سوده وکیلکن ساي جوال بارغ ایت دثن برتغکوه اتو دبلي دثن هرک دوا فوله دینار، دان کات موکل: تیدق، ساي وکیلکن اندا جوال توني، اتو دثن هرک سفوله دینار.

حکمښ فد کدوا ۲ مسأله این دبئرکن چاکف موکل دثن سومفهښ.

(ت) برسلیسیه تنتخ بناس هرک سفرت وکیل برکات: ساي سوده تریما هرک بارغ ایت تنافي بناس دالم تاثن ساي (سفرت هیلخ دان سباکیښ) دان موکل تیدق فرچاي یخ اي سوده تریما هرک ایت درفد فمبلي، حکمښ دبئرکن چاکف موکل دثن سومفهښ ایتفون شرطښ بهوا برسلیسیهښ ایت برلاکو سلفس بارغ جوالن تله دسرهکن کفد فمبلي، اد فون جیک بلوم دسرهکن. کفداث حکمښ دبئرکن چاکف وکیل دثن سومفهښ.

(ث) برسلیسیه تنتخ فیوتخ انکار، سفرت موکل بري کفد وکیل واغ منتا بایرکن هوتخ کفد سفلان، کمدين وکیل برکات ساي سوده بایرکن هوتخ ایت کفداث، تیب۲ فیوتخ (فلان ایت) انکار، کتاث: تیدق اد بایر، حکمښ دبئرکن چاکف فیوتخ دثن سومفهښ کران اصل تیاد دبایر سستله اي برسومفه تنتوتن ایت ترتغکوغ اتس موکل.

سکیران وکیل برکات: موئل سندیري سوده بایر هوتخ ایت حکمښ تیدق دبئرکن چاکفښ ملینکن ماهو اد سقسې.

(ج) جیک موکل اتو توان فوښ بارغ اتو فمودل منتوت کمبالي بارغ یخ دوکیلکن، اتو بارغ یخ دامانهکن کفد فمکخ امانه، اتو اهل شیر منتا بالیق شیرښ اتو مالک (توان فوښ مودل) منتا بالیق درفد عامل (یخ منجالنکن فرنیکان) تیاد هاروس مریک برکات: کامي تا هندق مولغکن کمبالي ملینکن دثن دسقسیکن لبه دهولو، کران تیاد دکهندقکن بکیتو سبب حکمښ دالم تنتوتن این دبئرکن چاکف توان فوښ دثن سومفهښ سهاج.

(ح) اورثیخ مرمفس بارغ اورغ، دان تیف۲ اورثیخ تیدق دبئرکن چاکفښ مقتاکن اي تله مولغکن بالیق بارغ اورغ دثن

سومفهن سفرت فمكځ كادي، فپيوا بارغ اورغ دان مريك يڅ مينجم
بارغ اورغ، مريكنيت هاروس ملبتكن فولغ بارغ يغاد دالم تائمن
سفاي دسقسينكن لبه دهولو كران كادائن ايت تيدق چوكف دغن
سومفه.

(خ) جيك سئورغ مندعوا (مهاكو) اي وكيل منريما بارئيڅ اد
فد زید، حكمځ تيدق واجب زید مولقكن باليق بارغ ايت كفدان
ملينگن هندقله اد سقسي منرئكن وكالهڅ ايت، كران بوله جادي
موكل انكار (تيدق مهاكو اد بروكيل)، تتافي جيك اي (زید) فرچاي
هاروسله دبيريكن كفدان.

دمكين جوا حكمځ جيك سئورغ مندعوا (مهاكو) بهوا بارئيڅ اد
فد زید ايت تله دحوالهكن (تله دفينده ميليك) كفدان اتو اي
وارث كفد زید اتو مندافت وصية درفدان اتو اي مكمځ وصية باكي
زید دان زید ممبركن دعوائڅ ايت، مك واجبله اتس زید ممبريكن
بارغ ايت كفدان.

باب الْعَارِيَّة

93. فركتان العاریه ايت بوله دباچ دغن الْعَارِيَّة برسبدو ياءڅ
اتو الْعَارِيَّة، دان بوله جوک دسبوت عاره، اصل معنائ هيلغ سبنتر
كمدين اد باليق، مقصودڅ دسيني يايت نام باكي بارئيڅ دفينجم دان
نام باكي عقد فينجم مينجم، جادي باب اين ميتاكن حكم فينجم
مينجم بارغ⁽¹⁾

كادان مشاركة مجموع ميمڅ سائمت برحاجة كفد فينجم مينجم،
درايت حكمځ سنة دان تركادغ جادي واجب سفرت مينجممكن كاين
كران مغيلق درفد فانس اتو سجون اتو كران بوات مقصحن سمبهڅ

(1) سندارن سلوم اجباع فرمان توحن: "وَتَقُولُوا عَلَى الْإِبْرَةِ وَالْقَوَى" اية 2 سورة البانده. اوتين: هندقله كامو
برتولوغ منولوغ دالم فركارا يڅ بايك دان فركارا يڅ مبادا كفد تقوى. دان فد اية: "وَيُتَعَوَّنُ الْعَاوَنُ"
ايت. كبايتكن علماء متفسيركن: دان جلاك اورئيڅ تيدق بري فينجم بارغ ۲ كونان رومه سفرت بارغ، كافڅ.
تيا دان ۲۰۷: كفد جيران. دالم حديث بخاري دان مسلم: انه صلى الله عليه وسلم استعار قوساً من
أبي طلحة فركبه. اوتين: بهوا رسول الله صلى الله عليه وسلم فركبه فركبه كودا درفد او طلحه دان دتوغلڅ

اتو فیسو کران هندق میمبلیه بناتخ محترم (یغ حلال دماکن)
دتاکوتی ماتی جادی بھکی اتو سباکیں.

ترکادغ حکم حرام سمرت مبري فينجم فارغ انتوق منچوري اتو
بوات معصية.

اداله روکنش امفت فرکارا:

فرتام: فمینجم، دسبوت "مَعِيرُ".

كدوا: اورثیغ مینجم، دسبوت "مُسْتَعِيرُ".

کتیک: بندا اتو بارغ فینجامن، دسبوت "مُسْتَعَارُ اتو مَعَارُ".

کامفت: صیغه یأیت ایجاب دان قبول.

دشرطکن فد فمینجم هندقله ای اورثیغ اد کلایقکن مغوروسکن
هرتاث (اورثیغ صح تبرعش)، لاکي دغن کهندقش. مک تیدقله صح
مبري فينجم اوله کانتق ۲، اورغ کیلا دان اورثیغ دتگه اوله محکمه
مغوروس هرتاث دغن سبب دغو اتو بیشکرافسي، دان اورثیغ دققسا
مبري فينجم.

دشرطکن لاکي ای میلیک منفعة (ککونان) بارغ فینجامن ایت
سکالیفون تیاد میلیک عینر سمرت بارثیغ دسیوان هاروس ای
مینجمکن کفد اورغ لاین، اد فون اورثیغ مینجم بارغ اورغ تیدق
هاروس ای مینجمکن کفد اورغ لاین دغن تیاد ایذین توانن،
کران منفعة ایت بوکن میلیکن چوما دهاروسکن سهاج ای
مغکوناکن، تتافی ای بوله مغکنتیکن اورغ لاین یغ ساومقام دغندي
اتو یغ کورغ درفدائ میمفرناکن حاجتش سمرت تولغ مندوکن کریتا
کران ای عذور دان سباکیں.

دشرطکن فد یغ مینجم ایت هندقله اورثیغ ترتنتو لاکي اد
کلایقکن مغوروس هرتاث سندیری، مک تیاد صح دبري فينجم کفد
اورثیغ تیاد تنتو سمرت کات فمینجم: سای فینجمکن بارغ این کفد
ساله ستورغ درفد اندا بردوا، دان تیاد صح دبري فينجم کفد
کانتق ۲، اورغ کیلا دان اورغ دغو ملینکن دغن دعدقکن اوله ولین

(فعلولا مريك) ايتفون دشرطكن فد فينجامن يث تا كنا مئكتني
سفرت فينجم درفد فييوا يث صح، كران تيدق صح سيف ۲ جوا
مينجم درفد فييوا يث فاسد كران واجب كنا مئكتني.

دشرطكن فد بندا اتو بارئميخ دفينجم هندقله اي درفد بندا يهاد
منفعتن (فركونائث) دان بوله دكوناكن دئن كادان ككل ذاتن. مك
تياداله دلولسكن فينجم كلدي يث سوده لومفوه دان انق كلدي
يث كچيل كران تا بوله دكوناكن دان تياذ صح فينجم بندا يث حرام
فركونائث سفرت الت ميوزيق، كودا اتو سنجات كفد اورغ كافر
حربي.

دانلاكي تياذ صح فينجم بندا اتو بارئميخ هابيس ذاتن سفرت
ليلين، مكانن، داوت دان چلق كران هابيس ذاتن دئن دفاسخ،
دماكن، دتوليس. دان دچلق مات.

مكروه يث همفير حرام فروع (انق چچو) مينجم اصولن (باف
اتو داتوه) يث همب درفد توانن كران برخدمة انتوق ديرين اتو انق
مينجمكن بفان يفتله دسيوان كفد اورغ لاءين، دمكين جوا مينجم اتو
مبيري فينجم همب يث مسلم درفد دان كفد اورغ كافر كران فربواتن
ايت مئهيئاكن.

دشرطكن فد صيغه اياه لفظ يث منجوقكن اد ايدين فد
مئكوناكن منفعة بارئميخ دفينجم سفرت كئان: ساي فينجمكن اندا
بندا اين.

اتو بركات يث مينجم: فينجمكن ساي بندا ايت. جواب فمينجم:
امبيلله. اتو بركات فمينجم: امبيل بندا اين سفاي اندا كوناكن
منفعتن. اتو ساي هاروسكن اندا مئكوناكن منفعتن اتو اندا تو: كئله
كودا اين. جواب يث مينجم: بايكله اتو اي بوات كرج تروس سفرت
دتوئمكئش.

جادي دالم فركارا اين هندقله تولنن ايت منجواب (برلفظ)
منريما اتو مئرجاكن اف يث دسوروه سكاليفون ترلمبت تيدق مئاف
تتافي كالو ديم تروس سالة سئورئش تياذاله مئاداي.

جيك سئورغ بركات: ساي پري اندا فينجم كودا ساي اين سفاي
اندا مئكوغ ماكنن اتو سفاي اندا فينجمكن كودا اندا كفد ساي

يغدمكن ايت تيدق ترماسوق دالم حكوم فينجم مالهن جادي سيوا
يغ فاسد کران تيدق دکتھوي براف سيوان.

جيك برلاکو دمکين کناله سياله سئورغ درفد کدوان مبابر سيوا
بياس کفد تولن يغ ترسبوت اَجَرَةُ الْمِثْلِ (سيوا سماس).

بلنجا مولئکن باليق بارئيج دفينجم کنا اتس يغ مينجم، دان بلنجا
ماکن بناتغ کنا اتس توان^(۱)

بارغ اتو بندا فينجامن ايت اداله امانه اتس تغکوئن يغ مينجم،
جيك برلاکو کروسقکن اتو بناس دئن ککونان يغ دايدينکن تياداله
واجب اي مئکنتي سمرت کاین دفينجم انتوق دفاکي، مک کورغ
عينن (ذاتن) هئک هابيس تياداله واجب اي کنا مئکنتي تتافي کالو
کنا چوري اتو ترباکر اتو سباکين نسچاي واجب اتس مئکنتي
کران تيدق ترماسوق دالم جملهاکات فاکي يغ دايدينکن.

جيك دکوناکن فد يغلأين درفد يغ دايدينکن سکاليفون تيدق
دئن چواي اتو تقصير سمرت کنا ساکيت اتو بنچان عام واجب اتس
يغ مينجم کنا مئکنتي.

تياد واجب اتس يغ مينجم مئکنتي بارغ يغ دفينجم درفد اورئيج
مپيوا دئن سيوا يغ صح کران يغ مينجم ايت سباکي فئکنتي درفد
اورئيج مپيوا سدئکن اي تياد واجب مئکنتي جيك برلاکو کروسقکن
بکيتوله جوا فئکنتين.

تتافي جيك سيوان ايت فاسد مک واجب اتس مئکنتي کران
فپيوا يغ مبري فينجم ايت سنديري فون ميمغ واجب اتس کنا
مئکنتي.

سلاين درفد فينجامن بکيتو جوک حکم سكيران بناس بناتغ
يغ دسرهن کفد وکیل انتوق ممبوات سسوات فکرجان اتو بناس
بناتغ يغ دسرهن کفد سسئورغ انتوق مهاجر بناتغ ايت برجالن
دان سباکين تيبا ۲ بناس بناتغ ايت سمرت فاته کاکي اتو سبارغ
چدرا سکاليفون ماتي تياداله واجب اتس مريک کنا مئکنتي.

(۱) دسيني تيمبول مساله مينجم کرينا (موتورکار) اداکه بلنجا ميقن کنا اتس توان کرينا ايکوت مساله ماکن کودا
اتو تيدق! فد فنداقت ساي تيدق سام قياسن سبب کودا تا بوله ميوف دئن تياد ماکن تتافي کرينا تيدق
روسق دئن تياد ميق، جادي بارئيساف يغ برکهندقکن منعتن کناله اي مبلي ميقن کجوالي توان کرينا سوله
هندق بردرما اتو برودي.

اد بايق لاكي مثال ۲ دان چنتوه ۲ دالم باب اين ساي تيا د سبوتكن
 مماله دغن قاعده يڅ ريڅكس يأت اورثيڅ مينجم بوله مڅكوناكن
 منفعه بارغ اف يڅ دايدنكن اتو يڅ كورغ درفداڻ اوله فمينجم،
 ملينكن اد لارغن درفداڻ اومقام تانه يڅ دفينجمن دغن ايدن كران
 برتانه كندوم اتو فادي تيدق بوله دتانه اوبي تافي جيك ايدن
 تانه اوبي بوله دتانه كندوم اتو فادي كران يأت كورغ درفد
 يڅ دايدنكن، دان تانه يڅ دايدنكن كران باغونن تيدق بوله دتانه
 فوكو، كايو.

فنديقن كنهه ايكوت اف فركونان يغدتننوكن اوله فمينجم،
 دمكين جوا كنهه ايكوت دمان تمفت دان مساڻ يڅ دايدنكن.

فينجامن ايت اداله سوات عقد يڅ هاروس باكي كدوا ۲ فيهق،
 مك هاروسله سوله سئورغ درفد فمينجم دان يڅ مينجم فسخ اتو
 قنسيل (تاريق باليق) سام اد فينجامن يڅ مطلق (يغتيا دتننوكن
 مساڻ) فد بيلا ۲ ماس بكيان چارا يڅ دلاكوكن فد وكاله دان
 كدودقكن كچوالي دالم مساله مينجمن تانه كران منانه ميت يڅ
 دحرما تي. مك فمينجم تا بوله تاريق باليق دتمفت يقاد ميت ايت
 دان يڅ مينجم فون تا بوله مولغن باليق كران سوده جادي لازم
 (مستي) تيدق هاروس لاكي، هڅك ميت ددالم سوده هنجور
 (كچوالي عجب الذنب) بهاروله بوله دكمباليكن كران مخرمتكن
 ميت^(۱)

باب القراض

۹۴. فركتان قراض ايت داميل درفد فركتان "قرض" اصل
 معناه فوتخ. تافي دباب القرض يڅ لفس دهولو ايت فركتان قرض
 دكوناكن فد هوتخ. دان القراض دسيني معناه فد شرع يأت فمودل
 (توان فون مودل) برستوجو موكيلكن مودلش كقد فغاوسها سفاي

(۱) عجب الذنب ايت ساتو فوت يڅ كجيل سمرت بيچي. ساوي دودقن دايسور تونكيڅ مانسي، اي بركليڅ ۲
 درفت مالم، سوكر مودق دافت دلبهت كران تولاو هالوس

مغاوسهاکن سسوات فرنيکآن سچارا برکوئسي دان اونتوئن دېهاکي
انتارا کدواښ.

سبب فکرچآن اين دنماکن قراض يڅ برمعني فوتخ جوک کران
فمودل ساوله ۲ سمرت مومتخ سبهاکين درفد هرتاښ دبريکن کفد
فغاوسها دان برستوجو مومتخ درفد کاونتوئن دبري کفد فغاوسها
يقتربوت.

قراض اين دنماکن جوک دئن مَضَارَبَه يڅ دامبيل درفد فرکتان
”ضَرْب“ برمعنا مسافر اتو مغمبارا اتس موک بومي کران بياسن
اورئيڅ برنياک ايت سلالو فرکي کلوار نکري. اورغ مکه فغکيل
قراض اتو مَعَارَضَه منکل اورغ سبله عراق فغکيل ”مَضَارَبَه“.

بيشک اسلام دالم فنرائنن ساي ليهت منتعريفکن مضاربه
دمکين: مضاربه اداله فرجنجين انتارا فميليک مودل دان فغاوسها
دماښ فميليک مودل برستوجو بمباياي سفنوهښ سسوات فروجيق
فرنيکآن اتو فلابوران. دان فغاوسها برستوجو مغاوسهاکن سچارا
برکوئسي اونتوغ دئن نسه فمبهاکين اونتوغ يڅ دفرستوجوي
برسام لبه دهولو. ^(۱)

کدوا ۲ تعريف اين لېهکورغ سام تجوانښ:

روکن قراض اتو مَضَارَبَه اين انم فرکارا: فرتام – فمودل (توان
فون مودل) دسبوت ”مالک“. کدوا – فغاوسها دسبوت ”عامل“
کتیک – اوروسن اتو اوسها دسبوت ”عمل“. کامفت – کاونتوئن
اتو لا با کلام – صيغه يأيت ايجاب دان قبول. کانم – هرت يأيت
مودل دسبوت ”رَأْسُ الْمَالِ“.

دشرطکن هرت اتو مودل ايت اiale واغ يڅ دکتهوي جنيسن
سمرت امس اتو فيرق اتو ريال. قدرن سمرت سريبو دوا ريبو، دان

(۱) سندارنن اiale اجماع علماء دان یرفکخ کفد حديث بهواس نبي صلی الله عليه وسلم او منجانکن فرنيکآن درفد
هرت (واغ اتو مودل) درفد سيني خديجه دفرنيکآن کنکري شام.

صيفتر (جيك اد) سمرت ريال بربوئا اتو ليچين. دان يقدتنوكن
(مَعِين). يثمان مودل اين دسرهن كغد فغاوسها.

مك تيدقوله صح قراض دثن امسر اتو فيرق يث بلوم دجيتق جادي
متاواغ. دمكين جوا امسر فكاين سمرت كلخ، اتو متابندا سمرت كاين،
باجو دان سباكيث، اتو يفتياد دكتهوي جنيسن اتو قدرن، اتو
يقتياد تنتو سمرت واغ دالم تاثن اورغ، دان تياد صح جوگ جيك
دشرطكن مودل دسيمفن فد تاثن اورغ لاءين درغد فغاوسها.

دشرطكن فد فمودل سام ماچم شرط فد موگل دباب وكاله، يآيت
اورغيغ اد كلايكن مغوروسكن هرتاڻ بوكن كانق ۲، اتو كيلا اتو
بيشكرافسي دان دشرطكن فد فغاوسها سمرت موگل جوا، تمبه لائي
دشرطكن فغاوسها ايت منجالنكن فراوسهان قراض اين دثن سفنوه
ماس، مك تيدق صح دشرطكن اي مېوات كرج يغلئين اتو سمبيل
ليوا، دان تيدق صح جيك فغاوسها ايت بوت تتافي فمودال تيدق
دشرطكن چليق.

دشرطكن فد اوروسن (عجل) بهوا كادائن دالم اوروسنياك
دثن دبري ايدين كغد فغاوسها فد منجوال دان مبلي بارغ فرنيكان
دان تياد دسمفيتكن كرج ايت كاتس، مك جيك دبتركن اتس كرج
دثن دسوروه بلي كندوم، دسوروه كيسر، دسوروه بوات روتي دان
دسوروه اي منجوالن نسچاي روسق (فاسد) قراض ايت. دان تياد
صح دشرطكن مستي بلي بارغ اين اتو اومفماڻ اتو بارغ يث جارغ
اداڻ اتو دسوروه برنياك دثن اورغيغ ترنتو دانسباكيث درغد
اوروسن يث سمفيت.

دانلاكي دشرطكن جاثن دتفكن قراض ايت دثن ماس يثترنتو
سمرت ستاهون لفس ايت تياد بوله برجوابلي لائي. دالم مساله اين
اد انم هوراين:

(ا) ساي برقراض دثن اندا ستاهون.

(ب) ساي برقراض دثن اندا ستاهون، لفس ايت اندا تا بوله
بركواس لائي.

(ت) ساي برقراض دڻن اندا ستاهون، لفس ايت اندا تا بوله
برجوال لاڳي.

(ث) ساي برقراض دڻن اندا ستاهون، ديم سكتيك (برسلڻ
ماس) ڪمدين اي برڪات: لفس ايت تيدق بوله ممبلي لاڳي.
ڪامفت ۲. هورايان اين تيدق صح قراض.

(ج) ساي برقراض دڻن اندا ستاهون (تروس سمبوڻ) جائن
ممبلي لاڳي لفس ايت.

(ح) ساي برقراض دڻن اندا دان جائن ممبلي اف ۲ لاڳي لفس
ستاهون.

فد ڪدوا ۲ هورايان اين صح قراض ڪران بوله دافت
ڪاؤنتوڻن دڻن منجوال سهاج لفس ايت.

دشرطڪن فد ڪاؤنتوڻن هندقله د بهاڳي انتارا ڪدوان دان
دڪتهويڪن فراؤنتوڻن ماسيڻ ۲ سمرت ستغه اتو ساتو فرتيڪ
يغدسبوت دالم عقد، مڪ تيدق صح قراض جيڪ ڪاؤنتوڻن ترفولڻ
ڪفد ساتو فيهق سهاج اتو د بهاڳي ڪفد ڪدوا ۲ فيهق سچارا تا تننو
(مبهم) ڪران تياد دڪتهويڪن براف بهاڳين فغاوسها، اتو دبري
سبهاڳين درفد ڪاؤنتوڻن ايت ڪفد اورڻ لاءِ اين (۱). تتافي صح
قراض جيڪ فمودل برڪات: ساي برقراض دڻن اندا دان
ڪاؤنتوڻن انتارا ڪيت بردوا، ڪتيڪ ايت جادي اي سفاروه سئورڻ.

ددالم قراض اين دهاروسڪن بر بيلڻ فمودل دمڪين جوا فغاوسها،
دان تنتڻ ڪاؤنتوڻن بوله دبري لبه ڪفد ساتو فغاوسها دان ڪورڻ
ڪفد فغاوسها يغلآين، دان ڪاؤنتوڻن منوروت نسه مودل
ماسيڻ ۲.

دشرطڪن فد صيفه يآيت لفظ ايجاب دان قبول بگيمان دشرطڪن
فد باب جوالبلي، اومغام فمودل برڪات: قَارَضْتُكَ اِرتيڻ: ساي
برقراض دڻن اندا، معنائ سام ماچم ڪتائ: عَامَلْتُكَ فِي كَذَا عَلَيَّ اَنْ
الرَّبَّحَ بَيْنَنَا. اِرتيڻ: ساي لنتيق اندا براوسها منجالنڪن فرنيڪان

(۱) مونڪين شير ڪوسوڻ ترماسوق دالم ڪولڻن اين.

واغ ساي دان اونتوئن انتارا کيت بردوا. دان دتريما اوله
فغاوسها (سرت مرت) دئن برلفظ کتاڻ: ساي تريماله دمکين ايت.

فغاوسها (عامل) تيدق بوله مغيکت فرجنجين قراض دئن اورغ
لائين، مک جيک دلاکوکنڻ برسام دئن اورغ لائين دان اونتوئ
انتوق بهاگينڻ د بهاگي سام تياداله صح قراض ايت. دان سکل اوسها
يغ داوسهاکن اوله فغاوسها يغکدوا ايت دئن تياد ايدين فمودل
دصفتکن سمرت مرمفس دان اق بارئيغ دبليڻ سام اد توني اتو
هوئغ درفد مودل قراض ايت تياد صح. مک سکل کاونتوئن يغ دافت
درفد جوالبلي ايت ترفولغ کفد فغاوسها يغفرتام کران فغاوسها
يغکدوا ايت سباکي وکيل سهاج درفداڻ، دان فغاوسها يغفرتام کنا
مباير اوفه سماس کفداڻ.

سکيراڻ عقد قراض ايت باطل دئن سسوات سبب سمرت دحدکن
ماس برنياک، سکل اوسها يغ دلاکوکن اوله فغاوسها ايت صح
سموان کران اي مېوات کرج دئن اد ايدين تنافي سکل کاونتوئن
جادي حق باکي فمودل دان اي (فمودل) واجب مباير اوفه سماس
کران اي (فغاوسها) تياد بکرج دئن فرچوما، کچوالي کالو توان
فون (فمودل) برکات سموا کاونتوئن ترفولغ کفد ساي کتيک ايت
فغاوسها تيدق ترحق مندافت اوفه سبب قراض سوده باطل.

دالم حال اوروسن قراض اين هندقله فغاوسها برسڱوه ۲
منچاري بارغ دئن چوکف تليتي دان برهاتي ۲. مک تياد هاروس
دجوال بارغ دئن روکي يغ بايق دان تياد هاروس دجوال سچارا
برهوئغ دئن تياد ايدين فمودل تنافي هاروس اي برجوال بارغ
دئن بارغ سکاليفون تياد ايدين فمودل.

فمودل دان فغاوسها هاروس مولگن باليق بارئيغ تله دبلي
اوله فغاوسها دئن سبب اد چاچت سکيرا ۲ تياد فائده دسيمفن. جيک
برسليسيه انتارا کدوان اومقام کات فمودل: تيدق اد کون دسيمفن
بارغ ايت، دان برکات فغاوسها: اد کوناڻ، ترفولغله کفد حاکم
موتسکن مغيکوت مصلحه (مان يغاد فائده).

فغاوسها تيدق هاروس منجاد يکن. فمودل سباکي فلغکنش (دثن منجوال بارغ قراض کفذاش) کران بارغ ايت هرتاڻ سندیري. اد فون کالو بارغ اورغ لاین او مقام فغاوسها ايت جادي وکیل درفد اورغ لاین باکي منجوالکن بارغش کتیک ايت هاروس اي برجوالبلي دثن فمودل ايت فول.

تياد هاروس فغاوسها مملي بارغ فرنيگان لبه درفد مودل قراض جیک دلاکوکن دثن سکالي. عقد نسچاي تياد صح بلین ايت.

تياد هاروس واغ مودل دباوا مسافر کتمفت لاین ملینکن دثن ایدين فمودل دان تياد هاروس دکوناکن واغ قراض انتوق بلنجا دیرین سام اد دالم تمفت مقیمش اتو دالم ماس مسافر^(۱)

ترتغکوغ اتس فغاوسها مخرجاکن اف یغ بیاس برلاکو فد برجوالبلي سمرت ملیفت کاین، منیمبغ بندایغ ریغن سمرت امس دان فیرق، ملینکن بندای ۲ یغ برت تیاداله واجب اي منیمبغ، دان میندهکن بارغ ۲ ايت ککدي ۲ یغ دسیوا دثن سیوا سماس فد عاده. اد فون بارغ ۲ یغ تیدق مستي اي مخرجاکش سمرت سوکت مپوکت دان مغاول بارغ ۲ ايت اي بوله اوفه اورغ مخرجاکش درفد واغ فراض، تتافي جیک اي بوات سندیري تیاداله اي برحق مندافت اوفه مان ۳ کرج یغ مستي اي (فغاوسها) ايت مخرجاکن دثن سندیري جیک داوفهش اورغ لاین مخرجاکش مک اوفه ۲ ايت کناله فغاوسها ايت سندیري مپایرث تیدق هاروس دامبیل درفد واغ قراض.

فغاوسها اکن میلیک بهاکینش درفد کاونتوئن افبیل تله برباکي، نیدق دثن لاهیروئ سهاج نمفق اد اونتووغ (کتیک ايت اي بلوم میلیک لاکي). کران کالو کتیک لاهیروئ نمفق اونتووغ سوده میلیک ايت، ترماسوق دالم باب شریکه بوکن قراض.

سرت دالم اعانه الطاليس مر. 3 موت 102 دمکين. "وَلَا يَمُوتُ اَيُّ لَانِثَقُ مِنْهُ عَلَى نَفْسِهِ خَفَرًا وَلَا سَفَرًا لَّانْ لَهُ نَصِيبًا مِنَ الرِّيحِ فَلَا يَسْتَقِ شَيْئًا اَخَرُ فَلَوْ شَرَكَ الْعَوْنَةَ فِي الْعَطَرِ كَسَدُ."

ارنجن فغاوسها تیدق دولسکن مقلون بلنجا انتوق دیرین درفد واغ قراض سام اد کتیک دالم نگري الو دلوار نگري کران دي سوده اد هيوالڻ دري کاونتوئن. درایت تیدقله اي ترحق ال- ۲ لاکي. ملک جیلک مشرطن بلنجا ايت دالم عقد نسچاي روسق عقد ايت، دان ترسبون دالم شرح دمکين ملاپون: "بلنجا کران قراض بوله ايت، راحت دامبیل درفد واغ قراض کران بلدمکين ايت ترماسوق دالم مصلحه فرنيگان.

هرت (واغ اتو بارغ) يغاد دالم تائڻ فغاوسها ايت اداله سباڳي
امانه اي تيدق ڪنا مڱڻتي جيڪ برلاکو ڪروسقڻ اتو ڪههلاڻڻ
دڻن تياد ڪچواين درفداڻ. مڪ واجب مڱڻتي دڻن سبب چواي اتو
دڻن سبب دباواڻ بلاير دڻن تياد ايڏين.

تتافي بوله دتريما چاڪڻ دڻن سومفه مڱڻاڪن بناس بارغ ۲ ايت
دڻن مڱري الاسن بڱيمان برايڪوت:-

(ا) تياد مڱڻاڪن سبب.

(ب) اد مڱڻاڪن سبب يڻ ترسمبويي سمرت ڪچورين.

(ت) اد مڱڻاڪن سبب يڻ پات سمرت ڪباڪران يڻ تيدق دڪتهوي
عموم.

(ث) اد مڱڻاڪن سبب يڻ پات سمرت ڪباڪران يڻ دڪتهوي فد
عموم تتافي حالڻ اد تهمه.

ڪامفت ۲ هورائين اين دتريما چاڪڻ دڻن سومفه.

(ج) اد مڱڻاڪن سبب يڻ پات سمرت ڪباڪران يڻ دڪتهوي فد
عموم دان حالڻ تياد تهمه دبئرڪن چاڪڻ دڻن تياد سومفه.

(ح) تياد تاهو اڪن سبب يڻ پات (اد سبب يڻ پات تتافي تا تاهو
اف دي) ڪناله اي مڱاداڪن سقسي منرڻڪن بتول اداڻ
سبب ايت دان برسومفه.

جيڪ برلاکو ڪروڪين فد قراض دڻن سبب هرڪ بارغ جاتوه
اتو دڻن سبب اد چاچت اتو بناس ستغه ۲ لفس فغاوسها
برسڱڪوه ۲ منجالنڪن اوروسنياڪ هندقله دتمفوغ ڪروڪين ايت دڻن
ڪاوتوڻڻ. ريڱڪسڻ فد قراض اين ڪدوا ۲ فيهق برسام ۲ مندافت
ڪاوتنه ڻن جيڪ اد اولتوغ، دان برسام ۲ منڱڪوغ ڪروڪين جيڪ روڪي
ايڪوت نسهه ماسيخ ۲.

تتافي اف ڪڪورائڻ يڻبرلاکو سبلوم منجالنڪن اوروسنياڪ
تيدق بوله دتمفوغ دڻن ڪاوتوڻڻ مالهن دڪيرا درفد ڪفلا مودل.

قراض بوله فسخ

عقد قراض این هاروس فد کدوا فیهق یأیت فمودل (مالک) دان فغاوسها (عامل)، سام ماچم وکاله جوک، درایت ساله ساتو درفد کدوا ۲ فیهق بوله فسخ (قنسیل) عقد قراض فد بیلا ۲ ماس دکهندقکین سکالیفون فیهق یغ ساله ساتو لاکي غائب (تیدق اد دتمفتش)، دان ترفسخله ای جیک ساله ساتو درفد دوا فیهق ماتی اتو کیلا اتو فیتم.

افبیل عقد قراض تله دفسخکن اتو ترفسخ دثن سبب یغ ترسبوت ترثکوئمله (لازم) اتس فغاوسها منتوت سکل هوتغ هرت قراض یغ دایدینکن اوله فمودل منجوال دثن برهوتغ، دان ترثکوئمله اتس مغمبالیکن کفلا مودل کفد فمودل دثن منجوال بارغ ۲ دثن متاواغ نکري یغ دفرستوجوئی.

کدوا ۲ حال این (منتوت هوتغ دان منجوال بارغ ۲ ایت) جادی لازم (مستی) جیک دمنتا اوله فمودل ۲، سکیرا تیدق دمنتا تیا داله مستی ای بر بوات دمکین ملینکن جیک اورثیغ بر هوتغ ایت اورثیغ دتکه مغوروس هرتا (اورثیغ محجور علیه).

سکیرا فمودل تله مغمبیل لبه دهولو سبهاکین درفد مودل سبلوم نمفق اد اولتوغ دان روکي کناله دکمبالیکن کفلا مودل کفدا سبراف یغ باقی، دان جیک دامبیل سلفس پات اد اولتوغ مک برارتي ای تله مغمبیل سبهاکین درفد کفلا مودل دان سبهاکین کاونتوئن ایکوت نسب، دان جیک دامبیل سلفس پات روکي هندقله دکیرا نسبه روکي ایت فد اف یغ دامبیل جوک. سکیرا بر لاکو فرسلیسیهن انتارا فمودل دان فغاوسها دریحال کاونتوئن اومقام فغاوسها برکات: سای بلوم منریما لغسوغ بهاکین کاونتوئن. اتو: سای بهارو دافت هاں سکین سهاج، نسچای دبرکن چاکف ایت دثن سومفه.

تتافی جیک ای برکات: سای سوده دافت سکین ۲ درفد کاونتوئن کمدین کتاں سای ترساله کیرا ۲ اتو سای بر بوهم

نسچاي تباد دتريما چاكفن ايت كران اي تله برقرار اكن حق انتوق اورغ لاین مك تیدقله بوله دتريما تاريق باليقش.
جيك برسليسيه انتارا كدوان تنتغ قدر یغ دشرطكن كغد فغاوسها حكمن هندقله كدوان برسومفه، سستله ايت فغاوسها دبري اوفه اتس اوسهان سباكي اوفه سماس دان سكل كاونتوئن ترفولغ كغد فمودل.

باب الاجاره

95. فركتان اجاره بوله دباچ جوک دغن اجاره. معنان فد لغه نام باكي سيوا اتو اوفه يغرکنل دغن عقدن (عقد سيوا اتو اوفه) دان معنان فد شرع يایت ميلیککن منفعة سسوات بندا اتو فرکارا كغد سستورغ دغن اد كنتيئن اتو بالسنش اتس شرط ۲ يغرنتنو.^(۱)
دالم بهاس عرب "اجره" ايت معنان بياران انتوق مندافتکن منفعة سسوات بارغ اتو فرکارا ترماسوقله سيوا رومه، اوفه ممبوات كرج سمرت منجاهيت باجو دان سباکيئن. دالم بهاس ملايو فد رومه اتو كريتا دسبوت سيوا، فد كرج دسبوت اوفه، مقصودن سام يایت بياران انتوق مندافتکن منفعة.

اداله نوکونن امفت فرکارا: فرتام - صيغه. کدوا - سيوا اتو اوفه. کتيك - منفعة (فائده اتو ککونان) کامفت - کدوا يغر عقد. يایت فپیوا دان یغ مپیوا.

تيف ۲ فرکارا يغبوله دامبيل منفعة درفدان فد شسرع صمله دسيواکن اتس شرط ۲ بکيمان برايکوت:-

(۱) منفعة یغ دمقصودکن، سمرت رومه انتوق ددودقکي دان کودا انتوق دتوئمگش. تیدقله ترماسوق اومغام بواه ایفل انتوق

(۱) سندوان سبطوم اجاع فرمان نوحن: "فان اولهن لکم فالتوئن اجودهن". سورة الطلاق آية 6 ارتين طه بيله نريکه (جند ۲۱ کامو) ايت مپوسونن اني ۲ کامو درله مريکه چييدله کامو باير اولهن.
دان حديث سلم: اله صلى الله عليه وسلم انهن من المزاولة وامر بالمواجره. ارتين: بهاس بي سلی الله عليه وسلم لله منکه درله مزادنه دان مپوروه براوله مقوله. مزادنه ايت معنان فرججهين برغاوه نایت سبطورغ ملوهای لاله دبري اورغ ۷۰۰۰۰ برلانه دان حاصلين برهالکي انقارا کدوا منکل ينيهن اتس توان تانه.
دالاکي گران مشارکه سالت ملهملکي ممکن گران ييدل لصف ۲۰ سطورغ مانس. ده ملوهای رومه. کندران. مپندر دان ۷۰۰۰۰۰. درایت دولسکن سوال مپیوا ايت.

دچیوم باوښ، اتو فرکارا یغ ریمیه تیمیه سفرت ساتو فرکتان
جرو اعلان (فرکارا یغ کچیل سائمت).

(ب) منفعة یغ معلوم (یغ دکتھوي)، تیدقله ترماسوق یغ مجهول
(یغتیاد دکتھوي) سفرت جعاله (هدیه ۲ کران منچاري بناتغ سست)
کران منفعتن تیدق دشرطکن معلوم.

(ت) منفعة یغبوله مبري اتو منداتغن فائده کفد فیوا ۲ تیدقله،
ترماسوق نکاح کران دغن عقد نکاح سوامي هان بوله مځکوناکن
کمالوان استرین انتوق برستوبه سهاج تنافي تیدق مملیک منفعة
کمالوانن کران جیک اي کنا وطي شبهة دیاله یغ مندافت مهر مثل
بوکن لاکي.

(ث) دغن سیوا اتو اوفه یغ دکتھوي قدرن دان جنیسن، مک
تیدقله ترماسوق عاریه (فینجم) کران اي دبري فرچوما، دان تیدق
ترماسوق جوک مساقاة (فرجنجین منجیروس ایر فد فوکو، کروما
دان اښکور دغن اوفه درفد بواهن) کران تیدق دکتھوي قدرن
سفیکولکه اتو براف؟. دالم مساقاه تیدق دشرطکن اوفه ایت معلوم.

(ج) ککل عین (ذات) بندا یغ دسیوا، مک تیدقله ترماسوق دان
تیدق صح دسیواکن مکانن کران دماکن، لیلین انتوق دفاسغ، کمبیغ
کران سوسوډ دان سباکین دان تیدق صح سیوا الت فرمایین کران
تیدق اد منفعة فد شرع.

بکیمان تله معلوم تیغ ۲ عقد دشرطکن کدوا ۲ یغ برعقد ایت
ایاله اورنمیغ لایق مغوروس هرتان مک تیدقله صح فیوا دان یغ
میوا اتو فغوفه دان اورنمیغ مغبیل اوفه درفد کانتق ۲، اورغ کیلا
دان اورنمیغ دفقسا.

تیدق صح سیوان ملینکن دغن ایجاب دان قبول سفرت برکات
فیوا: أَجَرْتُكَ هَذَا الْبَيْتَ. ارتین، ساي سیواکن رومه این کفد اندا.
جواب اورنمیغ میوا "قَبِلْتُ" ساي تریماله اتو "اِسْتَأْجَرْتُ".
ارتین: ساي سیواله رومه این^(۱)

(۱) ترتیب دالم فتح المعین باب الاحارہ کتان: قَالَ التَّوَوَّى فِي شَرْحِ الْمَسْئَلَةِ إِنَّ خِلَافَ الْمَعْلُومِ يَجُوزُ فِي الْإِجَابَةِ
وَالرَّهْنِ وَالْهَبَةِ. ارتین برکات امام بروي دالم شرح المذهب هو: خِلَافُ بَغْرَاكُو مَدَّ جَوَالِبَهُ مَطْلَبًا بَرَاكُو
حَوْكُ فِدَّ سِيَوَان. گادبان دان حبه.

دانلاکي دشرطکن صح سیوان ایت هندقله ددالم عقد دتتفکن
 دان دتنتوکن مسان اتو فکرجانن. مثالن فد ماس سمرت کتان: ساي
 سیواکن رومه این کفد اندا سلما ستاهون دثن سیوا سکین ۲. دان
 مثال فد فکرجان سمرت کتان: ساي اوفه اندا منجاهیت باجو فوتغن
 تلوق بلاثما. مک جکالو دکتان: سفای اندا منجاهیت باجو ساي
 سهاج بکیتو دثن تیدق دتنتوکن اف فوتغن نسچاي تیدق صح
 عقد اوفه ایت.

دمکین جوا جیک دهیمفونکنن کدوا ۲ سکالي (ماس دان
 فکرجان) سمرت دکتان: ساي اوفه اندا منجاهیت باجو ساي این فد
 وقت سیخ هاري نسچاي تیاد صح کچوالي مقصودن برکهندقکن
 سگرا کتیک ایت تیدق مغاف (صح).

بهاکین اجاره

إِجَارَة (سیوان اتو اوفهن) ایت تر بهاکي کفد دوا بهاکین:-

(۱) إِجَارَة عَيْنٍ یا ایت سیوا بارثیغ دتنتوکن سمرت رومه
 دانسباکین.

(ب) إِجَارَة عَلَى ذِمَّة یا ایت سیوا بناتغ دانسباکین یغ دصفتکن دثن
 سسوات سمرت مفعکوت بارغ دان دمستیکن فد تغکوثن اورثیغ
 داوفه مفرجاکن سسوات سمرت منجاهیت، مبعوات باثونن دانسباکین.

کمدين اجره (سیوا اتو اوفه) ایت فول تر بهاکي کفد دوا بهاکین
 یا ایت:-

(۱) اوفه مَعِينَه (اوفه یقاد دتنتوکن اتو دتنجوقکن).

(ب) اوفه اتسر ذمه (فد تغکوثن یغ دجنجیکن).

یغدمکین ریغکس فد رومه دان بندا یغ تتف دفغکیل اجاره عین
 معنای سیوا منفعة عین. دان فد کرج ۲ دفغکیل اجاره ذمه معنای
 اوفه میمفرناکن سسوات کرج سمرت کونتریق.

فد اَجَارَةُ عَيْنٍ سِيوَا بُولَه بَاير دَهولو دان بُولَه دَتَغْكَوَهْكِ. دان
فد اجاره ذمه اَوْفَه دَشْرَطْكَن بَاير دَهولو دالِم مَجْلِسِ عَقْد كِرَان اِي
ماچِم جَوَال سَلَم^(۱)

اَفْبِيل سُوْدَه بَر عَقْد جَادِيْلَه سِيوَا اِيْت مِيلِيَك بَاكِي فَيِوَا سَبَاكِي
مِيلِيَك يَغْ تَرَا فُوْع ۲ (مُرَاعِي) كَمْدِيْن مَنَكْل سَمْفِي تِيْمْفُوَهْشْ دَثْن
سَلَامَت بَهَارُولَه جَادِي مِيلِيَك يَغْ تَتَف. جَادِي مِيلِيَكْن اِيْت سَتْلَه
اَوْرَمِيْغْ مِيِوَا مَنَرِيْمَا بَارْمِيْغْ دَسِيوَا. اَتُو تَلَه دَسُو كُوَقْكَن تَتَا فَيِ اِي
اَثْمَكْن مَنَرِيْمَا، كِرَان كَكُونَان بَارْغْ اِيْت سُوْدَه تَرْلَفْسْ كَتَاثْن يَغْ
مِيِوَا. تَنْتَغْ اَثْمَكْن مَنَرِيْمَا اِيْت اِيَالَه كُچَوَايْن دَرَفْدَان.

بَكِيْمَان تَلَه دِپْتَاكْن بَهَوَا سِيوَا اَتُو اَوْفَه اِيْت هَنْدَقْلَه دَكْتَهْوِي
قَدْرَنْ، جَنِيْسْشْ دَان صِيْفْتْشْ مَلِيْنَكْن جِيَك سِيوَا اَتُو اَوْفَه اِيْت اَد
دَهْدَا فَن كَدَوَاثْ كَتِيَك اِيْت چُو كَف. اَتُو مَادَا دَثْن دَلِيَهْت.

مَك تِيَاد صَح سِيوَا رُوْمَه تُوْلُق بَلَنْجَا مَبَايَقْكَن اَف يَغْ رُوْسُق
اَتُو سِيوَا بِنَاتَغْ دَثْن بَلَنْجَا مَاكْنشْ كِرَان تِيَاد دَكْتَهْوِيَكْن بَرَا ف
قَدْرَنْ. دَمَكِيْن جَوَا اَوْفَه مَقُوْلِيْت دَان مِيَاغْ كَمْبِيْغْ دَتُوْلُق دَثْن
كُوْلِيْتْشْ (كُوْلِيْت جَادِي اَوْفَه) دَان اَوْفَه مَقِيْسِر كَنْدُوْم تُوْلُق دَرَفْد
تَفُوْثْشْ كِرَان تِيَاد دَكْتَهْوِيَكْن تَبَل لِيْفِيْسْ كُوْلِيْت اِيْت دَان تِيَاد
دَكْتَهْوِيَكْن قَدْر تَفُوْغْ اِيْت. دَا نَلَاكِي بَلُوْم اَد كُوَاْسْ مَبَايِر سِيوَا اَلُو
اَوْفَه كَتِيَك اِيْت جُوَك.

سَكِيْرَاثْ تِيَاد دَسَبُوْت سِيوَا اَتُو اَوْفَه اِيْت دَالِم عَقْد تُوْنِي اَتُو
بَر تَغْكَوَه حَكْمْشْ اَدَالَه دَتَغْكَوْثْمَكْن اَتُسْ تُوْنِي كُجَوَالِي جِيَك دَشْرَطْكَن
بَر تَغْكَوَه كَتِيَك اِيْت بَهَارُولَه جَادِي بَر تَغْكَوَه.

تِيَاد بَاَطْل سِيوَانْ اَتُو اَوْفَهْنْ سَام اَد اَجَارَه عَيْنْ اَتُو اَجَارَه ذْمَه دَثْن
سَبَب مَاتِي سَالَه سَثُوْرَغْ دَرَفْد كَدُوَا يَغْبِر عَقْد اَتُو دَثْن سَبَب مَاتِي
كَدُوَا ۲۱. سَكَالِي بَهَكْن كَكْل كَادَاثْشْ بَر جَالْن سَهْشَكْ هَابِيْسْ تِيْمْفُوَهْشْ
يَغْمَانْ وَاْرثْ بَاكِي سَالَه سَاتُو فَيِهَقْ مَغْمَبِيْل اِلِيَه تَمَفْتْ يَغْ مَاتِي فَد
مِيْمَهْر نَاكْن سَكْل اَوْرُوْسَنْ دَان بِيَارَان.

(۱) اَيْن مَوْتَكِيْن فَنْدَغْ كَنْد دَا سَر اسْلَام مَاتِي اِيْت بَايَكْ دَان مَنُوْنِيَكْن جَنْجِي تَتَا فَيِ لَه مَاتِي سَكَاْرَغْ كَالُو اَوْفَه
سُوْدَه بَايِر دَهولو كَبَايَقْكَن كِنَا كَالُوْر.

سيوا اتو اوفه بوله باطل دڻن سبب بناس بارغ اتو بندا يڻ
 دسيوا سڦرت روبوه رومه دان ماتي بناتڻ يڻ دتنتوڪن، باطلڻ ايت
 فد يڻ اڪنداتڻ بوڪن فد يڻ سوده لفس مڪ يآيت تيدق باطل مالهن
 ڪڪل بهاگينڻ درفد اف يڻ دسبوت ددالم فرجنجين منوروت
 نسبهن.

تياد ٿرفسخ سيوا جيڪ تربيٺاس سٽهڻ سهاج (سڦرت روبوه سٽهه
 بهاگين رومه) سرت بوله دگوناڪن فد يڻ سٽهه لاگي ڪتيڪ ايت
 فيهق فيوا بوله فيليه (خيار) انتارا هندق دتروسڪن سيوا اتو
 فسخ.

بارغ اتو بندا يڻ دسيوا فد تائڻ اورڻيڻ مپيوا ايت اداله امانه فد
 تائڻڻ. مڪ تيدق واجب اي مڱڪتي جيڪ برلاڪو ڪروسڪن اتو
 بناس ملينڪن دڻن سبب ڪچواينڻ.

سٽهه درفد چواي مموڪل بناتڻ لبه درفد فاتوت فد عاده اتو
 دمواتڪن بارغ يڻ برت ۲ لبه درفد يڻ ترٽڪوڻ اولهڻ، اتو ددودڪن
 توڪڻ بسي اتو توڪڻ دوبي دالم رومه يڻ دسيواڻ ايت.
 اتو دمواتڪن اتس بلاڪڻ بناتڻ دڻن بارغ يڻ لاءين درفد يڻ
 دجنجيڪن، اومقام جنجي اٽڪت سراتوس ڪيلو ڪندوم تيبا ۲ دتوڪر
 سراتوس ڪيلو فادي، ڪران ڪندوم ايت تتف اتس بلاڪڻ بناتڻ ايت
 تيدق ماچم فادي ڪران فادي ايت بروڻڪا ماسوق اودارا دچله ۲ڻ
 منجاديبڪن ڪدودڪڻن هويوڻ هايڻ، برسلاهن جيڪ دتوڪر ڪفد
 بارڻيڻ لبه ريڻن يڻ دمڪين ايت تيدق ترماسوق دالم ڪچواين.

فرايڻاتن: جيڪ يڻ مپيوا مندعوا بارڻيڻ دسيواڻ ايت سوده
 دڪمباليڪن ڪفد توانڻ تياداله دبئرڪن چاڪڻ ايت ملينڪن دڻن
 اد سقسي.

الجماله

96. فرڪتان جماله ايت بوله دباچ دڻن جُعاله اتو جَعاله اتو
 جَعاله (تيڪ وجه). معنائ فد لغة يآيت نام باگي بياران يڻ
 دتاوَرڪن ڪفد مانسي باگي مبوات سسوات فرڪارا (تاوارن هديه)

دالم بهاس ائگريس دسبوت ريواد، دان معنان فد شرع يآيت ممستيكن
 گنجارن يځ تر تنتو اتس كرج يځ دتنتو كن اتو يځ تيدق تنتو يځ سوكر
 هندق دكتهويكن ^(۱)

جعاله اين هاروس دان صح دلاكوكن سكاليفون اتس كرج يفتياد
 دكتهويكن سمرت منچاري بناتځ يځ سست اتو همب يځ لاري،
 چوما تر فولځ كغد كفينتارن عاملن (فقاوسهان) دان اي تيدق تر حق
 مندافت گنجارن اتو اوفه ملينكن ستله سمفرن كرجاځ.

اداله روكنش امفت فركارا بكيمان سسته ۲۸ تله تر كندوځ دالم
 تعريف ايت يآيت:

فرتام - اورثيځ بر عقد دسبوت عاقد اتو دسبوت توان فون يآيت
 اورثيځ مناورك كن گنجارن اتو اوفه. شرطن سام ماچم شرط فد فپيوا
 دان لاء پڼ ۲.

كدوا - صيفه درفد عاقد سهاج تيدق دشرطكن قبول درفد
 فقاوسها مالهن چوكف اتو ممداي دځن بوات كرج سام ماچم
 وكيل دباب وكاله، سمرت توان فون بركات. بارغسياف دافت
 مقمبالين همب ساي يځ لاري اداله باكيځن سكين ۲ رځگيت. اتو اندا
 كمبالين همب ساي يځ لاري ننتي اندا تر حق مندافت گنجارن
 سكين ۲ رځگيت، شرطن اد لفظ ايدين يځ مننجوكن سوروه اوسها
 اتو كرج دځن اوفه يځ معلوم، مك جيڪ دكرجاكن دځن تياد ايدين

(۱) سندواتن سلوم اصاح علماء، اباله حديث جيفي يځ درواپكن اوله بخاري دان سلم يآيت فد سوات ماس سلورځ
 سحابة برنام ابو سعيد الخدري دالم ساتو رومبولن ملاوت كسوات كفت. دالم فرجلان مريك سلفي كسوات
 كفوځ اورځ عرب. مريك مننا برهنتي درومه اورځ كفوځ، تناني اورځ كفوځ الفكن مريسان. دځن سبب ايت
 رومبولن تر فقا برهنتي دفته قادغ دلوار كفوځ. دځن با سحنا؟ كتوا كفوځ عرب كفا فاقو. اولر يځ پيسا.
 فواس سوده مريك براوبت تا جوړك بايلك، اخيرون كتوا كفوځ ايت ميوروه اوځن چوب برقان دځن رومبولن يځ
 برهنتي دقادغ ايت مونكين مريك بوله مروت كان. مريك فون فرگيله برقان: جواب رومبولن: كامې بوله
 بري اوبت تناني شرطن كامو بري اوفه. مريك سستكوف ميري تيگه فوله البكور كبيځ. ملك ابو سعيد فون
 فركي كغد كتوا كفوځ ايت دان ديجاكنن فاته تيكه كالي نروس پيسان ميلن دان بايلك ساكيځن دځن سرت
 مروت ماچم كوييت دځن كافور. بسله مريك باليق كدينه دځن كبيځ ۲۹ مريك تراس واسواس دان منكيل ماچم
 مان گيت مقبيل اوفه اتون مياچ كتاب الله! مريك فون فركي مفادف رسول الله صلى الله عليه وسلم منجريتاكځ
 حالن. سندان: ان احسن ما اخذتهم عليه اجرا كتاب الله. ارئين: سابلڪ؟ گنجارن يځ كامو اسيل اباله گنجارن
 دري كتاب الله

اتو اد ايدين تتافي تيدق دسبوتكن اوفاهنن تيدق له يڭ مېوات
كرج ايت مندافت اف۲ دمكين جوا جيڪ دايدينكن كغد سئورځ
تيب۲ا دكرجاكن اوله اورځ لاءين فون تيدق ترحق مندافت اف۲
(اورځ لاءين ايت).

كتيڪ - ڳنڄارن اتو اوفه شرطن بندا يڭ معلوم يعني دكتهوي
قدرن دان تيدق درفد بندا يڭ نجيس سمرت ارق.

ڳامفت - كرج شرطن اد اوسها دان تيدق ترنتو اتو مستي اتس
عامل ايت مڙجاڪنن، جڪالو سئورځ يڭ هيلڻ دوءيت برڪات:
بارئسياف منجوقكن دوءيت ساي، اورځ ايت اكن ترحق مندافت
سكين۲. اي (عامل) فون منجوقكن دوءيت ايت اد فد تاڻن سفلان
نسچاي اي (عامل) تيدق ترحق اف۲ ڳران تيدق اد اوسها سدڻكن
دوءيت ايت فد تاڻن اورځ لاءين.

دمكين جوا جيڪ اي منجوقكن اورڻيڻ مرمفس دوءيت اورځ
نسچاي فننچوق ايت تيدق ترحق اف۲ ڳران كرج منجوقكن
فرمفس ايت ترمستي اتس فد شرع.

سباليقن جڪالو سئورځ اجنبي (اورځ لاءين بوكن توان فون
بارځ) برڪات: بارئسياف مڙجالين همب سي زيد مك اي ترحق
مندافت سكين۲ ڳنڄاران نسچاي اورڻيڻ مباليقن ايت ترحق مندافت
درفد اجنبي ايت ڳران دي يڭ مېوات كسڱوفن.

دان جيڪ اي برڪات: زيد اد مڙاڪن بارئسياف مڙجالين
همبان اورځ ايت ترحق مندافت بڪين۲، فد حال اي برپوهڻ تباداله
عامل برحق اف۲ درفد اجنبي ايت دان جوڪ درفد زيد سنديري
سڪيران اي توروٽ سام مندوستاڪن.

دانلاكي دشرطن عقد جعاله اين هندقله جاڻن دحدكن وقتون
سمرت سميقو اتو سبولن اومفمان، جيڪ دشرطن بڪيتو نسچاي
باطل. سڪاليفون اد دتنسوكن تمفتن ڳران ترڪادڻ تيدق بوله دافت
دالم ماس يڭ دحدكن ايت.

مساله رمفاین

(ا) جيك دلاكوكن جعاله دغن كنجانر يفتياد معلوم اومقام بركات توان فوڻ بارغ: نارغسياف مغمباليكن همب ساي، اوزغ ايت اكن دبري كنجانر نسچاي عقدن ايت فاسد دان اورغيم مغمباليكن ترحق دافت اوفه سماس.

(ب) جيك اي منتتوكن دري نكري بگين اتو نكري ابو تيبا ۲ دكمباليكن دري نكري يڄ لبه جاوه، حكمن اورغيم مغمباليكن ايت تيدق ترحق مندافت لبه كنجانر دري اف يڄ دجنجيكن تنافي جكالو دكمباليكن دري نكري يڄ لبه دك كناله دفوتغ مغيكوت قدر لسبه كورغن.

(ت) جيك فغاوسها ايت برسكوتو دوا اورغ اتو لبه كنجانرن ايت ترفولغ كغد مريك منوروت كيرا كفلا سكاليفون كرج مريكنيت اد برله كورغ كران سوكر هندق داوكور كرج ماسيغ ۲ ايت.

(ث) جيك دجنجيكن كنجانر ايت فد سئورغ يقرتنتو تيبا ۲ داتغ اورغ لاءين منيمفيل بوات كرجسام دغن قصد منولوغ اورغ ايت نسچاي كنجانر ايت ترفولغ كغد اورغيم دنتوكن سهاج، دان جكالو اي كرجسام دغن قصد انتوق توان فوڻ بارغ، مك فغاوسها يقرتام ترحق مندافت سبهاكين سهاج كنجانر اتس قدر كرجاڻ دان اورغيم كدوا ايت تيدق ترحق اف ۲ جوڪ، فنديقن اورغيم كدوا تيدق ترحق اف ۲ سام اد اي نيه منولوغ اورغيم فرتام اتو نيه منولوغ توان فوڻ بارغ اتو نيه بركهندقن اوفه، كران كرجاڻ ايت ترماسوق دالم كرج سوكر يلا.

(ج) سكيران بارغ يڄ دكمباليكن ايت بناس سبلوم سمفي كغد نوانن سمرت همب يڄ لاري ماتي دتغه جالن مسكيفون سوده همفير دغن رومه فغهللو، اتو درمفس اورغ دفرتقاهن جالن اتو دتيغالمنن اوله فغاوسها دتغه جالن، اتو همب ايت لاري سكاليفون سوده سمفي

کرومه توانن تتافي بلوم دتريما اولهن ددالم مساله ۲ اين فغاوسها ايت تيدق ترحق مندافت اف۲ بيارن.

(ح) افبيل فغاوسها تله مقمبالیکن بارغ یغ لاري اتو یغ سنست دان تله دسرهن کفد توان فوښ تباداله هاروس توانن ايت مناهن دري بيارن.

سکيران یرلاکو فرتکارن دريحال شرط گنجانن اتو دريحال کرج حکمن دېنرکن چاکف فغاوسها دغن سومفهن، تتافي چیک برسليسيه تنتغ براف قدر گنجانن اتو اف جنيسن اتو تنتغ بايق مان کرجاښ فد حال سموا کرج سوده سلسي کناله کدواښ برسومفه کتيک ايت فغاوسها ترحق اوفه سماس.

(خ) کدوا ۲ فيهق (توان فوښ دان فغاوسها) هاروس فسغ (مناريق باليق اتو قنسيل) فرجنجين اين سېلوم هابيس کرج. مک چیک توان فوښ اتو فغاوسها مناريق باليق سېلوم ممبوات کرج اتو فغاوسها مناريق باليق ستله اي ماسوق ممبوات کرج نسچاي تباداله اي مندافت اف۲ بيارن، تتافي چیک توان فوښ یغ مناريق باليق ستله فغاوسها منجانکن کرج، مک فغاوسها تيدق ترحق مندافت بيارن فنوه کران بيارن فنوه ايت اتس سموا کرج، یغدمکين اي ترحق هاښ اوفه سماس اتس یغته دبواتن سهاج.

المُخَابَرَةُ دَانِ الْمَزَارَعَةِ

97. فرکتان مخابره ايت فچاهن درفد فرکتان خبر معنان تانم دان فرکتان مزارعه فچاهن درفد فرکتان زرع معنان تومبوه اتو تاني، کدوا ۲ کلمه اين همفير سام مقصودن دسبوت برفاوه يايت توان فوښ تانه مبريکن تانهن کفد سئورغ سفاي مغرجاکنش دغن برچونچق تانم دان حاصيل تنامن ايت دېهاکي انتارا کدواښ. چیک بنیه درفد فکرج دسبوت مخابره دان چیک بنیه درفد توان تانه دسبوت مزارعه کدواښ اين تيدق هاروس ددالم اسلام سبب اد لارغن ددالم حديث کران حاصيل بومي ايت بوله ددافاتي دغن سيوا، تيدق

دڻن چارا تا تڻتو بکیتو کران بوله جادي دافت سفیکول اتو کورغ اتو
تا اد لغسوغ.

اوله کران برفاوه ایت سوات حال یغ دکهندقکي اوله مشارکه
مک جالن باکي ملولسکنن یایت دسیوا تانه ایت، سام اد دڻن واغ
اتو مکانن یغترتنتو قدرن دان جنیسن اتس تغکوغن یغ مپیوا،
جادي توان تانه دافت حاصیل یغ تتف دان اورغیغ مپیوا دافت
منفعة درفد تنامنن اتو تانه ایت دوسون کروما اتو ائگور دان
ستغهن کوسوغ سدغ توان کبون ایت اد مغوفه اورغ منجیروس
فوهن ۲ کروما اتو ائگور ایت (اد مساقاة). مک دڻن کادان سماچم این
هاروس دلاکوکن مزارعه (برفاوه) دڻن اورغ یغ منجیروس ایت
دتمفت یغ کوسوغ سچارا ایکوتن.

أَحْيَاءُ الْمَوَاتِ

98. فرکتان احياء معنات مهيدوفکن اتو معمارهکن، فد ماس
سکارغ اورغ سبوت تروکا. دان فرکتان موات معنات تانه یغتیاد
دمیلیقکي دان دامبیل منفعة درفدان اوله سیاف ۲، تانه سماچم این
دسروفاکن دڻن اورغ ماتي کران تیاد مبري منفعة اف ۲.

مهيدوفکن اتو منروکا تانه یغ ماتي ایت هاروس مالهن دافت
فهلا، سندرانن سبلوم اجماع ایاله حدیث:

”مَنْ عَمَرَ أَرْضًا لَيْسَتْ لِأَحَدٍ فَهُوَ حَقٌّ بِهَا“.

ارتیں: ۱. ائسیاف مهيدوفکن تانه یغتیاد دفوپاي اوله سیاف ۲
دیاله یغلبه برحق فد تانه ایت.

دالم حدیث یغ دروایتکن اوله النبائی:

”مَنْ أَحْيَا أَرْضًا مَيْتَةً فَلَهُ فِيهَا أَجْرٌ وَمَا أَكَلَتِ الْعَوَافِي
فَهُوَ صَدَقَةٌ“.

ارتیش: بارئمنسیاف مھیدوفکن تانہ یغ ماتی باکیش فھلا دان اف
یغ دماکن اولہ یغ منچاری ماکن ایت جادی صدقہ. مقصودن، بواہ ۲
تنامن دأتس تانہ ایت جیک دماکن اولہ مأنسی اتو بناتخ سفرت
موپیت، توفی دان بوروغ ایت جادی صدقہ (۱)
ادالہ تانہ یغ ماتی افبیل دتروکا اولہ سسئورغ جادیلہ تانہ ایت
حق میلیکن دئن دوا شرط:

فرتام - اورغ ایت مسلم دان تانہ ایت دالم نگری اورغ اسلام
سام اد دایدینکن اولہ فمرنتہ اتو تیدق. اد فون اورغ کافر تیدق
دلولسکن سکالیفون اد ایدین درفد فمرنتہ.

مقصود نگری اسلام ایت ایالہ نگری یغ دتروکا اولہ اورغ
اسلام سفرت بغداد دان بصرہ اتو فندودقن مسندیری منوکر دان
مملوق اکام اسلام سفرت مدینہ دان یمن (۲) اتو دفرغ دان
فندودقن مپره تنفا شرط سفرت مصر دان سبھاگین درفد کاواسن
عراق اتو دتروکا دئن فردامین سدغ بومیث ترماسوق جادی ولایہ
اورغ اسلام دان مریک یغ بوکن اسلام هان ممبایر اوفتی.
بیلا دکات تانہ دالم نگری اورغ اسلام ترماسوقلہ تانہ حرم
یغتیاد برکنتوغ حق عبادة خداں یأیت عرفہ، مزدلفہ دان منی کران
برکنتوغ حق وقوف دان حق مبیث (برمالم فد ماس مشرجاکن
حج) دسیتو.

برکات الشیخ الزَّركَشِيَّ ایلوق تمفت یغبرنام مَحَصَّب (یغترکنل)
سکارغ دئن نام مَعَابِدَة دکیرا ماچم منی جوک. کران اورغ حج اد
برمبیت دسیتو، تتافی کات الْوَلِيِّ الْعِرَقِيِّ: ایت بوکن درفد عبادة
حج. درایت بارئمنسیاف منروکا تانہ دسیتو مک تانہ ۲ ایت جادی
حق میلیکن، اینلہ فندافت یغ تفت (معتمد).

(۱) دتانه عرب اتو دنیور تله کبابکن تانهن فادغ فاسیر کیارن دان تیدق دملیککی اولہ سیاف ۲۰، مونکیله
سیاف ۲ منروکان دیاله یغ امون. دتکری کیت تیدق اد تانہ یغ دکناکن تانہ ماتی کران سنوان بوله دامبیل
منفحة درفدان، بغداد مسبوت تانہ تربیار ایغون تیدق بوئه دتروکا ملیکن کنا مکیکوت قانون تانہ تکارا.
(۲) دالم سجاره ملاک اورغ ملایو ملاک دان راجن دغن سکل ولایه تملوقن منوکر اکامن دان مملوق اکام اسلام
سجق بیراب قرون یغ لفاوا. منوروت این ملک نگری ۲ ملایو سام ماچم اورغ مدینه.

اد فون تانه دنکري اورغ کافر جيڪ دتروکا اوله اورغ کافر
جاديله تانه ايت حق ميلیکڻ، تنافي جيڪ دتروکا اوله اورغ اسلام
مک تانه ايت جادي حق ميلیکڻ کيراڻ تيدق اد لارڻن درفد
مريکڻيت.

کدوا - هندقله تانه يڻ دتروکا ايت بيبس يائيت يڻ بلوم
دميلیکڻي اوله سياف ۲، سام اد اورغ مسلم اتو بوکن مسلم.
مک جيڪ تله فرنه دمیلکڻي اوله اورغ سکاليڻون سوده بناس
جاديله اي حق کفد فمیلکڻ سام اد مسلم اتو کافر، دان سکيراڻ
تياد دکتهوي هندقله دسلیديق جيڪ اد بائونن برينتوق اسلام
سام حکمڻ ماچم حکم بارغ يڻ هیلغ يائيت ترفولغ کفد تدبير فمرنته
سام اد دسيمفن دان دفلهارا سهاج بکيتو اتو دجوال دان هرگاڻ
دسيمفن اتو دهوتکڻ کفد بيت المال هڻک داتغ توانن منتوت،
سکيراڻ تيدق اد جاديله اي حق بيت المال. دان جيڪ برينتوق
جاهيليه بوليھله دمیلکڻ دڻن دتروکا.

اورغڻيغ منروکا تانه يڻ ماتي تيدق بوله ميلیکڻي کاواسن لارڻن
تانه اورغ لاءين کران اي کفوڀان باکي اورغ ايت. يڻ دکتاکن
کاواسن لارڻن ايت اياله کاواسن يڻ دفرلو اوله توان تانه انتوق
مندافتکن حاصیل کبونن، اومقام جالنن، تمفت اورغ برهنتي
بروانديغ دان برچاکف ۲، تمفت ملتق کريتا، تمفت ممبواغ سمفه
دان لاءين ۲ سمرت ستور دان کندغ بناتغ.

جکالو سسٿورغ تله مولا ماسوق منروکا سبيدغ تانه ماتي دڻن
ملتق تندا سمرت چاچق فنجغ اتو دسوسون باتو اتو ممبوات باتس
درفد تانه تر حقله اي تانه ايت تر تگهله اورغ لاءين درفد منروکاڻ
اتس تانه ايت، تنافي جيڪ دتروکا جوک اوله اورغ لاءين جاديله
تانه ايت حق فول، سکاليڻون فربواتنن ايت بردوسا سام حکمڻ
ماچم حکم ممبلي بارغ يڻغلته دتاور اوله اورغ لاءين.

فربواتن ملتق تندا ايت معنائ منکه اورغ لاءين درفد ممبيل
نمفت ايت تنافي کالو لام سائت تيدق دکر جاکن دڻن تياد عذور مک

فيهمق فمرنته بوله ممبري امارن سفاي اي مفرجاكن تروس اتو
منيغكلكن تروس. سكيران اي منتا تغكوه دشن سبب اد كعدوران
بوليهله دتغكوهكن دالم ماس يث مناسبه دالم فندانن فمرينته مك
جيك سمفي تيمفوهش تيدق دكرجاكنش جوگ هيلغله حقش اتس تانه
ايت.

(فرهاتين) فمرنته راج اتو فريسيدينه اتو فمغكو كدوان هاروس
ماولتوقكن سبهاكين درفد تانه ماتي (زمان سكارغ دفعكيل ريزب)
انتوق مكانن كودا فرغ، بناتغ ۲ كفوپان في، بناتغ ۲ كفوپان زكاة
دان بناتغ ۲ يث لمه هندق فركي ماكن دتمفت ۲ يث جاوه، دان
هاروس فول اي (فمرنته) مباطلكن ريزاب جيك اد مصلیحة لاین
تتافي تيدق هاروس اي ماولتوقكن تانه سفرت ايت باكي ديرين اتو
فركونان بناتغن اتو ماسوقكن بناتغن ۲ كدالم تمفت يث دريزبكن
باكي اورغرامي کران فمرنته ايت اورغ قوات (اد كواس ممبلي اتو
سباكين) تيدق لمه سفرت اورغرامي.

اورمئخ منروكا تانه ماتي انتوق دوسون اتو رومه كديامن تيبا ۲
اي ترجمفا باهن كالين (لوگم) يث لاهير داتس موک بومي سفرت
بليراغ، مييق هيتم، باتو اوبت بدیل، باتو سيمين دان لاین ۲،
اتو لوگم يث باطن سفرت امس، فيرق، تيمه، بسي دان سباكين جاديله
باطن لوگم ايت ميليكن دشن دتروكان ايت، ملينكن جيك تله
دكتهوين باهن ۲ يث لاهير ايت لبه دهولو سبلوم دتروكا كتيك ايت
اي هان ترحق مميلقكي لوگم يث باطن سهاج تيدق يث لاهير. (اين
اصل حكم مونكين دالم اوندغ ۲ تانه اد مفرانتوقكن لاین درفد ايت؛
جيك اد كناله دتوروتي فرانتوقكن ايت کران فمرنته اتو فرلمبگان
اد حق ممبوات فرانتوقكن باكي مصلحة اورغرامي).

اد فون اير يغتياذ دفوپاي اوله سياف ۲ دالم بهاس عرب دسبوت
"الْمَبَاَحَ" اتو دسبوت اير دتمفت يث تربوك سفرت اير سوئي،
متاير يث كلوار دري چله ۲ بوكيت دان كونخ دان سباكين ايت اiale
حق برسام انتارا مانسي، کران اد حديث مپتاكن:

”النَّاسُ شُرَكَاءُ فِي ثَلَاثَةٍ فِي الْمَاءِ وَالْكَلَاءِ وَالنَّارِ“

ارتیش: مألوسی برسکوتو برحق دالم تیک بندا: فد ایر، فد فادغ رومفوت (یغ بیبس) دان فد افی. مک تیدقله هاروس سئورغ فون بوله میکت اورغ لاین معکوناکنش سکالیفون فمرنته ای تیاد برحق منتوکن سسئورغ تیدق یغلاءین.

اد فون ایر دری فریکی اتو کولم تانه اورغ، ماسیغ ۲ ایت اداله حق دان جوک ایر فایف یغ دس دیاکن اوله کراجان اداله حق کراجان باکی مصلحه اورغرامی.

الْهَبَ دَان حَكَمْ

99. فرکتان هبه ایت دامبیل درفد فرکتان هبوب یعنی تیوفن. افبیل دسبوت هَبَّ الرِّيحُ معنای برتیوف اثمین. مقصودن برفینده ای (اثمین ایت) دری ساتو اره کاره یغلاءین، مناسبهله دکوناکن هبه ایت فد فمبرین کران بارغ دهبهکن ایت برفینده دری تاغن یغ مبري کفد تاغن اورغیغ دبری. دالم هیجان ملایو اورغ تولیس دغن هیبه (تمبه یاء انتاراها دان با)، مقصودن هبه جوک، تنافی دالم بهاس عرب جیک دتولیس دغن دتمبه یاء جادی بوپیش هَبَّه معنای اینده، کرون دان بیسا.

جادی هیبه ایت ملیفوتی صدقه دان هدیه. معنای فد شرع میلیککن سسوات بارغ اتو سسوات بندا کفد اورغ لاین درفد اهل کبجیکن دغن تیاد کننتی فد ماس هیدوفن.

جیک فمبرین سسوات ایت دغن تجوان برکهندقکن فهلا داخرة یأیت صدقه لماں دان جیک فمبرین ایت دغن تجوان مملیاکن اورغیغ

دبري يآيت هديه نماڻ علي ڪل حال هيبه صدقه دان هديه سموان
ايت سنة دان يڻ افضلن اياه صدقه^(۱)

تيف ۲ بندا اتو بارغ يڻ صڃ دجوال هاروسله دجادين هيبه
دڻن شرط اد ايجاب دان قبول سفرت برڪات فميري: ”وَهَبْتُكَ
هَذَا“، ارتين: ساي هيبهڪن بارغ اين ڪفد اندا. اتو ”مَلِكْتُكَ هَذَا“
ارتين: ساي ميليڪن ڪفد اندا بارغ اين، اتو ساومفماڻ دان دجواب
اوله يڻ دبري سفرت ڪتاڻ: ”قَبِلْتُ“ ارتين: ساي تريما، اتو
رَضِيْتُ ارتين، ساي رضاله.

تتافي تيدق دشرطڪن ايجاب قبول فد صدقه. چو ڪف دڻن دبري
دان دامبيل سهاج. دمڪين جوا دڻن هديه ممادا دڻن دهنترڪن سهاج
دان دامبيل اوله يڻ دبري بارغ ايت.

صڃ هيبه دڻن دسبوت عمور سفرت ڪتاڻ: ساي هيبهڪن بندا اين
ڪفد اندا سلما عمور اندا دان ڪالو دتمبهڻ چاڪف ”جِيڪ اندا ماتي
برباليق بندا ايت ڪفد ساي، فون صڃ جوڪ تتافي شرط ايت لغا.

دمڪين جوا صڃ هيبه جيڪ دشرطڪن ڪاوالن سفرت ڪتاڻ: ساي
هيبهڪن بندا اين ڪفد اندا انتوق اندا مغاول دان منجڪاڻ جيڪ اندا
ماتي ڪلق ڪمبالي ڪفد ساي دان جيڪ ساي ماتي لبه دهولو تتفله اي
جادي ميليڪ اندا، اين فون صڃ جوڪ دان لغا شرطن.

تياد صڃ هيبه فد بارغيڻ مجهول، بارغيڻ درمفس، بناتڻ يڻتله
سسٽ دان ساومفماڻ، تتافي صڃ هيبه دوا بيڃي ڪندوم دان
ساومفماڻ سڪاليفون تيدق صڃ دجوالبلي.

(۱) سندھان سلوم اجماع فرمان توھن: ”وَقَالُوا عَلَى الْبِرِّ وَالْقَوَىٰ“. سورة المائدہ آيہ ۲. مٿان سندھان ڪامو
پر توڻوڻ ملوڻغ ايس فرڪارا ڪڇيڪن دان فرڪارا يڻ مبادا ڪفد قنوي. دان فرمانن لاکي: ”وَأَلَى الْعَالِ عَلَى جِه
قَوَى الْبِرِّ“ مٿڪ اخير آيہ ۱۷۷ سورة البقرہ. ارتين: اورليڻ بايلڪ ايمانن ايت اياه مريڪ يڻ مٿواريڪن
مريڪان القوي ملوڻغ فرابن. اتي ۲ ٿيم. اورغ مسڪين دان ۷۰ ۲. دالم حديث بخاري دان مسلم: ”وَأَلَى الْبِرِّ
جَاهِرًا وَبَاطِنًا“ ارتين: جانيڪه سوات جيران ايت براس مينا اتو اٿڪن سندھ ميري مٿا
يڻ سديڪيت ڪفد جيرانن سڪاليفون سفرت ڪوڪو ڪمبيڻ. (۲) اين سبالي بنديڻن سهاج ڪران ٿيدق او عاده مانسي
ميري اورغ ڪوڪو ڪمبيڻ.

مساله رمفاین

(ا) جيك فيوتغ ملفسكن هوتغش درفد یغ برهوتغ ایت
مغهافوسكن هوتغ نماش، دالم بهاس عرب دسبوت ابراء بوكن هیبه.
دان تیاد برحاجه كغد قبول، تنافي ملفسكن هوتغ كغد اورغ لاین
درفد اورغیغ برهوتغ تیدق صح.

(ب) اورغیغ دبري هیبه بلوم لاكي میلیك بارغ دهیبهكن كغداش
ملینكن ستله دقبض (دامیلش) دان اد ایذین درفد فمبری اتو
وکیلش سفای مغمیلش.

(ت) جيك برلاكو كماتین سالة سئورغ درفد كدواش دالم ماس
انتارا هیبه دان قبض مك وارث مغمیل الیه تمفت سالة سئورغش
قد قبض دان مغقبضكن.

(ث) افبیل اورغیغ دبري هیبه ایت تله قبض تیدق له هاروس اورغیغ
مبری مناریق بالیق فمیرینش ایت كچوالی ای باف دان ایبو
كغد یغ دبري اتو اصولن یأیت داتوء ۲ دري كدوا بله فیهق (فیهق
باف دان ایبو) کران ترسبوت دالم حدیث یغدر وایتكن اوله الترمذی
دان الحاکم:

لَا يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يُعْطِيَ عَطِيَّةً أَوْ يَهَبَ هَبَةً فَيَرْجِعَ فِيهَا إِلَّا الْوَالِدُ
فِيمَا يُعْطَى وَلَدَهُ.

ارتیش: تیدق حلال كغد سئورغ لاكي ۲ یغتله مبری سبارغ
فمبری اتو تله مهیبه سسوات هیبه لفس ایت ای مناریق بالیق
فمیرین اتو هیبهش ایت كچوالی ایبو باف مك ای بوله مناریق بالیق
اف یغ دبري كغد انقش.

(ج) باف دان ایبو اتو داتوء هاروس میماكن فمیرین كغد
انق ۲ اتو چچوئ انتارا لاكي ۲ دان فرمفوان. بیلا دسبوت باف دان
ایبو اتو داتوء تیدق له ترماسوق سودارا اتو باف سودارا دان
لاین ۲، مك مریکئیت تیدق بوله مناریق بالیق فمیرینش.

سڳووه فون باف دان داتوء بوله مناريق باليق فميرين كقد اتق
 دان چچو ايت شرطن بارئيغ دبريكن ايت ماسيه اد لاکي دالم
 کواس النق، مک جيک سوده تيدق اد کواسر دغن سبب سوده
 دجوال اتو دوقفکن تباداله بوله دتاريق باليق، تنافي کادي تيدق ماچم
 جوال اتو وقف، معنائ بوله تاريق باليق فميرينش يخته دکاديکن.

سکيران ميلیک اتق اتو چچو فد بارغ هيبة ايت سوده هيلغ
 کمدين کمالی فول ميليکن سکاليفون دغن اقاله (بندا ايت سوده
 دجوال کمدین اي مپسل داميلش باليق) اتو اورئيغ مبلې مولغکن
 باليق دغن سبب بارغ ايت اد چاچت، کتيک ايت تباداله دلولسکن
 باف اتو داتوء هندق مغمبيل باليق.

(ح) حاصيل له تاريق باليق ايت دغن دکتان: اکو رجوع اتو تاريق
 باليق، بارئيغ اکو تله هيبةکن ايت اتو اکو منتا باليق اف يخته
 اکو هيبةکن کقد اثمکو، اتو دکمالیکن دي کقد ميلیک اکو اتو اکو
 بناسکن هيبة اتو اکو باطلکن دي اتو اکو فسح اکندي تيدق بوله
 جوال، تيدق بوله دوقفکن اتو دهیبهکن کقد اورغ لاین.

(خ) بکس يغ دایسیکن هيبة ددالمش، سمرت باکول، دولغ،
 مشکوق دانسباکين ايت ترفولغ کقد عادة، جيک فد عادة تيدق کنا
 فولغ سمرت باکول هيوفر ترماسوقله اي جادي هيبة سکالي، دان
 جيک فد عادة کنا فولغ سمرت دولغ واجبله دفولغکن دان حرام
 دگوناکن تنافي جيک فد عادة بوله ماکن اف يعاد ددالمش سمنتارا
 بلوم دفولغکن هاروسله دلاکوکن سباکي فينجم، کالو تيدق کناه
 سالين سمرت دان دفولغکن.

الْقَطَّةُ دَانِ حَكَمِ

100. فرکتان لُقَطَه بوله دباچ دغن لُقَطَه دان دغن لُقَطَه (دوا وجه).
 فد لغة معنائ بندا يغ دجومغاي اتو يغ چيچير، دان معنائ فد شرع
 بارغ اتو بندا يغ دجومغاي يغ تيدق دکتهوي بسياف يغ امغوپان.

بارئسياف برجومفا بارغ اورغ چيچير، سام اد دتانه لافغ اتو دجالن ۲ دان اي فرچاي ديريش امانه، سنه له اي مغمبيلش^(۱) دان هاروس اي تيغكلكن جيڪ اي براس تا بولسه امان ديريش فد ماس اكنداثغ تاكوت بناس بارغ ايت.

سچارا ريعكس فد لقطه اين اد ليم حكم:

۱ - جيڪ اورئميغ برجومفا ايت فرچياكن ديريش امانه سنه له اي موئوتش اتو مغمبيلش.

۲ - جيڪ اي فرچياكن ديريش فد ماس موئوت ايت تتافي تيدق جامين فد ماس اكنداثغ هاروس اي مغمبيل سكي راڻ اي بوكن اورئميغ فاسق.

۳ - دالم مسأله ۲ ايت جيڪ اي فاسق سمرت اد منيغكلكن سمبهيغ فرض مكروه اي مغمبيلش.

۴ - جيڪ اي تياد فرچياكن ديريش فد ماس ايت دان يقين اكن برخيانه فداڻ حرام اي مغمبيلش.

۵ - جيڪ اي فرچياكن ديريش فد ماس ايت دان فد ماس اكنداثغ فد حال تيدق اد اورغ لائين يغ امانه دسيئو واجب اي مغمبيلش.

بارئسياف تله موئوت بارغ چيچير تيدق واجب اي مباوا سقسي باكي ميقسيكن گران هندق ميليك اتو هندق دسيمفن مالهن سنه سهاج لفس ايت واجب دريگودكن كادان بارغ ايت اومقام دالم بيڪ، دالم بوئمكوسن كاين، اتو دالم بوئمكوس فلستيك اتو قرطس. جنيس بارغ سمرت امس، اتو فيرق اتو سباكيڻ. براف برتن دان براف بيلائمنش.

كمدين چارا منتوكن حكمش تربهاكي كغد امفت بهاكين:

فرتام - بارغ ايت بندا يغ ككل لام سمرت امس، فيرق دان تمباڪ حكمش هندقله داعلانكن (اورغ فطاني كات اور يعني داوركن) كغد اورئرامي سلما ستاهون دفينتو ۲ مسجد كتيك

(۱) سدران سبده رجاغ اياه "وَصَاوَرُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى" بكمش نه دهاكر ديات الهه. دان حسنه "وَاللهُ فِي عَوْنِ الْمُتَّقِينَ" كما دام "الْبِرُّ عَمَلٌ بِعَيْنِ أَخِي" سوده دهاكر حركت ديات الهه اب گران مفصل بارغ اورئميغ جبر دمر امان همدن دسلامكن دان همدن دسلامكر كغد براف اب سوات كحكر دان مروتو لمر

اورغرامی کلوار لفس سمبیخ برجماعه دان دتمفت اورغرامی
برکمفول تراوتام دکت ۲ تمفت بارغ ایت دجومفای دبندر اتو دفکن،
تیف ۲ هاری دوا کالی سلما سمیغکو، لفس ایت سمیغکو سکالی
سلما توجه میغکو کمدين سبولن سکالی هغک اخیر تاهون، جیک
اد توانن داتغ منتوت دالم تیمفوه ایت هندقله دفولغن کفدا.
سکیراڻ تیاد جوک داتغ بولیله فیلیه سام اد دسیمفن سهاج بکیتو
اتو دمیلیک جادی دی فون دغن نیه معکنتی بیلا ۲ توانن داتغ
منتوت، دان دغن برلفظ اومقام اکو میلیکله بارغ این.

کدوا - بارغ ایت تیدق بوله ککل لام سمرت کروما دان بواه
اڻکور درفد جنیس یغ تا ماهو کریخ دغن دفروسیس حکم بوله فیلیه
انتارا دمیلیک کتیک ایت جوک دان دماکن دغن نیه معکنتی هرکاڻ
بیلا توانن داتغ، اتو دجوال دان دسیمفن هرکاڻ ایت سرت داعلانکن
بکیمان فد مسأله یغفرتام تادی سفای بوله ای میلیکن.

کتیک - بارغ ایت درفد جنیس بندا یغبوله تاهن لام دغن
دفروسیس سمرت کروما دان اڻکور حکم بوله فیلیه جوک انتارا
دجوال دان دسیمفن هرکاڻ ماچم مسأله یغکدوا اتو دکریغن توڻکو
سمفی توانن داتغ منتوت.

کامفت - بارغ یغ دجومفای ایت برکهندق کفد بلنجا سمرت
بناتغ یغ ماسیه کچیل تیاد اوفای ملیندوغي دیریش درفد بناتغ
بواس یغ کچیل ۲ جوک دان تمفت ایت دفادغ (لوار کاواسن
فرومهن). حکومنن هندقله دامبیل، لفس ایت بوله دمیلیک دسمبلیه
دان دماکن دغن نیه دکنتی هرکاڻ تتافی جیک تمفت جومفا ایت
دالم کاواسن فرومهن بولیله ای فلیهارا. تنتغ مکانن دتغکوغ
اولهن سچارا سوکریلا اتو منتا دکنتی ملالوئی حاکم اتو دجوال
دان دسیمفن هرکاڻ لفس ایت داعلانکن انتوق میلیککیڻ.

اد فون بناتغ یغ سوده بسر یغ بوله مغاول دیریش درفد بناتغ
بواس یغ کچیل ۲ دان تمفت ایت امان تیدقله هاروس دکوتیف
کران هندق میلیکی، مالهن بوله دامبیل کران دفلیهارا، دان جیک
تمفت ایت تیدق امان (اومقام دکاواسن ایت باق اورغ جاهت اتو

بناٽح بواس يڻ بسر ۲ سڦرت هر يمو) بوليھله دامبيل ڪران دميليڪ
اتو ڪران دڦليھارا ڪمدين دڄوال دان داعلانڪن بکيمان يڻ ترسبوت
ايت.

(فرھانين) حڪم لقطه بکيمان يڻ دسبوتڪن ايت فد لقطه يڻ
دڄومڦائي دتمفت يڦلاءين دزفد تانه حرم مڪه. اد فون جيڪ دتانه
حرم مڪه سڪيران دڦوٽوٽ هان انتوق دسلامتڪن سهاج دٿن دسيمفن
سهڻڪ ڄومفا توائن دان تيدق حلال دميليڪ سام سڪالي. درايت
ڪناله داعلانڪن سلملمان. دان جڪالو اورئيمڻ موٽوٽ ايت هندق فرڪي
ڪتمفت لاءين هندقله اي سرھڪن ڪفد قاضي اتو ڪفد اورئيمڻ اد
ڪفرچيان.

الْلَقِيطُ

121. لَقِيطُ ايت معنائن بايي يڻ دبواغ اورغ دتڦي ۲ جالن، بوله
ڄوڪ دسبوت بودق ڦوٽوتن اتو انق اٿمڪوت اتو انق اٿمڪت (دڦندڻ
دري سڪي سوده دڦوٽوٽ دان سوده دڦليھارا) اتو ڪانق ۲ يڻ
مرايو ۲ سست يڦتياد دڪتهوي ايبو بڦان اتو ڪلوار ڪاڻ.

بارئسيف برڄومفا بايي اتو بودق سست دجالن ۲ اتو دتڦي ۲
مسجد اتو دتڦي ۲ رومه اورغ اتو دتڦي ڦاريت اتو سباڪيڻ واجب اي
مڦمبيلن سباڪي فرض ڪڦايه جيڪ اد اورغ لاءين يڦبوله مڦمبيلن
ڄوڪ ڪالو تيدق نسڄاي جادي فرض عين دامبيل، دڦليھارا،
دديدق دان دبري فلاجران، ڪران فرمان توهن:

”وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا“ . سورة المائدة اية 32.

مقصودن، دان بارئسيف مڦهيدوفڪن ديري سسٽورغ مانسي
ساوله ۲ دي مڦهيدوفڪن مانسي ڪسموا سڪالي.

واجب داداڪن سڦسي ڪتيڪ مڦمبيل ايت ڪران مڦيلقڪن درفد
دڄاديڪن همب دان سڦسيڪن اٽس هرتاڻ جيڪ اد برسام ۲ن. اورغ
ڪيلا فون سام ماڄم ڪانق ۲ ڄوڪ حڪمڻ.

تيدق دلولسكن بايي اتو كانق ۲ ايت تيغكل دالم فليهاران
 سستورغ ملينكن هندقله اورغ ايت مكلف، مردهيكا، مسلم يث عادل،
 امانه دان تاهو تدبير (تيدق دئو). سكي راڻ بايي اتو بودق فوئوئن
 ايت اد هرت مك بلنجا هيدوفڻ دبائر كن اوله حاكم درفد هرتاڻ ايت.
 بوله جوڪ اورغيغ موئوئو مبلنجاكن درفد هرت ايت دئو
 فرستوجوان حاكم.

جيك تياڊ بمفويائي هرت كناله كراڄان منعكوئڻ سكي راڻ ۲ تيدق
 اد هرت عام سمرت وقف انتوق انق ۲ فوئوئن جكالو اد كناله
 دبلنجاكن درفدان.

بارغ دايت بودق فوئوئن دالم نكري اورغ اسلام حكن مسلم.
 اتو دنكري اورغ كافر يث فندودقڻ اد اورغ اسلام مك بودق ايت
 حكن مسلم جوڪ كچوالي اورغ كافر مباوا سقسي مئتاكن بودق
 ايت كتورونئڻ كتيك ايت بهارو بوله بودق ايت دنسبهكن كفدان
 دان مئيكوت اكمان كافر. برسلاهن جيك اي بركات بودق ايت
 درفد كتورونئڻ دئو تياڊ سقسي، مك حكن بودق ايت مسلم جوڪ
 بكيمان تله دپتاكن ايت كران بوله جادي بودق ايت انق اورغ اسلام
 يغبراد دنكري مريك سكاليفون اڊاڻ اورغ اسلام ايت دسان سباكي
 اورغ تاوانن يغبوله مرايو ۲ اتو اهل فريكان (كچوالي لالو سهاڄ
 ايت تيدق دكيرا).

درفد كپتان داتس اين پتاله بهوا انق فوئوئن دنكري اورغ كافر
 يغتياڊ اورغ اسلام لغسوغ دسان حكن كافر.

اد لاكي ببراف مساله دالم فركارا لقيط اتو انق فوئوئن اين
 سمرت كاڊائڻ مردهيڪ تيدق همب، كاڊائڻ اد هرت برسام ۲ڻ دان
 لاءين ۲، ساي تياڊ سبوتكن كران مساله همب تيدق اد دالم نكري
 كيت دان جارغ اد اورغ مئغكلكن هرت برسام بودق يث دبواڻڻ.

کالتق ۲ یث بوکن درفد بودق فوئوتن حکم اسلام مغیکوت
اسلام ساله سئورغ درفد دوا ایبو بفان دمکین جوا اورغ کیلا^(۱)

باب النکاح

۱۰۲. فرکتان نکاح ایت بهاس عرب یث سوده جادی بهاس ملایو.
اصل معنای فد لغة چنتوم دان تمو. افبیل دسبوت "تَنَکَّحَتْ
الْأَشْجَارُ إِذَا تَمَایَلَتْ وَانْضَمَّ بَعْضُهَا إِلَى بَعْضٍ" اوتیث: تله بر نکاحه
فوهن ۲ ایت معنای افبیل ای تله چوندوغ برچنتوم دان برماسوق ۲
داهن ستغهن کفد یغلاءین.

معنای فد شرع یأیت عقد یث مغندوئی جامینن مفهاروسکن
برستوبه^(۲)

سنة برکهوین فد اورئییخ اد کایغینن کفدان دان اد کمفوان
بلنجا انتوقن، سکیران تیدق اد کمفوان دتغکوھکن دهولو لبه
بأیک دان تنتغ نفسو شهواتن بولیله دفچهکن (بوله دلمه اتو
دکورئمکن) دئن بر فواس. سبالیقن مکروه برکهوین فد اورئییخ تیاد
کایغینن کفدان دری اصل کجادین اتو دئن سبب اد فپاکیت اتو
سوده توا اتو ماتی فوچوء.

(۱) ساکی چنتوه یأیت سمرت اورغ لاکی؟ مسلم برکهوین دئن فرموان کریستان اتو یهودی (کتابیه) ملک انقن
دحکمکن اسلام کران مغکوت اسلام بفان. دان سمرت فرموان اسلام برسکدودقکن دئن لاکی؟ بوکن اسلام
ملک انقن دحکومکن اسلام کران مغکوت ایون. سبالیقن لاکی؟ مسلم جیک برسکدودقکن دئن فرموان یغ
بوکن اسلام انقن تیاد دحکمکن اسلام کران لاکی؟ ایت برزنا، فوئس سین دئن بودق ایت دان ایت ایت
دنسکی کفد ایون. ملک ایون کافر (این منداغت ساي، جیک بتول الحمد).

(۲) سیدران فید مفهاروسکی برکهوین ایت ایاله درفد فران دان حدیث دان اجماع اومه اسلام. فرمان فوهن:
"وَأَنْتَهُوَ الْإِنَّمَا مِنْكُمْ" سورة النور ایه ۳۲. اوتیث: "کامو کهوینیله دئن فرموان یغ بوجغ درفد کامو".
دان حدیث: "مَنْ أَحَبَّ فُطْرَتِي فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ سَتَرَ النِّكَاحَ" اوتیث: "بارغشیاف کاسیمن کام اکو
حدقله ای مغکوت سنة اکو (فرحلان اکو) ستغه درفد سنة اکو ایاله برکهوین".

برکهوین این ساتو درفد شریعة اورغ ۲ یغ دهولو کالا درفی سچق داتو، ادم لاکی، نجوانن ایاله کران
هندو محاکم کورونن دان ملافتکن حیوا درفد فراسان یغ مفره دتاهن دسمیغ عراس نمة دان کلیفانن
میدوف. برکات السید الرحمانی: سنة کهوین ایت دهیوه کن دان بوختن دسبوی ۲ کن. دالم حدیث: "اعْلَمُوا
النِّكَاحَ وَاعْرِضُوا لَهُ بِالْمَقُوفِ وَلَوْ فِي الصَّاحِدِ". اوتیث: یهندقله کامو هیوهکن فرکهوین ایت دان فوکل
زان ماتی برماککن مسکفون ددالم محمد. دمکنله سدوتی درفد بجیرمی جز ۳ موك 278.

تتافي اورقيش اد كمفوان بلنجا انتوقش دان تياد سنب ۲ يڅ
 ترسبوت جيڪ اي هندق منومفوكن تناكش كران برعبادة اتو منتوت
 علمو ايلوقله جائن بركهوين، دان جيڪ تيدق سيبوق دشن حال ۲ يڅ
 ترسبوت مك بركهوين لبه افضل باكيش.
 سكيران هندق منچاري استري ايلوقله فيليه فرمفوان يڅاد
 فدان امفت صفة:

(۱) انقدارا، ملينكن كران اد عذور سفرت الت لاه اتو كران
 هندق منجاك انق بواهن يڅ بركهندق كقد جندا.
 (ب) يڅاد ممفوپاي اكام سكير ۲ اد فدان صفة كعاديلن دان تيدق
 فاسق.

(ت) چنتيق فارسش.

(ث) كتورونن اورغ بايك ۲. تمبه لاكي بوكن قرابة يڅ دكت
 دان درفد كلوارك يڅ بوله مندافت انق.

افبيل سوده اد ايشت هندق بركهوين دشن سئورغ فرمفوان سنة
 باكيش سبلوم ممينڅ مليهت فرمفوان ايت دان فرمفوان ايت فون سنة
 جوڪ مليهت باكل تونش لبه دهولو. يڅ دليهت ايت اياه ائمكوت
 يڅلاين درفد عورتش ددالم سمبهڻ يايت موڪ دان دوا فرڪلاشن
 تاشن فد اورغ فرمفوان دان ائمكوت انتارا يڅلاين درفد فوست دان
 لوتوت فد اورغ لاكي ۲ دان سكيران اد حابة هاروس دليهت براولڅ
 كالي سفاي دافت دكتهوي كلاكوان دان حال لبه جلس باكي
 مڃيلقكن درفد مپسل دبلاڪڅ هاري.

حلال دفينڅ فرمفوان يڅ بوجڅ دان بيبس درفد عده (سوده هابيس
 عده)، دان هاروس دفينڅ سچارا سينديران فد فرمفوان يڅ ماسيه
 دالم عده يڅلاين درفد عده رجعيه (عده يڅبوله برباليق) سفرت
 عده ماتي سوامي اتو عده وطي شبة (برستوبه دشن تركليرو اورغ
 لاین دسڻك استري)، اتو برچراي طلاق بائن (برچراي يڅتياد
 بوله رجوع سمولا) سفرت فسڅ اتو ترفسڅ دشن سبب مرتد، اتو
 تبوس طلاق اتو چراي طلاق تيك.

يغ دكتاكن ممينغ سچارا سينديران ايت يايٲ مٲاوا چاكف۲
يغ بوله جادي معنا هندق كهوين اتو معاجق كهوين دان بوله جادي
تيدق سٲرت دكتاٲ: مان بوله چاري اورغ فرمفوان چنٲيق ماچم
اندا. ساي فركنن بتول مليهٲ اندا اتو سٲاٲين.

اد فون فرمفوان يغ ددالم عده رجعيه حرام دفينغ سام اد سچارا
ترغ اتو سچارا سينديران. دان حكَم منجواب اتو منريما فيناٲن
ايت فون سام ماچم حكَم ممينغ يعني هاروس منريما دٲن ترغ۲ جيڪ
اي (فرمفوان) ايت بيٲس درفد عده دان هاروس دٲن سينديران جيڪ
اياٲ ددالم عده يغ بوكن عده رجعيه دان حرام دٲن ترغ۲ اتو دٲن
سينديران جيڪ اياٲ ددالم عده رجعيه.

حرام دفينغ فرمفوان يغ سدغ ددالم تونغ اورغ لائين يٲٲله
دفرستوجوي اوله كدوا۲ فيهق ملينكن دٲن اد ايدينش.

اورغئغ هندق ممينغ سبلوم ملاكوكن فيناٲن ايلوق منٲا نصيحة
درفد اورغئغ عارف لٲه دهولو دان دسليديق اتو دسياسٲ لٲر
بلاڪٲ اورغئغ هندق دفينغ. دمكين جوا باكي فيهق يغ هندق منريما
فيناٲن ايلوق منٲا نصيحة دان مٲٲهوي لٲر بلاڪٲ يغ هندق ممينغ
ايت. مك اورغئغ دمنٲا نصيحة ايت هندقله اي مٲبوتكن سكل
كبائٲكن اتو كبوروقكن يغسٲنر حال اورغئغ دمنٲا نصيحتش.

فد ماس ممينغ ايت سنة دٲاچ ساتو خطٲه (اوچافن ريغكس) لائين
درفد خطٲه هندق عقد. دمولاوي دٲن موجي الله دان صلواة اٲس
رسول الله صلى الله عليه وسلم دان برفسن دٲن تقوي، كمدين بركات
اومقام كداتغن ساي كران مٲولٲيغ بوٲا دٲامن فاچيڪ يغ فرمي
سفلانة ايت اتو جيڪ وكيٲن بركات: اداله كداتغن كامي اياله وكيٲل
كفد سفلان برٲجوان ممينغ اٲق توان فلانة اٲتوق دجودوهكن دٲن
سفلان اتو سٲاكيٲن.

روکن ۲ نکاح

103. روکن نکاح لیم فرکارا: فرتام - باکل سوامی. کدوا - باکل استری. کتیک - ولي (اورٹھیخ برکواس ملاکوکن عقد نکاح). کامفت - دوا سقسی. دان کلیم - صیغه (ایجاب دان قبول).

دشرطکن فد صیغه بکیمان شرطن فد جوالبلی سمرت تیدق دتعلیق دثن بندا یغلاءین اتو دگنتوغ مساں. تیاد برسلع ماس انتارا ایجاب دان قبول دان لفظن هندقله دثن لفظ نکاح اتو کھوین دثن صریح (ترغ) سمرت 'زَوَّجْتُكَ' ارتیش: اکو کھوینکن اٹکو. اتو 'اَنْكَحْتُكَ' ارتیش: اکو نکاحکن اٹکو. سکالیفون دالم بهاس یغلاءین درفد بهاس عرب سکیرا ۲ دھم اوله کدوا ۲ یغبرعقد دان دوا سقسی دان سکالیفون کدوا ۲ یغبرعقد ایت تاهو بهاس عرب.

صح نکاح دثن ددھولوکن قبول اتس ایجاب سمرت برکات باکل سوامی: ساي تريما نکاح فلانہ اتو ساي تريما برکھوین دثن فلانہ دان برکات ولي: اکو نکاحکن اٹکو دثندی اتو اکو کھوینکن اٹکو دثن دي.

صح نکاح جیک باکل سوامی برکات: کھوینکنله ساي دثن فلانہ تروس ولي جواب: اکو کھوینکن اٹکو دثن دي. دمکین جوا صح دثن ولي برکات: اٹکو هندق برکھوین دثندی؟ تروس باکل سوامی منجواب: برکھوینله ساي دثندی. فد کدوا ۲ مسالہ یغ اخیر این صح کران اد فرمنتان یغ تفت منجوقکن کریضان.

تیاد. صح نکاح دثن لفظ کنایه (تیدق تفت اتو ایمباسن) سمرت کتاں: اکو حلالکن کفد اٹکو اتق اکو، اتو دکھوینکن الله انکو دثن اٹکو، دان تیاد صح قبول دثن برکات: ساي تريما سهاج بکیتو دثن تیاد سبوت کھوین اتو نکاح.

دشرطکن فد سوامی هندقله ای دالم کادان حلال، دثن اختیارن (دثن کھندقن) سندیری، تننو اورٹھن دان ای تاهو بهوا فرمفوان باکل استریٹن ایت حلال برکھوین دثنش. یغدمکین تیاد صح نکاح

لاکي ۲ یغ ددالم احرام سکالیفون اوله وکیلش، تیاد صح نکاح دښن دفقسا اورغ، تیدق صح دښن کادان لاکي ۲ ایت تیدق تنتو اورغش دان تیاد صح نکاح لاکي ۲ یغ تا تاهوکن فرمفوان ایت حلال کفدان. دشرطکن فد استري هندقله اي حلال کفد لاکي ۲ ایت (بوکن محرمش)، تنتو اورغش، بوجع (بوکن استري اورغ دان بوکن دالم عده) دان کادان مسلحه اتو کتابیه (نصرانیه دان یهودیه) یغدمکین تیاد صح نکاح فرمفوان محرمش، نکاح دښن ساله سئورغ درفد دوا فرمفوان دان نکاح دښن فرمفوان استري اورغ اتو یغ ماسیه ددالم عده درفد اورغ لاین اتو یغ ددالم احرام دان کافره یغلااین درفد کتابیه.

دشرطکن فد ولي هندقله اي لاکي ۲، دښن اختیارن، تیاد صفة یغ مځهالغ، یغدمکین تیدق صح نکاح دښن ولي اورغ فرمفوان اتو خنشی، کادان یغ کنا فقسا، کادان دالم احرام، کانق ۲، کیلا، یغ فاسق (کچوالي راج)، یغ دځو، یغ چدرا اوتقش دان یغبرلااینن اکام تنافي اورغ بوت صح منجادي ولي. دشرطکن فد دوا سقسي انم فرکارا: فرتام - اسلام. کدوا - بالغ. کتیک - برعقل. کأمفت - مردهیک. کلیم - لاکي ۲ دان کانم - عادل

مک تیدق صح نکاح دښن دوا سقسي یغ بوکن اسلام اتو کانق ۲ اتو کادان کیلا اتو همب، اتو فرمفوان اتو خنشی، اتو اورغ فاسق. تعب لاکي کادان چلیق (تیدق بوت) تیدق فکق دان تیدق ساله سئورغش ترنتو منجادي ولي. مک جیک باف بروکیل کفد اورغ لاین فد منکاحکن انقش دان دي حاضیر سباکي سقسي برسام سئورغ لاین نسچاي تیاد صح نکاح ایت کران اي اورغیغ ترنتو منجادي ولي تیاد د، لسکن منجادي سقسي.

مسأله رمفاین

(۱) صح نکاح دښن سقسي دوا اورغ انق لاکي ۲ کفد سوامي اتو انق لاکي ۲ کفد استري اتو سئورغ انق لاکي ۲ کفد سوامي دان سئورغ لاکي انق کفد استري اتو سبالیقش، دان صح دښن سقسي دوا اورغ موزه کفد سوامي دان استري.

(ب) صح نکاح دڻن سقسي اورڻيڻ لاھيرڻ نمفق عادل ڀاڻيت اورڻيڻ تياد دڪتھوي اد ملاکو کڻ فرکارا ڀڻ منجاديکندي فاسق. دالم بهاس عرب دسبوت مسٽور عادلڻ دمکين دترڻمکن اوله علما، ڀڻ رامي. فنداقت اين ساقت سسوي دڻن زمان سکارڻ ڀڻ فنوه دڻن برباکي ۲ کجالا.

(ت) تيدق صح نکاح دڻن سقسي اورڻيڻ تيدق دڪتھوي اسلامڻ اتو ڀڻ تيدق دڪتھوي مردهيکاڻ.

(ث) جيڪ سوڊه برلاکو فرکهوينن تيبا ۲ حاڪم (ترماسوق قاضي) دافت تاهو بهوا کدوا ۲ اتو ساله سٽورڻ درفد دوا سقسي ايت اورڻ فاسق اتو مرتد، اتو کدوا ۲ سوامي استري براقرار مڻتاکن اد صفة ڀڻ منکه سقسي ايت درفد منجادي سقسي سمرت فاسق دان مرتد نسچاي باطلله نکاح ايت.

(ج) تياد باطل نکاح دڻن اقرار دوا سقسي مڻتاکن فد ديرڻ اد صفة ڀڻ منکه درفد منجادي سقسي سمرت اي مڻاكو ديرڻ فاسق فد کتيڪ عقد ايت.

(ح) جيڪ سوامي براقرار مڻتاکن نکاحڻ تيدق صح دڻن سبب اد صفة تکاھن ڀڻ ترسبوت فد ولي اتو فد سقسي عندقله دفسخکن نکاحڻ کران اي مڻاكو بارڻيڻ پات باطلڻ فد دي، دان واجب اي مڻاير دڻن فنوه مسکهوين سماس جيڪ سوڊه برستوبه دان مڻاير ستڻھن جيڪ بلوم برستوبه.

(خ) جيڪ استري براقرار مڻتاکن اد کچاچتن فد وليڻ اتو فد سقسي سمرت فاسق، حکمڻ کناله دسوروه سواميڻ برسومفه مڻتاکن تيدق اد فاسق ڀڻ دڪتاکنڻ ايت، ستله اي برسومفه دبئرکنله چاکفن (سوامي ايت).

ڀڻ برکواس منجادي ولي

104. تله دپتاکن بهوا ساٿو درفد شرط اورڻيڻ منجادي ولي عقد نکاح ايت اڀاله لاکي ۲ دان اورڻ فرمفوان تيدق دلولسکن منجادي ولي کران عقد نکاح ايت معناڻ مڻهاروسکن برستوبه دان طبيعة

اورغ فرمفوان ایت فمالو، دري سځي عادة یغ تیغځي سائت مناسبه
اورغ فرمفوان تیدق معمبیل فرانن منونجول ۲ دالم فرکارا این.
برسندر کفد فرمان توهن:

“الرَّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ”.

ارتیش: اورغ لاکي ۲ برکواس اتس اورغ فرمفوان. دان دالم
حدیث سبدا رسول الله صلى الله عليه وسلم:

“لَا تُزَوِّجُ الْمَرَأَةَ الْمَرَأَةَ وَلَا الْمَرَأَةَ نَفْسَهَا”.

ارتیش: اورغ فرمفوان تیدق بوله معاوینکن فرمفوان دان اورغ
فرمفوان تیدق بوله معاوینکن دیریش سندیري.
یغدمکین تیاد صح اورغ فرمفوان ملاکوکن عقد نکاح بسام اد ایجاب
اتو قبول سکالیفون اد دان دغن ایذین ولین.

سوسونن ولي

اداله دباوه این دچاتتکن سوسونن ولي نکاح:

(ا) باف ایاله اورغیغ فرتام منجادي ولي کفد فرمفوان.

(ب) داتو، کاتس یعنی باف کفد بغان اتو باف کفد داتو،
کتیک باف تیدق اد سفرت سوده ماتي اتو اد هالغن منجادي ولي
سفرت کیلا، مرتد اتو سباکین.

(ت) سودارا لاکي ۲ ساییو سیاف (دالم بهاس عرب دسبوت
أَخٌ شَقِيقٌ) کتیک تیاد باف دان داتو.

(ث) سودارا لاکي ۲ سیاف (دالم بهاس عرب دسبوت أَخٌ لِأَبٍ)
کتیک تیاد سودارا لاکي ۲ ساییو سیاف.

(ج) انق ۲ سودارا لاکي ۲ درفد سودارا لاکي ۲ ساییو سیاف
(دالم بهاس عرب دسبوت ابْنُ أَخٍ شَقِيقٍ) دغن ددهولوکن مځیکوت
سوسونن سیاف یغلبه دکت کتیک تیاد سودارا.

(ح) انق سودارا لاكي ۲ درفد سودارا لاكي ۲ سباف (دالم بهاس عرب دسبوت اَبْنُ اَخْ لِاب) كتيك تياډ مريك فد (ج).

(خ) باف ۲ سودارا اديق براديق باف سايو سباف (دالم بهاس عرب دسبوت عَمَّ شقيق دثن ددهولوكن مغيكوت سوسور سباف يغلبه دكت كتيك تيدق اد مريك يغ فد (ح).

(د) باف ۲ سودارا اديق براديق باف سباف (دالم بهاس عرب دسبوت عَمَّ لِاب) كتيك تياډ مريك يغ فد (خ).

(ذ) انق ۲ باف سودارا سايو سباف (دالم بهاس عرب دسبوت اَبْنُ اَبْنِ اَلْعَمِّ الشَّقِيق) كتيك تياډ مريك يغ فد (ذ).

(ر) انق ۲ باف سودارا سباف (دالم بهاس عرب دسبوت اَبْنُ اَلْعَمِّ لِاب) كتيك تياډ مريك يغ فد (ذ).

(ز) اورثيغ مردهيكاكن فرمفوان ايت جيڪ اي اصلن همب كفڊاڻ (دالم بهاس عرب دسبوت معتق) دان وارث عصبهڻ كتيك تياډ مريك يغ فد (ر).

(س) فمرلته يآيت راج اتو فريسيدينة اتو فمئكو كدواڻ يآيت ولي فد منكاكن فرمفوان يفتياد برولي لغسوغ اتس نام كواس عام يغ دسبوت جوڪ دثن نام ولي حاكم اتو وكيلڻ سفرت قاضي. مقصودن اورغ يغ مندافت تولياه درفد فمرلته فد منكاكن فرمفوان يفتياد برولي ترماسوقله مريك يغ دسبوت نايب قاضي. سكيران فد ماس كدواڻ يغ هندق بركهوين ايت حاكم تيدق اد بولييله كدواڻ مئغت اتو ملنتيق

سئورغ لاكي ۲ سفاي منجادي سباكي حاكم معقدكن نكاح كدواڻ يغ دسبوت تحكيم سكاليفون اورغ يغ داثكت ايت بوكن سئورغ يغ بيچق مك اورغ ايت صح معقدكن اتس نام كواس يغ دبري اوله كدواڻ. لفظ تحكيم بهوا كدواڻ ۲۱ بركات: كامي ائمكت توان منجادي حاكم سفاي معقدكن نكاح كامي دان كامي رضا دثن حكومن توان. اد فون دتمفت اتو نكري يفتياد حاكم (سلطان) فرلوله كتوا ۲ اتو اورثيغ بيچق فندي دتمفت ايت منوبهكن سبواه بدان اتو مجلس يغ منتدبيركن حال احوال اكام اورغ اسلام دان ملنتيق قاضي.

ولي مجبر

105. فرکتان مجبر ایت فچاهن درفد فرکتان اجبار معنات ممقسا
 یأیت باف دان داتوء کأتس بوله ممقسا مولیهش (فرمفوان یغ
 دولیکن) یأیت انق اتو چچو برکهوین دثن تیاد ایذینش. جادی ولي
 مجبر ایت ایاله باف دان داتوء سهاج دان یغلاءین درفدان سمرت
 سودارا، باف سودارا تیدق دنماکن ولي مجبر.

ولي مجبر هاروس معاوینکن مولیهش یغ دارا دثن تیاد ایذینش سام
 اد یغ سوده بسر اتو یغ ماسیه کچیل، یغبرعقل، اتو یغ کیلا
 دثن توجه شرط: (1) انتارا باف اتو داتوء دثن انق اتو چچو ایت
 تیاد برموسهن یغ ترغ ۲. (2) انتارا انق اتو چچو دثن باکل سوامی
 تیاد برموسهن. (3) سکوفو (سطرف) انتارا انق اتو چچو دثن باکل
 سوامی. (4) باکل سوامی ایت ممفو مبایر مسکهوین، جیک تیدق اد
 ساتو درفد امفت شرط این نسچای نکاح تیدق صح ملینکن دثن اد
 ایذین. (5) دثن اد مسکهوین سماس. (6) مسکهوین ایت تونی دان
 درفد واغ نکری. (7) جاثن باکل سوامی ایت درفد اورغ یغ مضرتکن
 برچمفور دثنش سمرت اورغ بوت اتو اورغ توا اتو سباکیش. جیک
 تیاد ساله ساتو درفد شرط یغ تیک این تیدقله هاروس دلاکوکن
 نکاح.

مقصود دارا دسینی ایاله فرمفوان یغ بلو هیلغ داران اتو یغ سوده
 هیلغ دثن سبب یغلاءین درفد برستوبه سمرت دچوچوق دثن جاری.
 سوئگوه فون ولي مجبر هاروس منکاحکن مولیهش یغ دارا دثن
 تیاد ایذین تتافی سنه جوک دمنتا ایذین درفد انق چچو یغ سوده
 بالغ کران مشبیل هاتیش. سکیراڻ تله دمنتا ایذین ای دیم تیدق
 منجواب برارتي ایت ایذینله نماڻ، ددالم فغاته اورغ عرب:
 "السَّكُوتُ عَلَامَةُ الرِّضَا" ارتیش: دیم انقدارا ایت تندا مننجوقکن
 ای برستوجو.

جيك سئورغ فرمفوان يڭ مكلف منتا كهوينكندي دڭن سئورغ
لاكي ۲ يڭ سكوفو دڭنڭن تيبا ۲ وليڭ يڭ اقرب (يڭ همفير منجادي
ولي) تيدق اد دتمفتڭن كران مسافر اتو دودق جاوه دوا مرحله اتو
كادانڭن دالم احرام اتو ائمگن منجادي ولي كورغ درفد تيك كالي
هندقله دعدكن نكاحڭن اوله حاكم. سكاليفون فرمفوان ايت اورغ
منداتڭن دري تمفت لاءين.

بيلا دسبوت جاوه دوا مرحله تيدقله ترماسوق يڭ كورغ درفد دوا
مرحله، كتيك ايت حاكم تا بوله منكاچكن ملينگن دڭن اد ايدين
ولي ايت، تنافي جيك عذور هندق مندافتكن ايدين ايت كران
تاكوت دالم فرجلانن درفد دبو له اورغ اتو دفوكلڭن اتو درومفق،
بوليله جاكم منكاچكن دڭن تباد ايدين منوروت فنداقت شيخ
زوياني

اد فون ولي يڭ سوده تيك كالي اتو لبه ائمگن منكاچكن موليهڭن
جاديله اي سئورغ يڭ فاسق، كتيك ايت برفيندهله كواس ولي ايت
كفد ولي ابعد (يڭ جاوه) فد مڭهوينكنڭن تيدق حاكم لاكي.

سكيران فرمفوان منتا دكهوينكندي دڭن سئورغ لاكي ۲ يڭ سكوفو
دڭنڭن هاروس ولي مجبر منوكر كن كفد لاكي ۲ لاءين يڭ سكوفو جوگ
دڭنڭن، كران فنداڭن ولي لبه جاوه دان لبه لواس.

حكم ۲ اين سموا فد فرمفوان يڭ ماسيه اد دارا بگيمان تله
دپتاكن، اد فون فرمفوان يڭتله هيلغ داران دڭن برستوبه (سوده
جادي جندا) سام اد سچارا حلال اتو حرام، تيدقله دلولسكن ولي
مجبر ايت مڭهوينكندي ملينگن دڭن اد ايدينڭن دان تيدق بوله
منوكر كن كفد لاكي ۲ يڭلاءين.

تگاهن منجادي ولي

106. ولي فد سوسون ولي ۲ يڭ ترسبوت ايت بوله ترتكه درفد
منجادي ولي دڭن سبب اد سالا ساتو درفد صفة ۲ يڭ برايگوت:
فرتام - سهيا (اد صفة كهملان).

- کدوا - کانق ۲.
- کتیک - کیلا سکالیفون فوتس ۲ سکجف کیلا سکجف تیدق،
تکاهن ایت فد ماس برلاکوڻ کیلا. دان ماس ایت
دنکاحکن مولیهن اوله ولي ابعء، تیدق فد ماس سیومن.
- کامفت - فاسق یغلاءین درفد راج اتو سلطان.
- کلیم - کنا تکاهن دڻن سبب دڻو اوله محکمه.
- کانم - عقلڻ چدرا دڻن سبب توا اتو دڻن سبب فپاکیه یغ
تروق.
- کتوجه - برلاءینن اکام.
- بیلا اد ساتو درفد صیفة داتس این برفیندهله کواس ولي ایت
درفد ولي اقرب یغ سفاتوتڻ اي موالیکن کفد ولي ابعء.

چواڻن ۲ مساله

- (۱) اورغ بوت تیدق ترجس کواسڻ بهکن بوله اي موالیکن.
دمکین جوا اورغ فیتم تتافي کنا توڻکو سمفي دي بايک سکالیفون
لام ببراف هاري.
- (ب) ولي اقرب یغ ددالم احرام تیدق برفینده کواسڻ کفد ولي
ابعء بهکن دنکاحکن اوله حاکم.
- (ت) جیک ولي اتو باکل سوامي یغ ددالم احرام منتا وکیلڻ
معقدکن نکاح انقڻ اتو باکي دیرین تیاد صح عقد ایت سکالیفون اي
(وکیل) دالم کادان حلال.
- (ث) تیدق ترفجت وکیل دڻن سبب احرام موکلڻ انتي ستله حلال
موکلڻ ایت بهاروله اي منجالنکن عقد یغ دوکیلکن کفداڻ.
- (ج) جیک سلطان اتو قاضي بر احرام هاروس فمکوڻ معقدکن
نکاح اورغیغ تیاد برولي منوروت فندافت شیخ خفاف یثمان تله
دصحن اوله الرویانی دان لاءین ۲ علماء کران کرج یغ داوروسکنڻ
ایت اتس نام ولایه (فرته). بوکن وکاله.
- (ح) سکیراڻ سئورغ فرمفوان هندق برکهوین داتغ ببراف
اورغ ولین یغ ساتو درجه هندق موالیکن سمرت تیک اتو امفت

اورغ انق سودارا دان فرمفوان مبري ايدين كغد تيف ۲ سئورمئ
 نسچاي سنه مئكهوينكن دي اوله سياف يغلبيه فندي دالم حكم باب
 نكاح. كمدين فندغ سياف يغلبيه ورع. كمدين فندغ سياف يغلبيه
 توا دشن فرستوجوان يغللاينش. تتافي جيڪ اي (فرمفوان) منتتوكن
 ايدين كغد سئورغ سهاج ترنتتوله يغ سئورغ ايت تيدق بوله
 يغللاينش.

جيڪ برلاكو فرسليسيهن ماسيغ ۲. هندق مواليكن فد حال لاكي ۲
 يغ ممينغ هان سئورغ سهاج كناله (واجب) بواغ اولندي. مك
 بارمسياف يغ كلوار اولدين ديواله يغ مئكهوينكن. تتافي جيڪ
 دكهوينكن جوڪ اوله يغ تيا دكلوار اولدين نسچاي صبح جوڪ
 كهوين ايت كران ايدين سوده اد چوما اولدي ايت داداكن انتوق
 موتسكن فرسليسيهن جوا بوكن منافيكن حق ولايه اورمئغ تيا د
 كلوار اولندي.

(خ) برقيد دشن مساله ح) سكي راڻ لاكي ۲ يغ ممينغ ايت
 بريلغ اورمئ سفرت دوا اورغ هندقله دكهوينكن دشن سياف يغ
 دفرستوجوي اوله فرمفوان ايت تتافي جيڪ برستوجو فد كدوا ۲
 سكالئي كناله درجوعكن كغد حاكم سفاي منتتوكن سياف يغلبيه
 بايڪ فد فنداقتش درفد كدواڻ.

(د) داتو، هاروس ملاكوكن عقد باكي كدوا ۲ فيهو. يغ دسبوت
 دالم بهاس عرب مُتَوَلَّى الطَّرَفَيْنِ ارتيش: ديواله يغ برايجاب دار
 جوڪ برلفظ قبول يايت منكاچكن چوچو فرمفوان درفد انق لاكي ۲
 دشن چوچو لاكي ۲ درفد انق لاكي ۲ يغللاين.

(ذ) جيڪ سئورغ لاكي ۲ هندق بركهوين دشن فرمفوان سفوفون
 فد حال يغ لاكي ۲ ايت ولي كغداڻ تيا دصبح اي معقدكن نكاح انتوق
 ديريش سكاليفون اي بروكيل كغد اورغ لاين معقدكن باكي فيهو
 اتو اي بروكيل كغد دوا اورغ، تيف ۲ سئورغ ساتو فيهو. جادي
 دالم مساله اين كناله يغ معقدكن ايت سفوفون يغللاين يغ سانو
 درجه دشن سكي راڻ تيدق اد هندقله دنكاچكن اوله قاضي.

(ر) قاضي سنديري هندق کهوين دڻن فرمفوان يثتياد برولي
کٺاله دنکاحکن اوله قاضي لاءين اتو نايب قاضي کران اي (نایب
قاضي) منکاحکن ايت ساکي ولايه (کواس) بوکن سباکي وکیل.

کفاءه دالم نکاح

107. کفاءه ايت فد لغة معنائ فرسمان، کلايقکن دان سفادن.
دان معنائ فد ايستيله اياه کارا يڻ منجاديکن عيب دان مالو جيک
تيادان، دالم بهاس ملايو دسبوت سکارا معنائ سطرف دان سکوفو.
کوفو اين دامبيل کيرا اتو دفرهيتوڻ دالم فرکهوينن بوکن انتوق
مقصحکن نکاح مالهن اي حق باکي اورڻ فرمفوان دان وليش، درايت
کدوان اد حق فول معکوکورکنش، دان جادي شرط باکي مقصحکن
نکاح جيک کدوان ۲۰ تيدق رضا.

مک جيک دکهوينکن فرمفوان دڻن سنورڻ لاکي ۲ يثتياد سکوفو
دڻن رضاڻ (فرمفوان ايت) اوله وليش يڻ توڻکل، اتو اوله ساله
سنورڻ درفد ولي ۲ يڻ ساتو درجه دان يڻلائينش رضا صحلہ نکاحن
ايت، تنافي حاکم اتو قاضي تيدق صح منکاحکنش. ترسبوت دالم
کتاب فتح المعين مقصودن لبه کورڻ: ددالم فربحائن علماء متأخرين
جيک فرمفوان منتا نکاحکن فد حال اي تيدق دافت لاکي ۲ يڻ سکوفو
دان اي تاکوت جادي فتنه (برزنا) هندقله قاضي منريما فرمنتائن
ايت (واجب دنکاحکن) کران ضرورة (اين فد فرمفوان يڻاد ولي
تنافي غايب سفرت مسافر) اد فون فرمفوان يڻ تيساد ممفوپاي ولي
لغسوغ، صحلہ دکهوينکن اوله قاضي دڻن لاکي ۲ يثتياد سکوفو ايت
دڻن فرمنتائن اتس شرط ايت (تاکوت جادي فتنه) منوروت
فنداقت علماء يڻتريفيليه يڻلائين درفد ابن حجر دان رملي.

اداله کوفو ايت برفونچا ڊري ليم فرکارا:

- فرتام - کمردهيکان (لاون کهمبان).
- کدوا - کسوفائن دالم بهاس عرب دسبوت عفه.
- کتيک - کتورونن.

کامفت - فکر جان.

کلیسم - کچاچتن.

(ا) مک فرمفوان یخ دري اصلش مردهیک تیدق سکوفو دغن لاکی ۲ یخ بفان فرانه جادی همب.

(ب) فرمفوان یخ برسوفن سنتون دان تیدق ملاکوکن فرکارا یخ فاسق تیدق سکوفو دغن لاکی ۲ یغتیاد مروء دان ملاکوکن فرکارا یخ فاسق. تنافي کالو کدوا ۲ ث تله ملاکوکن فرکارا یخ فاسق ساتو جنیس بر بالیق جادی سکوفو فول.

(ت) تیدق سکوفو فرمفوان کتورونن بغسا عرب دري سبله بفان دغن لاکی ۲ یخ برکتورونن عجم (بغسا یخ بوکن عرب)، فرمفوان یخ برکتورونن بغسا قریش دغن یخ بوکن درفد بغسا قریش، فرمفوان یخ برکتورونن درفد بني هاشم اتو بني مطلب دغن یخ بوکن درفد بني هاشم دان بني مطلب.

(ث) تیدق سکوفو فرمفوان یغتیاد مموات کرج یخ رنده دغن لاکی ۲ یخ بکرج دغن فکر جان یخ رنده سفرت توکخ سافو سمفه، توکخ بکم، کمبالا بناتخ، دان سباکیش، دمکین جوا انق ۲ مریک دغن انق ۲ اورغیخ فکر جانن باکوس.

(ج) تیدق سکوفو فرمفوان یخ سجهترا درفد کچاچتن دغن لاکی ۲ یغاد چاچت یخ ملولسکن فسخ نکاح سفرت کیلا، سوفو، کوستا دان سباکیش.

بکیمان تله دپتاکن جیک فرمفوان دان ولیش تله برستوجو مشکوگورکن حقن مک سوال کوفو تیدقله تیمبول لاکی دان تیاد جادی شرط باکی مقصحن نکاح بکیمان فرانه بکندا رسول الله صلی الله علیه وسلم منکاحکن سستغه فترین دغن اورغیخ تیدق سکوفو دغنن، دان بکندا میپوروه فاطمه بنت قیس برکهوین دغن اسامه مک فاطمه فون برکهوین دغنن فد حال اسامه ایت بکس همب دان فاطمه درفد قوم قریش. دمکین دفتیق درفد کتاب اعانة الطالبین جز ۳، 3
موک 230.

فرمفوان یغ حرام دکهويني

108. فرمفوان ۲ یغ حرام دکهويني تربهاگي کفد دوا بهاگين. فرتام حرام یغ برککالن یغ دسبوت دغن حرام موبد یغکدوا حرام تیدق برککالن دسبوت تیدق موبد. ترماسوق دالم حرام یغ برککالن ایت برکهوين دغن جين فرمفوان یايت منوروت فنذافت یغ دفتواکن اوله ابن یونس دان ابن عبدالسلام. تتافي منوروت فتوی شیخ قمولي هاروس برکهوين دغن جين ایت.

مک یغ حرام دغن نص درفد قرآن ایاله امفت بلس اورغ، توجه اورغ دغن سبب نسب (کتورونن). دوا اورغ دغن سبب سوسوان بکیمان اکنداتغ دالم باب الرضاغه. امفت اورغ دغن سبب برسمندا کسموان ایت حرام برککالن، دان ساتو حرام دغن سبب دهیمفون یايت تیدق ککل حرامن.

حرام دغن سبب نسب ایاله:
(1) ایبو کاتس.

(2) انق فرمفوان تبه تتافي انق زناځ حلال اي برکهوين دغنن منوروت قول علماء یغلبه صبح چوما مکروه سهاج، اد فون فرمفوان یغ برزنا ایت تیدق حلال برکهوين دغن انقن یغ لاکي ۲ یغ دفراوليهي درفد زنا.

(3) سودارا فرمفوان سام اد ساییو سیاف، اتو سیاف اتو ساییو - دالم بهاس عرب دسبوت "أَخْتُ"

(4) امق سودارا ادیق برادیق ایبو - دالم بهاس عرب دسبوت "خَالَةٌ"

(5) امق سودارا ادیق برادیق باف - دالم بهاس عرب دسبوت "عَمَّةٌ"

(6) ائق سودارا فرمفوان درفد سودارا لاکی ۲ - دالم بهاس عرب
دسبوت "بِنْتُ الْأَخِ"

(7) ائق سودارا فرمفوان درفد سودارا فرمفوان - دالم بهاس
عرب دسبوت "بِنْتُ الْأَخْتِ"

دالم کتاب مطلع البدرین، اد مپوتکن فرکتان دغن واسطه اتو
تیدق فد ائق دان امق سودارا یغ دترجمهش دري کتاب عرب.
مقصودش برهوبغ دغن فرسودارائن ایت دغن فرانتارائن اتو تیدق
مثالئن سفرت امق سودارا ادیق برادیق ایبو اندا (خاله) کتاکنله
برنام زینب، دان امق سودارا باکي امق اندا (خاله الام) کتاکنله
برنام حلیمه، دان امق سودارا باکي باف اندا (خاله الاب) کتاکنله
برنام صفیه. مک حلیمه دان صفیه ایت دفعکیل امق سودارا سبله
ایبو یغاد واسطه (فرانتارائن) ایبو دان باف اندا. منکل زینب ایت
سندیری دفعکیل امق سودارا اندا سبله ایبو یغتیاد واسطه (تیاد
فرانتارائن) بوله جوک دسبوت حقیقی دان حلیمه سرت صفیه ایت
دسبوت مجازی.

حرام دغن سبب سوسوان:

(1) ایبو یغ میوسوکن.

(2) سودارا سوسوان.

دالم مسأله حرام دغن سوسوان این سام ماچم حرام دغن نسب
جوک، کران دالم حدیث نبی صلی الله علیه وسلم تله برسیدا:

"يُحْرَمُ مِنَ الرِّضَاعِ مَا يُحْرَمُ مِنَ النَّسَبِ"

ارتیش: حرام برکهوین دغن فرمفوان درفد سوسوان سبکیمان
حرام درفد نسب. دسبوت دوا اورغ ایت فندغ دري سکی نص قرآن
کران دوا ایت یغ بایق برلاکو. یغدمکین منورت اف یغ ترسوت
دالم حدیث مک جملهن توجه جوک یأیت:

- (1) ایبو یغ میوسوکن ایت کاتس.
  - (2) انق فرمفوانش یغ برسام میوسو دغن اندا.
  - (3) ادیق برادیقش کاتس دان کباوه..
  - (4) امق سودارا سوسوان ادیق برادیق ایبو سوسوان "خَالَةُ مِنْ الرِّضَاعِ"
  - (5) امق سودارا سوسوان ادیق برادیق باف سوسوان دسبوت "عَمَّةٌ مِنَ الرِّضَاعِ"
  - (6) انق سودارا درفد سودارا لاکي ۲ سوسوان دسبوت "بِنْتُ الْأَخِ مِنَ الرِّضَاعِ"
  - (7) انق سودارا درفد سودارا فرمفوان سوسوان دسبوت "بِنْتُ الْأَخْتِ مِنَ الرِّضَاعِ"
- حرام دغن سبب برسمندا:

- (1) ایبو استری (بکس امق مرتوا).
  - (2) انق استری (بکس انق تیری) بیلا سوامی سوده برستوبه دغن استریش ایت. کالو بلوم برستوبه سکالیفون سوده عقد، کمدين چرای نسچای تیاد حرام برکهوین فول دغن انقش ایت.
  - (3) جندا باف (بکس امق تیری) کاتس سام اد سوده برستوبه اتو تیدق.
  - (4) جندا انق (بکس مننتو) کباوه دغن عقد، سام اد سوده برستوبه اتو تیدق. حرام دکهوینی سموا این حرام برککالن.
- حرام دغن سبب دهیمفون یأیت حرام دکهوینی فرمفوان دغن تجوان هندق دهیمفونکن (دمادوکن) سئورغ فرمفوان دغن سودارا (ادیق برادیق) اتو امق سودارا (یغ سبله ایبو) اتو امق سودارا (یغ سبله باف) سام اد سودارا دري نسب اتو دري سوسوان.
- کیرا سئورغ برکهوین دغن دوا فرمفوان ادیق برادیق دغن ساتو عقد نسچای باطل نکاح دان جیک برسلخ ماس نسچای صح دغن یغفرتام دان تیدق صح دغن یغکدوا.

جيك سنورغ تله برچراي دئن سنورغ فرمفوان هاروسله فول
اي بركهوين دئن كاكقن اتو دئن اديقن اتو دئن امق سوداران يڭ
دسبوت برسالين تيكر.

جيك سنورغ منستوبهي سنورغ فرمفوان دئن شبة (تركليرو
دسككان فرمفوان ايت استريڭ) تيبا ۲ ددافاتي اورغ لائين اتو
منستوبهي سنورغ فرمفوان دئن نكاح يڭ فاسد حرامله اتسڭ اييو
فرمفوان ايت كران سوده جادي سباكي اييو مرتوان دان حرام اتسڭ
انق فرمفوان ايت كران سوده جادي سباكي انق تيريڭ. دمكين
جوا حرام اتس باف لاكي ۲ ايت بركهوين دئن فرمفوان يڭ كنا وطي
شبة كران سوده جادي سباكي منتوڭ. دان حرام انق لاكي ۲ ايت
يڭ لاكي ۲ هندق بركهوين دئن فرمفوان يڭ كنا وطي شبة كران
سوده جادي سباكي امق تيريڭ.

ترسبوت دالم كتاب اعانة الطالبين جزء 3 موك 340 مونكين
فغارڭن فون مپالين درفد كتاب لائين دمكين مقصودڭ:

تمة (فنوتف فصل اين) اداله دپتاكن بهوا سوامي بوله
برسوك ۲، برسدف ۲ دان برشوق دئن استريڭ ايكوت سسوك
هاتين سكاليفون سمفي مپوپوت بيجي، كلنتيتن كچوالي لوبڭ
دوبورڭ دلارغ برسدف ۲ دسيتو. دان هاروس مغلواركن اير مني
دئن تاڭن استريڭ (درنچف). تنافي تيدق هاروس درنچف دئن
تاڭن سنديري اتو تاڭن اورغ لائين سكاليفون تاكوت ملاكوكن زنا.
جيك تيدق درنچف فون تيدق هاروس جوڪ دسيبي مذهب
شافعي. اد فون دالم مذهب امام احمد حنيلي هاروس بربرات دمكين
جيك تاكوت ملاكوكن زنا دان حالڭ تا ممفو هندق بركهوين اتو ممبلي
جاريه (همب).

تيدق هاروس دفچهكن دارا استري دئن جاري (حرام). سنة
برچومبو ۲ اتو برچفكراما دان سباكيڭ باكي منايقكن كايغينن دان
جاڭن كوسڭ درفد برستوبه تيف ۲ امفت مالم سكاللي دئن تباد
عذور. بيلا برستوبه كناله برسغكوه ۲ منجاك وقتوڭ سفاي
دلاكوكن ماس تهمالم كران ماس ايت كادانڭ تيدق كيڭ دان تيدق

لافر، جكالو ترلانو كپڅ اتو ترلانو لافر بياسن مېاوا كفد مضرة،
 دان سنة تونكو استريش سمفي تر فنچوت، سكيړاڅ اي تر فنچوت
 دهولو سنة جاځن چابوت ذكرڅ سهڅك استريش تر فنچوت يڅ بوله
 دكتهوي دځن فڅاكوانڅ اتو دځن اد قرينه.

سنة كدوا ۲۱ ځاكي اير واځي دان كتيك هندق برستوبه كدوا ۲۱
 مېاچ "بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا".

ارتيش: دځن نام الله واهي توهنكو جاوهكنله شيطان درفد كامې دان
 جاوهيكنله شيطان درفد اف يڅ توهنكو كر نياكن كفد كامې. دان
 هندقله كدوا ۲۱ برسڅكوه ۲ ايڅتكن بچان ايت تراوتام كتيك هندق
 تر فنچوت كران سوده بايق كسنڅ دريحال كباكوسن دان كبايقكن
 انق دان لاءين ۲.

سنة كدوا ۲۱ تيدور داتس ساتو كاتيل. هاروس مڅكوناكن اوبت
 يڅ حلال كران مڅواتكن برستوبه دځن تجوان يڅبايك سفرت هندق
 مواسكن نفسو دان بر كهندقن ذرية دان كران سفاي دسايفي.
 حرام اتس استري اڅكن مېري سواميش هندق برسوك ۲ دځنڅ دالم
 كادان يڅ دهاروسكن. هاروس سوامي منستوبهيش كتيك وقت
 سمبهيش فرض سوده ماسوق فد حال دكتهويڅ اير انتوق بوات مندي
 جنوب تيدق بوله دافت ملينكن سلفس هابيس وقت سمبهيش، كران
 كادان ماچم اين بوله بر تيم. دمكينله كتان.

الرضاع يڅ مڅرامكن نكاح

(۱۰۸). فركتان الرضاع بوله دباچ دځن الرضاع دان دځن الرضاع.
 معنان سوسوان مقصودن ايله بايي مڅهيسف سوسو فرمفوان يڅ بوكن
 ايپوڅ سام اد دځن مپوپوت درفد تيتيقڅ اتو دفرهكن سوسو ايت
 كمولو تر.

مك سوسوان يڅ مڅرامكن نكاح ايت شرطن بگيمان برايكون:—
 (۱) يڅ مپوسوكن ايت فرمفوان يڅ سوده بالغة.

(ب) بايي يڅ مځيسف ايت دباوه عمور دوا تاهون.
 (ت) سمفي سوسو ايت كدالم فروت سكاليفون ستيتيق.
 (ث) ليم كالې مپوسو، دكيرا فد عادة بياس.

مك جيڪ بايي برهنتي مځيسف دښن تجوان تا هندق مځيسف
 لاكي سكاليفون تيا د بوات اف ۲ لفس ايت، اتو دبرهنتيكن اوله يڅ
 مپوسوكن دښن تجوان تا هندق بري مځيسف لاكي، كدوا ۲ حال
 اين دكيرا دوا كالې سكاليفون اي برباليق مځيسف سمولا ايت
 دښن سگرا.

سكيران اي برهنتي كران تيدور يڅ ريښن دان برباليق مځيسف
 سمولا سكجف ايت جو ك اتو لام تتافي فوتيڅ تيتيق ماسيه دالم
 مولوتښ. اتو اي برفينده درفد ساتو تيتيق كتيتيق سبله لاكي. اتو
 اي برهنتي كران اد كرج يڅ ريښن (سفرت مځكارو كفلا اتو كران
 گاتل اتو باتوق) كمدين كمبالي مځيسف سمولا، كتيك ۲ كادان
 سماچم اين تيدق دكيرا برييلڅ كالې مالهن دكيرا سكالې.

بيلا اد بايي مځيسف سوسو بكيماڼ كپتان اتو شرط ۲ يڅ
 ترسبوت ايت جاديله فرمفوان يڅ مپوسوكنښ ايت ايپوښ (ايپو
 سوسوان) منكل سوامي فرمفوان ايت جادي بفاښ (باف سوسوان)
 دان مرايف اتو ملارت حرام ايت دري بايي كغد سكلين اصول (ايپو
 باف كغد ايپو سوسوان كاتس) دان كغد سكلين فروع باكي كدواښ
 (انق دان چچو كغد ايپو دان باف سوسوان كباوه) دان كغد سكلين
 حواشي^(۱) (سوداران) باكي كدواښ (سودارا دان انق ۲ سودارا باكي
 كدواښ) دان ستروسښ حرام ايت ملارت كغد فروع (انق ۲ دان چچو ۲
 بايي ايت كلق) تتافي تيدق ملارت كغد بفاښ دان اديق براديځښ.

سكيران سنورځ لاكي ۲ دان سنورځ فرمفوان براقرار (مجبوات
 فڅاكوان) سبلوم عقد مځاكن انتارا دي بردوا برسودارا سوسوان دان

(۱) فركان حواشي ايت جمع كغد حاشيه اصل معنائ ټپي، كليليځ، بركن يڅ ټفه. دالم باب نكاح ياپن مځوناكن
 فركان اصول ياپن باف داتوه كاتس. فركان فروع ياپن ټپي چچو كباوه دان حواشي ياپن يڅ دكليليځ اصول
 دان فروع ياپن سودارا ۲ دان باف سودارا.

فڅاګوانڅ ايت مونکين دان مناسبه برلاکو، حرامله کدوان برکھوين دان کالو تيدق مناسبه سفرت فرمفوان لبه توا مک اقرارڅ ايت لغا. سکيراڅ کدوان مناريق باليق اقرارڅ ايت تيا د بوله دفاکي تاريق باليقڅ ايت، اتو جيک سوده برکھوين باطل عقدڅ کناله دفيسهکن انتارا کدوان (اوله قاضي).

جيک لاکي ۲ سهاج يڅ مېوات فڅاګوان بکيتو دان فرمفوان تيدق، نسچاي دېنرکن حق لاکي ۲ ايت. يڅدمکين کناله دفيسهکن انتارا کدوان، اتو فرمفوان سهاج يڅ مېوات فڅاګوان بکيتو دان لاکي ۲ تيدق، کناله دسلیديق جيک اي (فرمفوان) سوده بري ايدين برکھوين دڅن اورځيڅ ترنتو اتو اي سوده سره ديري کفد برستوبه تيدق له دتريما اقرارڅ ايت. تتافي جيک ايدين سهاج دڅن تيدق دتنتوکن اورځيڅ اتو بلوم سره ديري برستوبه هندقله دتريما فڅاګوانڅ ايت دڅن برسومفه دان کنا دفيسهکن انتارا کدوان. مقصود فرکتان فيسه دسيني معنان دباطلکن عقد نکاح انتارا کدوان دان داسيڅکن درفد برسکدودقکن اوله قاضي.

ثابت سوسوان ايت دڅن سقسي دوا اورځ لاکي ۲، اتو سڅورځ لاکي ۲ دان دوا اورځ فرمفوان اتو امفت اورځ فرمفوان ترماسوق ايبو سوسو سندیري.

مک صح دتريما فرسقسين ايت دڅن شرط سقسي ايت منرځکن چيري ۲ سفرت ماسڅ (بکين ۲)، بيلانځن براف کالي، مېبوتکن فوتيڅ تيتيق ماسوق دالم مولوت بايي، نمفق بايي ايت منگوق، دان سمفي سوسو ايت کدالم فروتن فد تيف ۲ کالي مپوسو.

سکيران اورځيڅ هندق منجادي سقسي ايت تيدق تاهوکن بوتير ۲ بق لغکف سماچم ايت تيدق له هاروس اي مېقسیکن مساله سوسوان. کران اصل مساله تيدق اد سوسوان، جادي هندق منڅابيتکن کناله دڅن چوکف کترانځن.

سباليقن جيک اورځيڅ مېقسیکن ايت تيدق چوکف کورم اتو مک منتع بيلانځن ليم کالي اتو تنتع عمور بايي دباوه دوا تاهون،

اتو تنتځ سمفي سوسو كدالم فروت اتو تيدق. نسچاي سوسوان ايت
تيدق جادي محرامكن نكاح تتافي بوات اورغ ورغ لبه بايك جاتن
كهوين دځن كادان سماچم اين.

بركهوين دځن كتابه

١١٠. تباد حلال اورغ اسلام بركهوين دځن فرمفوان يځ كافر
مليكن فرمفوان يځاد ممفوپاي كتاب يايت توراۃ دان انجيل، دان يځ
برفكځ كغد توراۃ دسبوت يهودي درفد بني اسرائيل (انق چچو نبي
يعقوب بن اسحاق بن ابراهيم عليهم الصلاة والسلام) مريك
مملوق اكام يهودي بيلا لاهير نبي موسي. دان يځ برفكځ كغد انجيل
دسبوت نصراني، مريك مملوق اكام نصراني. بيلا لاهير نبي عيسي.

اكام يځلاين درفد كدوان سمرت يځ برفكځ كغد زبور باكي نبي
داود تيدق حلال اورغ اسلام بركهوين دځن مريك كران كتابن
تورون بوكن سچارا بوكو انتوق دباچ مالهن دوحيكن معنائ سهاج.
كات ستغه علماء بصيحه ٢ ماچم سكلر بوكن حكم ٢ شرع.

فرمان توهن:
”وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ“. سورة المائدة
اية ٦.

مقصودن: دان فرمفوان ٢ يځ مردهيك دري مريك يځاد ممفوپاي
كتاب لبه دهولو درفد كامو (حلال كغد كامو بركهوين دځن مريك).
برفكځ كغد اية اين مك حلال سرت مكروه اورغ اسلام بركهوين
دځن فرمفوان اسرائيلية، دځن شرط تيدق دكتهوي داتوء اينيقن يځ
ماسوق اكام ايت ستله لاهير نبي عيسي عليه السلام مك حلال
نكاح دځنن ايت سكاليفون دكتهوي بهوا كتابن (توراۃ ايت) سوده
داوبه دان دفيندا ٢ اوله كتوا ٢١٨.

دمکين جوا حلال اورغ اسلام (مکروه) برکهوين دثن فرمفوان
 نصرانيه دثن شرط دکتھوي دانوء ينيقن يث اصل ماسوق اکام ايت
 سبلوم لاهير نبي محمد صلى الله عليه وسلم سکاليقون کتابن سوده
 داوبه اتو دفيندا ۲ تتافي مريک منجاوهي فراوباھن ايت (تيدق
 مقيکوت اف يث داوبه) (۱)

سبب فون دکتاکن مکروه کران دثن سبب سايع ننتي اي مغاروه
 دالم سوال اکام. اين جيک سکيران تيدق اد هارفن اي مملوق اکام
 اسلام، سکيران اد هارفن ايت سنتله فول برکهوين دثن ايت.
 دسيني تيمبول مساله سياف يع موالیکن عقد نکاح ايت؟
 جوابن: ولي مريک يث کافر ايت جوک سمرت باف اتو داتوء اتو
 سودارا، تيدق قاضي مريک. دمکين دترنکن دالم بجيرمي اقناع
 جزء 3 موک 308.

بيلا سئورغ تله برکهوين دثن فرمفوان کتابيه جادي اي سام
 ماچم فرمفوان اسلام تنتغ نفقه، فکايين، کيليران، طلاق دان سکل
 حال سچارا سوامي استري دان سوامي اد حق محقسا دي مندي حدث
 اکبر سمرت جنب دان حيض دثن دمعاکن تياد برنية درفدان کران
 ضروره، ميوروه منجاک کبرسيهن دان محقسا دي منيغکلکن بندا ۲
 يث چمر دان نجيس سمرت بابي دان ارق.

تياد حلال باکي اورغ اسلام برکهوين دثن فرمفوان يث سوده
 مرتد. جيک برلاکو کدوا سوامي استري مرتد اتو ساله سئورن
 سهاج سبلوم برستوبه نسچاي ترفسخله نکاح کدوان سرت مرت، اتو
 سسوده برستوبه نسچاي ترکننوغ فسحن، جکالو کدوان ماسوق
 اسلام باليق سمولا دالم ماس عده ککل باليق نکاحن ايت دان جيک
 تيدق ماسوق باليق دالم ماس ايت پتاله ترفسخ نکاحن دري سچق

(۱) کيايکن کتاب ۲ فق ملتکن شرط ۲ اين الفيل اورغ اسلام هتدق برکهوين دثن کتابيه دثن تهاد ميري الاس
 سام اد دوفه قران اتو حديث، فد حال دالم اية 6 سورة المائدة ايت عموم چوما منشرکن المصنات (مردمهلك)
 سهاج فد حال سئو ۲ صحابه زمان نبي صلى الله عليه وسلم اد يث برکهوين دثن کتابيه سئو ماس ايت
 کتاب ۲ مريک تله دفيندا اتو داوبه ۲ اوله کنوا ۲۰۰. دان تيدق اد دليل ۲ يثلاين سمرت اجماع اتو سکورغ ۲۰۰
 کسر ۲ لرتکان صحابه دچانتکن. يثدمکين مساله اين بوله دفرتيکايکن لاکي. والله اعلم.

مولا مرتد کدواڻ اتو ساله سئورغ درفد کدواڻ. دان دالم ماس
ترکنتوځ ایت حرام کدواڻ برستوبه تتافي تیدق کنا خد.

سبالیقڻ جیک اورغ کافر سوامي استري مملوق اکام اسلام
نسچاي ککل نکاح مریک ولو ماچم مان چارا کهوینش سکالیفون
دسیسی مریکثیت دان داعتراف سکل حقڻ سفرت انق دان لاین ۲.
اومقام سته ۲ اورغ جاکون برکهوین برکجر مغلیلیڅي بوسوت.

خيار دالم نکاح

III. معنا خيار تله دترنکن دالم باب جوالبلي دان معناڻ دسیني
ایاله ساله ساتو درفد دوا فیهق سوامي اتو استري اد حق بوله
میلیه انتارا تروسکن نکاح اتو قنسیل (فسخ).

بیلا تله برلاکو عقد نکاح انتارا سئورغ لاکي ۲ دغن سئورغ
فرمفوان دغن تیاد دکتھوي روفان، لفس عقد ددافاتي اد چاچت
بولیله کدوا ۲ فیهق اتو ساله ساتو درفدان خيار.

مک چاچت یڅ ملولسکن خيار ایت اد توجه ماچم، تیک درفدان
برسکو تو فد لاکي ۲ دان فرمفوان یأیت:-

فرتام - گيلا.
کدوا - کوستا (دالم بهاس عرب دسبوت "جزام").
کتیک - سوفق (دالم بهاس عرب دسبوت "برص").
کامفت - ذکر ترفوتع سموا سکالي اتو سکرت دان یڅ باقي تیدق
سمفي حد سفنجنج تاکوق. این خاص فد اورغ لاکي ۲
(دالم بهاس عرب دسبوت "جَب").

کلیم - ماتي فوچوق یأیت لمه ذکر دان لمبیق تا بوله برستوبه.
این جوک خاص فد اورغ لاکي ۲ (دالم بهاس عرب
دسبوت "عنه").

کأنم - لوبغ کمالوان ترسومبت دثن داکيغ تا مبوليهکن.
 برستوبه، اين خاص فد اورغ فرمفوان، (دالم بهاس عرب
 دسبوت "رَتَق"). سکيران بوله دفوتغ اتو داوفريت دان
 بوله برستوبه تيدقله دلولسکن خيار فسغ.

کتوجه لوبغ کمالوان ترسومبت دثن تولغ، اين جوک خاص فد
 اورغ فرمفوان (دالم بهاس عرب دسبوت "قَرَن").

بيلا اد سالة ساتو درفد چاچت اين بوليله کدوا ۲ فيهق اتو
 سالة ساتو درفدان خيار فسغ اتو قنسيل عقد نکاح سبراف سکرا
 دثن شرط دلاکوکن فسغ ايت دهدافن قاضي. تنافي تنتغ چاچت ماتي
 فوجوق تيدق ثابت ملينکن دثن فعاکوان سوامي سنديري دهدافن
 قاضي اتو دثن سقسي يغ ميقيسين اقرارن، اتو دثن سومفه استري
 جيک سوامين انکار، ستله ايت بهاروله دثابتکن ماتي فوجوق.
 يعدمکين قاضي بري تيمفوه ستاهون سفاي دافت فلواغ براوبت
 دانسباکين، اين جيک بلوم برستوبه انتارا کدوان. اد فون جيک
 سوده برستوبه سچارا برستوبه يغ بتول ولو فون سکالي تيدقله
 دلولسکن فسغ سام سکالي.

لفس تيمفوه ستاهون جيک تياد برستوبه جوک (تا بايک دان تا
 بوله ماین) افبيل استري مفادو کفد قاضي لولسله فسغ ايت.

اد فون چاچت يثلاءين درفد ايت سفرت بوت، کودوغ، روف
 هودوه دان سباکين تياداله ملولسکن فسغ.

هاروس باکي تيف ۲ سئورغ درفد سوامي دان استري ميمليه
 فسغ دثن سبب مپلاهي شرط يغ دسبوتکن ددالم عقد سفرت سالة
 سئورغن منشرطن چنتيق اتو کاي اتو اد دارا اتو ترونا اتو مودا اتو
 سباکين اومفام ولي برکات: اکو کهوينکن ائکو دثن انق اکو دثن
 شرط ائکو ترونا (يغ بلوم فراه برکهوين) اتو دثن شرط ائکو کاي،
 اتو سوامي اتو وکيلن برکات: ساي تريما نکاحن دثن شرط اد دارا
 اتو چنتيق. تيبا ۲ لفس عقد ددافاتي اف يغ دصفتکن ايت تيدق اد

اتو کورغ درفد یغ دکهندقکي هاروسله ساله سئورثن میلپه فسغ
سکالیفون دثن تیاد دهدافن قاضي کران فسغ ایت برکهندقکن
سکرا، تنافي کالو شرط ۲ ایت دبوات سبلوم عقد نکاح تیدقله
دلولسکن فسغ.

مغنای مسکھوین دالم مسأله خیار این اد هوراین یأیت:—

(۱) جیک دفسخن نکاح دثن سبب اد چاچت سوامی اتو سبب
چاچت استری کادانن بلوم برستوبه لاکي تیاداله واجب کنا بایر
مسکھوین.

(ب) فسغ ایت برلاکو سلفس برستوبه دثن چاچت یغ بهارو داتغ
واجبله دبایر مسکھوین بکیمان یغ دسبوتکن دالم عقد یغ دفغکیل
مهر مسمی.

(ت) فسغ ایت برلاکو سلفس برستوبه اتو تغه برستوبه دثن
سبب چاچت برسرت دثن عقد اتو چاچت یغ جادی انتارا عقد دان
برستوبه واجب مسکھوین بیاس یغ دسبوت مهر مثل (مسکھوین
سماس).

اعفاف

۱۱۲. اعفاف معنای ممایقکن نفسو اتو منوتف شهوأة اتو ملفسکن
کأیغینن، جیک سئورغ باف اتو داتوء تیاد استری اتو تله جادی
دودا سدغ ایان ماسیه اد نفسو برکهندق فرستوبهن مک انق اتو
چچو، سام اد لاکي ۲ اتو فرمفوان یقاد کممفوان سکالیفون تیاد
مواریشی واجب اتس مریک ممایقکن نفسو بغان اتو لینیقن ایت، یأیت
دکھوینکن دی دثن فرمفوان یغ بوله مواسکن نفسو دثن ایذینن،
دان ممایرکن مسکھوین، بلنجا کھوین، بلنجا ماکن دان فکاین
فرمفوان ایت.

سکیران فرمفوان ایت ماتی اتو ترفسخ نکاحن اتو برچرای دثن
سبب عذور سفرت نشوز اتو اد تهه، واجب انق اتو چچو یغ
ترسبوت مگنتیکن استری یغ بهارو فول.

صَدَاق اتو مسكهوين

۱۱۳. فرکتان صَدَاق اتو صَدَاق (دوا وجه) دامبیل درفد فرکتان صَدَق معنات بندا یغ ترلمفاو کرس، دان معنات فد شرع یأیت ایاله نام باکي هرت (واغ) اتو بندا یغ واجب اتس لاکي ۲ اتسوق اورغ فرمفوان دغن سبب کهوین اتو دغن سبب برستوبه سچارا شبهه. دالم بهاس ملایو دسبوت "مسكهوين".

مک اوله سبب فرلو اتو لازمش مسكهوين ایت سستی دبایر جادیله ای ماچم سوات بندا یغ ترلمفاو کرس مناسبله دنماکندي دغن صَدَاق، دان دنماکن جوک دغن "مهر"، جادي کدوا ۲ فرکتان این (صداق دان مهر) معنات سام یأیت مسكهوين.

اداله حکم مسكهوين این واجب^(۱) تنافي سنة دسبوتکن کتیک دالم عقد، دان اف اتو براف باپقش بارغ اتو واغ یغ دجادیکن مسكهوين ایت تیدق اد حدث مالهن هاروس باپق دان هاروس سدیکی، یغ ایلوقش جائن کورغ درفد سفوله درهم دان جائن لبه درفد لیم راتوس درهم دري فیرق یغ برسیه (فیرق یغ تیاد برچمفور دغن بندا یغلاءین).

سکیران تیاد دسبوتکن مسكهوين دالم عقد صح جوک عقد ایت هان مکروه سهاج. بیلا تیاد دسبوت مسكهوين دالم عقد فد حال فرمفوان تیدق میرهکن کواس منتوکن اثگارن کفد ولین واجبله اتس لاکي ۲ مباير مسكهوين سماس (مهر مثل)، دان جیک ای (فرمفوان یغ سوده چردیق) میرهکن کواس ایت کفد ولین یغ دسبوت دالم بهاس عرب تفویض سفرت کتان: "کهوینکنله ساي

(۱) سندران فرمان تومن: "وَأَتُوا النِّسَاءَ صَدَاقَتَهُنَّ نِعْلَةً". ایه ۴ سورة النساء. مقصود: "دان هندقله کامو بری مسكهوين اتسوق فرمفوان؟ ایت سچارا فرچوما". دان سندا رسول الله صلی الله علیه وسلم کفد اورغ یغ هندق برکهوین: "النِّسَاءُ وَكُلُو خَاتَمًا مِنْ حَدِيدٍ". رواة بخاری دان مسلم. اوتین: "هندقله کامو بری مسكهوين سکالیفون سینتوق چینجین درفد بسی". این منجوقکن فرلون مسكهوين ایت دبری کفد فرمفوان. بوکنله مقصودن بسی بوله دولسکر کران تیاد نیلاین بجیرمی اشاع جز، ۳ موک 343.

دښن تا فایه مسکھوین“ . داتڅ ولیښ کهوینکن دښن تیاد مسکھوین .
واجب کنا مسکھوین دښن تیک چارا بگیمان برایکوت :-

فرتام - سوامي ایت سندیري منتوکن اف بارغ دان براف
باپقښ یغ دریضای اوله استري سبلوم برستوبه . ددالم حال این
فرمفوان اد حق مناھن دیریښ درفد دستوبهي سهڅک 'سوامي
منتوکن مسکھوینښ ایت .

کدوا - دتنتوکن اوله حاکم (قاضي) اف دان براف باپقښ
کتیک سوامي ائمکن منتوکنښ، اتو انتارا کدوان اد فرسلیسیهن
تنتڅ باپقښ مسکھوین ایت . مساله یغ سماچم این کنا دباوا کمحکه
دان حاکم اتو قاضي کناله موټسکن دښن سبراف سگرا .

کتیک - سوامي ستوبهي استریښ تروس دښن تیاد دتنتوکن
دان مفروضوکن، کتیک ایت کناله اي مبابیر مسکھوین سماس یغ
تیغکي سکالي دالم ماس ایت .

سکیران ماتي سالة سئورغ درفد سوامي دان استري سبلوم
دفرضوکن مسکھوین دان سبلوم برستوبه واجبله کنا مسکھوین
سماس .

(فرايځاتن) سلاءین درفد بارغ اتو واغ صح جوک مسکھوین
ایت درفد منفعة یقترنتو سمرت ماجر مجاجي قران سکالیفون سقدر
ساتو سوره، اتو ماجر حدیث، ماجر علم فقه اتو ماجر منجاهیت
دان سباکښ درفد منفعة ۲ یغ یتدق حرام .

الْوَلِيْمَةُ لِعُرْسٍ

114. الْوَلِيْمَةُ ایت معنائ جموان اتو خندوري . فرکتان عرس بوله
دباچ دښن عرس دان دښن عرس، مشندوغي دوا معنا یا ایت عقد نکاح اتو
برستوبه (برساتو)، جادي بیلا کیت سبوت وَلِيْمَةُ عُرْسٍ اتو وَلِيْمَةُ
عُرْسٍ معنائ جموان اتو خندوري کهوین کران برساتو .

کالو کیت سبوت دڻن عرس معنائ فغنتین فرمفوان دان عرس فغنتین لاکي ۲.

مقاداکن ولیمة عرس ایت سنة موء کد کران رسول الله صلی الله علیه وسلم اد مخرجاکن دان بکندا مپوروه اورغ بر بواتش. دالم حدیث بخاری اد مپبوتکن دمکین:

”اِنَّهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَوَّلَمَ عَلَيَّ بَعْضِ نِسَائِهِ بِمَدَّيْنٍ مِنْ شَعِيرٍ وَاَنَّهُ اَوَّلَمَ عَلَيَّ صَفِيَّةَ بَتَمْرٍ وَسَمْنٍ وَاَقِطَ. وَاَنَّهُ قَالَ لِعَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ وَقَدْ تَزَوَّجَ اَوَّلَمَ وَلَوْ بِشَاةٍ“.

ارتیش: بهواس بی صلی الله علیه وسلم اد مقاداکن ولیمة کتیک بر کهوین دڻن سنته ۲ استریش دڻن دوا چوقی کندوم. دان بکندا مقاداکن ولیمة کتیک بر کهوین دڻن صفیه (بنت حیّی) دڻن جامو کروما، مییق سافی دان سوسو. دان بکندا فرنه برسبدا کفد عبدالرحمن بن عوف یغ سدغ بر کهوین: بواتله جاموان سکالیفون شیکور کمبیغ.

منوروت فنداقت علماء، مقاداکن جاموان کهوین ایت مولا ماسوق وقتو دڻن عقد دان یغ افضل دفر بوات سلفس برستوبه. سکالیفون مقاداکن جاموان کهوین ایت سنة تنافی فرکی حاضیر کمجلیس ایت حکم واجب (فرض عین) جیک تیدق حاضیر بردوسا. کحاضیران ایت سنة نیه مئیکوت سنه نبی. نیه منونیکن حاجة اورغ، ملیاکن سودارا یغ منجمفوت دان نیه برکاسیه سایغ (مجه) کران الله.

ملینکن جیک دالم مجلیس ایت اد بندا ۲ یغ معصیه سفرت اد مینومن کرس اتو یغ دجمفوت ایت اورغ کای ۲ سهاج، اتو توان رومه ایت اورغ ظالم، اتو اد عذور دانسباکی کتیک ایت تیدقله واجب حاضیر، مالهن سنته ۲ن اد یغ سنة دحاضیری.

بریلخ استري

II5. سنورغ لاكي ۲ یڅ مردھیک دھاروسکن برکھوین لبه دري
سنورغ استري (برفولیکامي) هڅک امفت اورغ دھیمفون سکالي^(۱)
برکات ابن عبدالسلام: دالم شریعة نبي موسی علیه السلام سنورغ
لاكي ۲ بوله مھیمفون براف بايق استري دڅن تیاد حد کران
مندمکن مصلیحة لاكي ۲ سھاج. دان دالم شریعة نبي عیسی علیه
السلام سنورغ لاكي ۲ تیدق ھاروس برکھوین ملینکن سنورغ سھاج
کران مراعیکن مصلیحة فرمفوان سھاج. منکل شریعة نبي محمد
صلی الله علیه وسلم دالم کادان فرتھاھن انتارا کدوا ۲ شریعة یڅ
تردهولو ایت دالم حدیث نبي تله برسېدا:

”خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا“.

ارتین: ”سبایک ۲، فکر جان ایت ایاله یڅ فرتھاھن“

جیک دسلیدیق دڅن مندالم نسچاي کیت دافاتي شریعة نبي محمد
صلی الله علیه وسلم لبه سسوي دڅن کجادیڼ مانسي سجاکت کران:

۱- بوله دکتاکن تیف ۲ نکري ددالم دنیا بیلاڅن فرمفوان لبه
رامي دري بیلاڅن لاكي ۲.

۲- بیلاڅن لاكي ۲ کورغ رامي، نامون دمکین ستقه ۲ مریک بايق
فول یڅ کوکور دالم منتخ موسه نکارا اتو تر قربان دمیدان ففراڅن
کران مفرتاھنکن تانهایر. دڅن دمکین جمله بیلاڅن سماکین کورغ.

این جلس نمفق درفد رهسيا یڅ ترسمبويي دچله فرمان توهن:
”وَنِسَاءٌ، یڅ جاتوه کمدين درفد فرکتان ”کثیراً“ دري دالم ایه

(۱) سمدانن فرمان توهن: ”لَا تَكُونُوا مَا طَافَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَثْنً وَلَا ثَلَاثًا وَرَبَاعًا“. سورة النساء، ایه ۳، ارتین:
”ملک برکھوینله کامو دڅن فرمفوان یڅایله اتشوق کامو دوا اتو تیک اتو امفت اورغ“ دالیر حدیث نبي
صلی الله علیه وسلم برسېدا کله لیلان کتیکه بلیو ماسوق اسلام استرین او سوله اورغ: ”امسک اربعا ولادلی
سېرمن“. ارتین: ”لکڅ امفت سھاج لسنک یڅ باقین“.

”يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً“ . سورة النساء ایه ۱.

مقصودش: واهي مانسي هندقله کامو تا کوتکن توهن کامو یغتله منجادیکن کامو درفد دیری یغ ساتو (ادم) دان ای تله منجادیکن درفد دیری یغ ساتو ایت استریث (حوی) دان ای (الله) ممیباکن درفد کدوان لاکی ۲ یغ بایق (رامی) دان فرمفوان ۲.

دسیتو توهن مپوت فرمفوان ۲ سهاج تیدق دسبوت ”بایق“ .
دندغ دری سکی کپتان کیت دافاتی رامی درفد کلامین ۲ ممفوپای
انق لبه بیلائن انق فرمفوان درفد انق لاکی ۲. درفد کپتان این
پتاله ساوله ۲ فرکتان نساء ایت برصفا دثن ”اکثر“ (له بایق).
3. - جیک دفادوکن ساتو سام ساتو سهاج جاديله یغ لبه ایت
تا دافت تمفت انتوق هیدوف یغ بوله مندافت نعمة برسام.

4 - بیاسن طبیعه اورغ لاکی ۲ شهواتن لبه دان سنتیاس برکهندق
کفد کفواسن نفسون سفنجع ماس. منکل اورغ فرمفوان بایق
رینتائمن سفرت برحیض، مغدوغ، برانق دان نفاس. جیک بیلائن
استری ایت لبه نسچای اف یغ کورغ درفد ساتو دافت
دسمفرناکن دثن یغلاءین.

5 - ترکاڭ ستغه ۲ فرمفوان ایت برکهندق کفد فرلیندوئن
انتوق کسلامتن اتو انتوق سارا هیدوف، جیک تیدق اد فولیکامی
نسچای فوتس هارفن فرمفوان ۲ یغ بوجع ایت دری مندافت
فمبیلائن.

6 - تا سوکاکن فولیکامی ایت ایاله کران چمورو دان ایریهاتی
تا ماهو سوامی برسوک ۲ دثن فرمفوان لاین، ایت میمع طبیعه سمولا
جادی تیدق دنافیکن، تنافی فراسان ایت بوله دکتفیکن اتو
دکورئمن، کران جیک دایکوتکن سائت ممباوا کفد عاقیبه یغ بوروق
کفد کدوا ۲ فیهق لاکی ۲ دان فرمفوان بوجع یغلاءین، کران مونکین

كدوا ۲۱۸ سچارا برسبوپي ۲ ملاكوكن فركارا يفتياد دريضاى توهن دان مانسي. سكيړان فيهق استري سڅكوف برقربان سديكيت تنتوله سودارا سجنيس دښن ۲ سام ۲ مندافت فمبيلان. جادي تر جروموسن سودارا فرمفوان يڅ سجنيس دښن ايت كدالم لمبه كهينان برفونچا درفد مريك يڅ سجنيس دښن جو ككران تا هندق برتولق انسور بارغ سديكيت فون.

7- فوليكامي ايت دهاروسكن كران ضرورة انتوق مغللقن درفد كجهاتن دان مناريق كبايقن، ايتفون دشرطكن ماهو برلاكو عاديل. سكيړان تياد سڅكوف ملاكوكن عاديل ككلله دښن ساتو سهاج. فرمان توهن:

”فَإِنْ خِفْتُمْ أَنْ لَا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ“ سورة النساء اية 3.

مقصودن: مك جيك كامو تاكوت تيدق ملاكوكن كعاديلن (ترهادف استري كامو) بركهوينله ساتو سهاج اتو چوكفله دښن همب سهيا كامو سهاج.

8- دافت مڅكورنمكن ذرية لوار نكاح دان فلواغ مندافت اتق جيك استري توا مندول.

كيليران دان نشوز

II6. كيليران ايت معلوم معناځ دان نشوز ايت معناځ كلوار درفد طاعة. بيللا سڅورغ سوامي اد مڅوپاي دوا استري اتو لبه واجب اتسځ ممبري كيليران فد استري ۲۱۸ دان مپماكن كيليران ايت. جيك سوده برمالم دښن سڅورغ استري واجب برمالم فد استري ۲ يغلاين سام ماچم ايت سكاليفون مريكنيت اد عذور سفرت ساكيت، حيض، كمالوانن ترسومبت اتو دالم احرام. كران تجوانن سفاي برجينق ۲ بوكن كران هندق برستوبه سهاج. واجب مپماكن كيليران ايت ايله تنتغ برمالم جوا بوكن تنتغ برستوبه اتو سباكښ يايت سنة سهاج.

يغدمكين تيدقوله واجب دسماكن تنتغ برستوبه دان تنتغ كسرونوقكن
يغلاءين ۲ ولو ماچم مان فون حال ۲ ايت سنة جوا دلاكوكن.

سكيران استري تله تيا د طاعتكن سوامي، سمرت كلوار دري رومه
دغن تيا د ايدين سوامي، اتو ائمكن مبولك فينتو كتيك سوامي
باليق اتو ائمكن درفد برسرونوق تيا داله اي ترحق كيليران لاكي
سبكيمان اي تيا د ترحق مندافت نفقه سهكك اي طاعة سمولا.

اداله حكم واجب مپماكن كيليران ايت دكيرا دري سكي تمفت
كديامن دان دري سكي ماس. درايت واجب دسدياكن تمفت كديامن
براسيغ ۲. مك حرام دكمفولكن دوا استري اتو ببراف استري دساتو
تمفت كچوالي مريكنيت برستوجو دان ايدين.

دان دري سكي ماس مك اورغيغ بكرج سيغ هاري حق كيليران
اياله مالم دان سيغ ايكونت سهاج دان اورغيغ بكرج مالم حق كيليران
اياله سيغ دان مالم ايكونت سهاج.

سوامي تيدق دلولسكن ماسوق كرومه استري يغ بوكن فون
كيليران دالم وقت ايكونتن. كچوالي اد حجة سمرت منجغه كساكينتن
اتو مهنتر بارغ، اتو مپمفيكن دوءيت بلنجا، ايتفون تا بوله لام،
جيك لام كنا كنني (قضاء) كغد توان فون كيليران. بيلا سوده ماسوق
دلولسكن برسرونوق يغلاءين درفد برستوبه.

فد مپمفرناكن كيليران ايت هندقله سوامي فركي كتمفت استري
ايت لفس ساتو كساتو تمفت. تيدق هاروس دفعكيل سئورغ استري
كتمفت استري يغ اي براد دسيتو كچوالي دغن رضا دان ايدينش.
سكورغ ۲ كيليران دان يغ افضل اياه ساتو مالم فد سئورغ
استري دان حرام لبه درفد تيك مالم دغن تيا د فرستوجوان استري ۲
ايت .

افبيل هندق مولاكن كيليران واجب فاكي اوندي. بيلا كلوار
اوندي فد يغ سئورغ كناله اوندي لاكي سياف يغ جاتوه جادي
يغكدوا دان ستروسش فد يغكتيك دان يغكأمفت.

جيك لاكي ۲ سوده اد سئورغ اسسري تيبا ۲ اي هندق كهوين
يغكدوا دلولسكن اي براد درومه استري مودا لفس عقد سلما توجه
هاري توجه مالم برتوروت ۲ جيك استري مودا ايت انقدارا، دان

تيك هاري تيك مالم برتوروت ۲ جيڪ اي جنڊا. دمڪين جوا حڪم
بيلا برڪهوين بهارو لاڪي دڻن تياد ڪنا قضاء فد استري ۲ يڻ لام.
تتافي جيڪ استري مودا يڻ جنڊا منتا دودق دڻن توجه مالم اتو
ليم مالم بوليپله سوامي ايت دودق برسام ۲ڻ سبايق يڻ دمندا ايت
تتافي ڪنا قضاء امفت مالم اتو دوا مالم ڪفد استري ۲ يڻ لام.

سڪيران سئورغ يڻاد بريلخ استري ايت هندق ڪلوار نڪري
(مسافر) ڪنالہ اي بوات اوندي (واجب)، سياف يڻ ڪلوار نماڻ
ديالہ يڻ دباوا فرڪي، حرام اتسڻ فاڪي باوا ستڻهڻ دان تيڻڪلڪن
ستڻهڻ. بيلا سوده اوندي تيادالہ اي ڪنا قضاء ڪفد استري يڻ تيڻڪل
سلما براد ددالم فلايران دلوار نڪري ايت فرڪي دان باليق. ڪچوالي
اي برانيہ هندق برهنٽي (برمقيم) دسوات تمفت لہ امفت هاري دري
مولا هندق برتولق، اتو اي نية برهنٽي دري مولا سمفي ڪتمفت
ايت دان استريڻ يڻ دباوا تيڻڪل سام ۲ دي ڪنالہ اي قضاء ڪفد
يڻ تيڻڪل سلما ماس دالم مقيم ايت، دان جيڪ تياد تيڻڪل برسام
دتمفت ايت تيادالہ ڪنا قضاء.

اين فد مسالہ مسافر، اد فون ڪالو برفينده دري سوات تمفت
ڪتمفت يڻلاءين سام اد جاوه اتو دڪت حرام دتيڻڪلڪن ڪسموان اتو
ستڻهڻ دان دباوا ستڻهڻ سڪاليفون دڻن اوندي. جادي ڪنالہ اي باوا
ڪسموا سڪالي اتو دباوا سفاروهڻ دان چرايڪن يڻ باقي اتو چرايڪن
ڪسموا سڪالي.

ترڪادغ ۲ اد جوڪ برلاڪو ستڻه ۲ استري ايت سوڪ هندق
مبيري (هيپه) ڪيليرائڻ بگيمان برايڪوت:-

(۱) استري ايت مبيري حق ڪيليرائڻ ڪفد استري يڻلاءين تيدق
مستي سواميڻ منريما فمبرين ايت ڪران استري يڻ مبيري ايت تيدق
مڻيلڪ (تا بولہ) مڻڪو ڪورڪن حق سوامي هندق برسرواوق دڻندي.
(ب) جيڪ سوامي برستوجو دان رضا دڻن فمبرين ايت فد حال
فمبرين ايت خاص ڪفد سئورغ استري يڻترنتنو درفد استري ۲
بوليپله سوامي ڪوناڪن (برمالم) ڪدوا ۲ مالم فد استري يڻ دتنتوڪن
ايت.

(ت) جيڪ اسٽري يڻ مبري ايت مبريڪن حق ڪيليرائڻ ڪفد سوامي سهاج (دڻن تياد دنتوڪن سياف) نسچاي سوامي بوله منتوڪن دڻن سياف اي ڪهندڪي ڪران سوده جادي حقن مڪ بوليھله اي لتق مان ۲ دي سوڪ.

(ث) جيڪ اسٽري ايت مبري ڪيليرائڻ ڪفد سوامي دان ڪفد ستڻه درفد اسٽري ۲ اتو ڪفد سوامي دان ڪسموا اسٽري ۲ ڪناله سوامي ڪوناڪن فمبرين ايت ڪيرا ايڪوت بيلائڻ ڪفلا، مثالڻ جيڪ اسٽري ۲ ايت امفت اورغ جاديله ساوله ۲ تيغڪل تيڪ اورغ سهاج دبهائي تيڪ مالم سام رات دان اسٽري يڻ مبري ايت سمرت تياد.

چارا ماچم اين جيڪ فمبرين ايت انتوق سللمان. اد فون ڪالو انتوق ساتو مالم سهاج ڪمڻ برسلاهن ۲ فنداقت علماء. اد يڻ برڪات ڪناله دبهائيڪن ڪيليران يڻ سمالم ايت ايڪوت فچاهنڻ. منڪل ستڻه علماء يغلئين مڻڪاڪن تا بوله دفچه مالهن ڪنا ايڪوت سمالم فنوه دڻن اواندي.

بکيمان تله دپتاڪن داول باب اين بهوا اسٽري يڻ تياد طاعة اڪن سوامي ڪمڻ نشوز ڪوڪورله حق ڪيليرائڻ سمرت ڪلوار درفد رومه دڻن تياد ايدين سوامي ڪچوالي ڪلوار ڪران برجومفا قاضي ڪران منتوت حق درفد سوامي اتو درفد اورغ لائين اتو ڪران هندق مڻادوڪن ڪسوسهانڻ. دمڪين جوا ڪلوار ڪران منچاري ماڪن ڪتيڪ سوامي تا محفو مبريڻ.

دمڪين جوا ڪلوار ڪران هندق برتاه ڪم جيڪ سوامي بوڪن اورغئڻ تاهو ڪم يغبوله دمنتا فتوى دڻندي. حال ۲ سماچم اين تيدقله دبيلغڪن نشوز.

سلائين درفد ڪلوار دري رومه دڻن تياد ايدين سوامي بايق لاکي فرڪارا يڻ لائين دصيفتڪن نشوز سمرت اڻڪن درفد برسرونوق سڪاليفون بوڪن برستوبه سڪيرا ۲ تياد عذور ڪچوالي بوات فورا ۲ اڻڪن ڪران منجا اتو سوڪ ماکي اتو سوڪ چاڪف ۲ يڻ مپاڪيتي دان ساومفماڻ ايت تيدق ترماسوق دالم جمله نشوز مالهن بردوسا فاتوت داجر سماچ.

اد فون کلوړ دري رومه کران حاجت دښ اد ايدين سوامي اتو
اي تاهو بهوا سواميښ مځايدينکن سفر ت کلوړ کران کرج اتو فرکي
کرومه ايبو بغاډ دښ ايدين تيا داله دحکومکن نشوز مسکيفون
تيدور ببراف مال.

شقاق انتارا سوامي استري

II7. شقاق معناښ تکڅ فرسليسيهن انتارا سوامي استري، افبيل
اد تند۱۲ مندرهاک اتو نشوز درفد استري دري سکي کلاکوان
سفر ت ممالیخ موک اتو ماسم موک ستله کادان لمة لمبوت دان مانيس
موک. اتو دري سکي توتور بهاس سفر ت برچاکف کاسر ستله
برچاکف هالوس، هندقله سوامي منصیحتکن دي سفر ت برکات
کفداښ: اندا کناله تاکوتکن توهن دالم حق یغ واجب باکي ساي
اتس اندا، دان جاککن فادهښ. دښ تيا د منیغکلکن تيدور سام دان
تيا د موکل. دانلاکي دترنکن کفداښ بهوا نشوز ایت مځوگورکن نفقه
دان کيليران، موک ۲ اي منريما نصیحة ایت، اتو اي برتوبه دري
کسلاهنښ ایت، دان ایلوق جوک دسبوتکن کفداښ حدیث روايه
بخاري دان مسلم بهوا نبي صلی الله علیه وسلم برسبدا لبهکورغ
ملايوښ: ”افبيل ستورغ فرمفوان تيدور ممالیخ بدان اثمکن برسرونوق
دښ سواميښ نسچاي دکوتوق اتو دماکي اوله ملائکه هڅک سمفي
سیخ هاري. دان دالم حدیث روايه الترمذي لبهکورغ تجوانښ دالم
بهاس ملايو: ”دماښ جوا فرمفوان تيدور دښ کادان سواميښ سنڅ
هاتي دښندي نسچاي ماسوق شرک“.

ستله دمکين جيک اي اثمکن دان ماسيه تيدق طاعة جوک
بوليهله دتیغکلکن (جاښ تيدور سکاتیل)، تيدور دتمفت لاین دالم
رومه ایت جوک، جاښ تيدق تگور (تيدق لاون برچاکف) کران دالم
اسلام تيدق دهاروسکن سستورغ تيدق برتگور لبه درفد تيک
هاري سام اد دښ استريښ اتو دښ اورغ لاین^(۱)

(۱) سکيران دلاکوکن حکمن حرام نه پخله درفد تيک هاري ایت. تنافي شيخ ازري دان ۱۰۷۲ علماء برکات:
حرام ایت دتځوکن تيا د برتگور ایت دښ تجوان برکندق استري ایت بریاليق بایک کفداښ. اد فون کالو
دښ تجوان هندق ملاوغ درفد مصیبه دان هندق مبالیکن الکمان تيدقله حرام برنجانښ. قیاس اتس مساله هاروس
تيدق دتگور اورغیښ بموات بدعه اتو اورغ فاسق دان ساومفان یقاد هارغن بایک جيک تيدق دتگور (اورغیښ
تيدق دتگور دان اورغیښ تيدق منگور بوله بایک فرجلان الکمان). دمکين دتځوکن اتس فربران بکندا رسول الله
صلی الله علیه وسلم تيدق منگور کسب بن مالک، مراده بن الربيع دان هلال بن امیه یغ تا ماهو فرکي ترغ
دتبولک. بجبرمي القناع موک 475 دان 376 جزه 3.

ستله ایت جیک ککل جوک نشوزن ایت بولیله سوامی موکل
دی دثن فوکل یخ تیدق مربهیا. این فون سکیران فوکل ایت اد
برفایده. کالو تیدق اد برفایده جائنله دفوکل، لفسر ایت جیک ای
ماسیه بردکیل تا هندق مغوبه فعلن تیغکلله ای دثن کادان نشوز
تیدق ترحق اف۲ درفد سوامیش.

این مسأله استری یخ نشوز، اد فون کالو سوامی فول یخ نشوز
تیاد مپمفرناکن کواجیفنن سمرت تیدق برکیلیر، تیاد بری نفقه دان
سباکین کناله قاضی فقسا دی مپمفرناکن کواجیفنن ایت دثن
فرمنتان استری کران ای لمه هندق مندافتکنن.

سکیران سوامی ایت سنورغ یخ طبیعتن تا بایک، سوک
مپوسهکن استری اتو موکل استری دثن تا تنبو فصل هندقله قاضی
ملارغ ای درفد ملاکوکن دمکین دثن تا فایه دحکوم اف۲ کالی
یغفرتام، تنافی جیک داوولغن فربواتن ایت هندقله قاضی مغحکومکن
دی دثن حکومن یخ مناسبه سفای ای برهنتی درفد ممبوات انپای
کاتس استریئن ایت.

جیک ساله سنورغ درفد سوامی دان استری مندعوا بمقتاکن
کاوئپاله یخ ممبوات ظالم اتس دیریئن هندقله قاضی منچاری اورغ یقاد
کفرچیآن درفد جیرانن مغندفکن حال کدوان کمترین ممبریتاهو
کفدان. سکیران تیدق اد اورثمیغ اد کفرچیآن لتقکن (تومفغنن
سمنتارا) درومه اورثمیغ اد کفرچیآن سفای مپمیکن کفدان (قاضی)
اف یخ ای تاهو دریحال کدوان ایت جیک نمفق سیاف یخ جاهت
درفد کدوان هندقله قاضی ملارغ سفای جائن ملاکوکن دمکین
لاکی.

ستله دمه ن اداث تیبا۲ تیدق جوک ماهو بایک مالهن ماکین تکغ
فرسلیسیهن دان فرستروان انتارا کدوان (واجب) قاضی مغشکت
حکم (وکیل) دری فیهق کلوارک سوامی دان حکم دری فیهق
کلوارک اسری اتو دری فیهق اورغ لاین درفد کلوارک، چوما سنه
سهاج درفد کلوارکان. سفای کدوا۲ حکم این میکیرکن دان
مروندیغنن اف یخ فاتوت. دان سوامی بروکیل کفد حکمن فد
منچرایکن اتو تبوس طلاق دان استری بروکیل کفد حکمن فد منریما

چراي اتو سفکوف مېاير تبوس طلاق ايکوت اف کفوتسن دري
روندیښن کدوا حکم ایت جیک کفوتسنڅ چراي واجبله کدواڅ
برچراي. کیراڅ تیدق برجاي دڅن ایت اڅمکت دوا حکم یغلاءین جیک
تقدیرڅ تیدق برجاي جوک هندقله قاضي حکوم سیاف یغ ظالم
دان فولکڅن حق سیاف یغ کنا ظالم.

الْخَلْع

١٢٨. خلغ فد لغه معناڅ چابوت دان فد شرع معناڅ فرفيساهن
انتارا سوامي استري دڅن اد کنتي یغ کمبالي کفد فیهق سوامي.
دالم بهاس ملايو دسبوت تبوس طلاق. طلاق میلک لاکي ۲ دان خلغ
میلک فرمفوان.

خلغ اتو تبوس طلاق هاروس دالم اسلام ^(۱) اتوق استري برلفس
ديري دري مضرة دڅن کوڅکوڅن اورڅیغ تا سچوچق دڅن جیواڅ.

سکالیفون خلغ این هاروس تنافي مکروه دلاکوکن کران اي مومتغ
فرهوېښ نکاح یغ اي ساتو درفد فرکارا یغ دتنتوت فد شرع. دالم
حدیث لبي صلی الله علیه وسلم تله برسېدا:

”أَبْغَضُ الْحَلَالِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى الطَّلَاقُ“.

ارتین: سېنجي ۲ حلال فد الله تعالی ایاله طلاق“.

کات شیخ خطیب ترسبوت دالم کتاب برنام ”التنبیه“ ملینکن
کران. اد دوا سبب یغ منجادیکن تیدق مکروه:

فرتام – کدوا سوامي استري اتو ساله سڅورغ درفد کدواڅ تیدق
دافت مېمفرناکن فراته الله دالم کواجیفڅ سوامي استري.

(۱) سندران سلوم اجماع ایاله فرمان تومن: ”لَا يَنْبَغُ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ تَلَسُّ“. سورة النساء، آیه ۳. مقصود:

”مک جیک سنغ هاتې فرمفوان ایت مېري سوات اتوق کامو . . . . بولېله کامو ماکن دڅن تباد مکلن.
دان حدیث رواية بخاري دريحال استري ثابت بن قيس برنام حبیبه بنت سهل الاصاري اد ممتنا ثابت منجرايکن
دي دڅن مولکڅن بالیق کيڼ یغ ديري اوله ثابت جادي مسکويڼ ماس برکھوين. سېدا رسول الله صلی الله علیه
وسلم: ”أَبْغَضُ الْعِدَّةِ وَطَلَقُهَا طَلِيقَةً“. ارتین: ”تریماله کيڼ ایت دان چرايکن بیار دي بیس“. بجرمی
افساع جز. ۳ موک 381.

كدوا - سوامي سوده برسومفه هندق چرايكن استريڻ ايت دڻن
 طلاق تيڪ جيڪ ممفربوات فڪرجان يڻ تآ دافت دايلق مستي دبوات
 سفرت ڪٿان: ”جيڪ ساي ماسوق رومه اين بسچاي استري ساي
 ترچراي طلاق تيڪ“. (چاڪف ماچم اين حڪمڻ برسومفه) فد حال اي
 ترفقسا مستي ماسوق رومه ايت. مڪ جالن باكي هڻيلقن چراي
 طلاق تيڪ ڪنال اي برخلع دهولو لفس ايت بهارو ماسوق رومه،
 ڪتيڪ ايت تيدقله مڪروه خلع مالهن سنه فول ڪران مڻيلقن درفد
 برچراي طلاق تيڪ.

اداله روڪن خلع ايت ليم فرڪارا:

فرتام - اورڻيڻ برتڻڪوڻجواب ممباير تبوس يآيت استري اتو
 اورڻ لائين يڻ سڻڪوف ممباير ڪنڻ.

كدوا - ڪمالوان استري، دالم بهاس عرب دسبوت ”بُضْع“.

ڪتيڪ - بارڻ يڻ دبوات فنبوس.

ڪأمفت - صِيغَة (لفظ).

ڪليم - سوامي.

دشرطڪن فد اورڻيڻ برتڻڪوڻجواب ممباير تبوسن اياه اورڻيڻ
 برڪواس فد هرتان دان بوله ممباير سرت مرت (جيڪ دڪهندقن) مڪ
 تيدقله صح ممباير تبوس طلاق اوله استري يڻ دڻو اتو اورڻيڻ دڻو.
 جيڪ دلاڪوڪن جادي چراي رجعي (بوله برباليق) دان بايران
 ايت لغا.

دشرطڪن فد ڪمالوان بهوا ڪمالوان فرمفوان ايت ميلڪ باكي
 سوامي يعني فرمفوان ايت استريڻ اتو جنداڻ يڻ ماسيه دالم عده
 رجعي. مڪ دڻن بايران تبوس طلاق سلامت ڪمالوان استري دري
 دڪواسي اور، سواميڻ دان تيدقله اي بوله رجوع (برباليق سمولا)
 ڪران تله فوتس ڪواسڻ فد ڪمالوان فرمفوان ايت، ملينڪن دڻن نڪاح
 بهارو دڻن چوڪف روڪن ۲ دان شرط ۲ڻ.

منڪل بارڻيڻ دبوات فنبوس ايت بوله سديڪيت ^(۱) دان بوله بايق،

(۱) سديڪيت سفرت سرڻڪيت بگيمان تله دچاتڪن دالم تمليق نڪاح يڻاد سڪارڻ. بيلا استري تله ممباير سرڻڪيت
 -ادبله چراي ايت خلع.

سام اد درفد بندا اتو منفعة، توني اتو هوتغ کران عموم دالم قرآن فرمان توهن:

”فَإِنْ خِفْتُمْ أَنْ لَا يَقِيمَا حَدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ“ . سورة البقرة آية 229.

مقصودن: ”مک جیک کامو (واهي فمرنته) تا کوت کدوان (سوامي استري) ایت تیدق بوله منو نیکن حکم ۲ الله مک تیدقله مغاف اتس کدوان دالم فرکارا یغ دبوات فنبوس ایت (سوامي تا ساله مغمبیلش دان استري تا ساله ممبریش).

سکیران سنورغ برکات کفد استرین: جکالو اندا لفسکن (دالم بهاس عرب دسبوت ابراء) ساي دري مسکھوین اندا اتو درفد هوتغ ساي فد اندا، نسچاي اندا ترطالق. جواب استري ساي لفسکن فد حال اي تا تاهو براف قدر مسکھوین اتو هوتغ ایت نسچاي تیدق جاتوه طلاق کران ابراء ایت تیدق صح دسببکن تا تاهو قدرن. جادي حکم فرکارا یغ دتعلیقکن ایت تیدق اد مک طلاق فون تا اد. دشرطکن فد صیغه سام ماچم شرط ۲ صیغه فد جوالبلي چوما دسینی تیدق مغاف جیک دسلغ دشن چاکف یغ سدیکیٹ.

لفظ خلع ایت اد دوا ماچم: فرتام لفظ ”تفت“ دالم بهاس عرب دسبوت ”صریح“. کدوا لفظ قیاسن“ دالم بهاس عرب دسبوت ”کنایه“. لفظ تفت یأیت خلع اتو طلاق تیاد برکھندق کفد نية. مثال سفرت سوامي برکات: ساي خلעکن اندا اتو ساي طلاقکن اندا دشن بایران سربو رٹمکیٹ. جواب استري ساي تریما، صمله چرای ایت دشن سچارا تبوس طلاق تیدق برکھندق کفد نية اف ۲.

دان لفظ قیاسن یأیت سفرت فسح اتو جوال اتو لفس اتو لاین ۲ این برکھندق کفد نية. مثال سفرت سوامي برکات: ساي فسحکن اندا، اتو ساي جوال اندا دشن بایران سربو رٹمکیٹ. جواب استري ساي تریما. جیک اي نية دشن فرکتان فسح ایت طلاق اتو جوال ایت طلاق جاديله اي برچرای دشن تبوس طلاق دان جیک تیدق اد نية تیدقله جادي چرای.

دشرطکن لفس لفظ ایجاب ایت اد قبول دالم مجلیس ایت جوک
سفرت برکات استری: ساي تريما، اتو ساي جامين اتو تروس اي
مباير سريو رتمکيت ایت.

چراي دئن تبوس طلاق اتو خلع این جاديله چراي ایت کونکريت
دالم بهاس عرب دسبوت بائن معنائ سوامي تیدقله بوله رجوع سمولا
(برباليق) دئن جنداڻ ایت ملینکن دئن نکاح بهارو بکیمان تله
دپتاکن داول فصل این.

هاروس برخلع دالم ماس سوچي دان دالم ماس حیض. دان
فرمفوان یغ ددالم عدھن تیدق بوله دطلاقکن لاکي (تا لولس دتمبه
طلاق لاکي). تیدق بوله کنا سومغه (ایلاء)، تیدق بوله کنا ظهار دان
تیدق ترجق مندافت فساك کران دي سوده جادي اورغ لاین تیدق
کنا مقنا لاکي دئن لاکي ۲ ایت دالم بهاس عرب دسبوت ”اجنبیه“
معنا ایلاء دان ظهار اکن دترنکن کمدين.

جیک برلاکو فرسلیسیهن اومقام استری مندعوا اي سوده برخلع
تیباً ۲ سوامي انکار (مقتاکن) تیدق اد خلع حکمڻ دبنرکن چاکف
سوامي دئن سومفهن کران اصل تیدق اد خلع. دالم مسأله این جوک
سکیراڻ استری مقاداکن سقسي دوا اورغ لاکي ۲ کناله دلاکوکن
منوروت چاکفڻ تتافي سوامي تیدق ترجق مندافت اف ۲ بایران
کران دي انکار کچوالي اي مفاکو بتول اد خلع کتیک ایت ترجقله
اي مندافت بایرانڻ (مونکین دالم مسأله این دعوان استری ایت
بایرانڻ برھوتغ بهارو تینبول سوال بایران).

اتو سوامي یغ مندعوا خلع دان استریڻ تیدق مفاکو مالهن اي
برکات: اندا چوما چرایکن ساي سهاج، اتو اندا چرایکن ساي
فرچوما جاديله چراي ایت کونکريت دئن سبب سوامي یغ. مقتاکن
خلع ایت تتافي فرمفوان تیدق کنا مباير اف ۲ کران اصل تیدق اد
خلع چوما کنا برسومغه اتس نافین ایت.

الطلاق

119. طلاق ایت بهاس عرب. اصل معناه فد لغة بوك ايکاتن. دان معناه فد شرع بوك ايکاتن نکاح. دالم بهاس ملايو ترکئل دئن معنا چرای.

سکاليفون طلاق اتو چرای ایت دبنچي اوله شرع دئن تباد سبب تنافي اي دلولسکن دالم اسلام⁽¹⁾ کران کادان مألسي اد برماچم ۲ حال. درایت ترکادغ چرای ایت واجب دلاکوکن بکيمان فد مسأله مغلثکت دوا اورغ وکیل کتيک فرسليسيهن انتارا سوامي استري سوده سمفي کتاهف یغ مربها اتو استري چوراغ دان ترکادغ چرای ایت بایک دان باکوس دلاکوکن جیک ددافاتي استري لينچه دان دراگوکن ستیان اتو دئن دسوروه اوله باف اتو ايبو. ترکادغ حرام فد استري یغ ستيا دان تباد سبب دچرایکن دالم ماس حیض، دان ترکادغ هاروس باکي اورغ یغ تباد کاسيه سايغ لغسوغ انتارا ساتو دئن یغلاءین دان مکروه فد اورمئيغ تنترام دان روکن دامی کدودکنش، چرای یغ اينله دبنچي اوله اسلام.

روکن طلاق ایت لیم فرکارا: فرتام - یغ منطلاقکن. کدوا - صیغه. کتيک - تمغت (استري). کأمغت - کواس دان کلیم - قصد. دشرطکن فد اورمئيغ منطلاقکن (سوامي) ایت مکلف. مک تیدق صح طلاق بودق یغ بلوم بالغ، اورغ کیلا سهغک اي سمبوه دان اورمئيغ تیدور سهغک اي جاک، دان دئن کماهوانش. مک تیدق صح اورمئيغ دفقسا برچرای اوله اورمئيغ اد کواس منروسکن اوکوتنش. دشرطکن فد صیغه ماهو اد لفظ یغ منجاتوهکن طلاق، یأیت اد دوا ماچم:

فرتام - لفظ "تفت" (صریح) سفرت طلاق دان چرای. لفظ این تیدق برکهندق کفد نية کران اي تفت منوجو کفد چرای.

(1) سندراتن سبلوم اجماع فرمان توهم: "الطلاق مرتان فامساک بهر و ف او تبریح باحسن". سورة البقرة آية 229. ارتين: طلاق ایت دوا کالي. لفس ایت نکفله بایک؟ اتو لفسکن دئن ایلوق. مقصودن بیلائن طلاق ایت دوا کالي یقبوله رجوع سیمولا لفس ایت تیدق بوله رجوع لاکي. دان حدیث سیدا بی صلی الله علیه وسلم: "ابطلی الحلال إلى الله الطلاق". ارتين: "سبنجی؟ حلال فد الله ایاله طلاق".

كدوا - لفظ قياسن (كنايه) يَأْتِ فركتان يغبوله مننجوق كغد
معنا چراي دان بوله مننجوق كغد معنا لاءين سمرت كات سوامي ساي
تولقكن اندا، اتو ساي حرامكن اندا، اتو اندا بوله باليق كرومه
باف اندا دان سباكيش. جيڪ سبوت ماچم ايت دڻن نيه چراي
جاتوهله طلاق دان جيڪ بيدق اد نيه چراي تيدقله جاتوه طلاقش.

اد فون طلاق اتو چراي فاکي سورت سام اد درغد اورڻيخ تاهو
برچاکف اتو اورڻ بيسو ترماسوق دالم گولوڻن کنايه جيڪ اد نيه
دڻن سورت ايت چراي جاتوهله طلاق دان جيڪ تيدق اد نيه تيدقله
جاتوه.

سکيران سوامي منوليس سورت کغد استريش دمکين ”افبيل
سمفي سورت اين کغد اندا مک اندا ترطالق اتو ترچراي“
نسچاي ترچرايله اي سبايڪ سمفي سهاج سورت ايت کغدان. اتو
دتوليسن ”افبيل اندا باچ سهاج سورت ساي اين اندا ترطالق اتو
ترچراي. مک دبچان جاتوهله طلاق ايت اتو تيدق دباچ تتافي اي فهم
دڻن درنوڻن جاتوه جوک کران اد بشرط فد مساله يغفرتام دان اد
مقصود فد مساله يگكدوا. سام جوک ماچم دبچاکن اوله اورڻ لاءين
فد استري يڻ بوت حروف سدغ سوامين تاهو حال ايت.

دالم بهاس عرب لفظ تفت (صَرِيح) ايت تيڪ فرکتان سهاج:-
فرتام - طلاق دان سکل فچاهن سمرت طَالِق، طَلَّقْتُكَ، مُطَلِّقَهُ دان
سباکيش.

كدوا - فِرَاقُ دان فچاهن سمرت مَفَارَقَهُ، فَرَّقْتُكَ دان سباکيش.
کتیک - سَرَّاحُ دان فچاهن.

فد فنداقت ساي دالم بهاس ملايو يڻ تفت ايت دوا فرکتان
سهاج يَأْتِ طلاق دان چراي. اد فون ترجماهن فرکتان فراق معنائ
فرفيساهن دان فرکتان سراح معنائ لفسکن، ايت تيدق تفت کغد
چراي کچوالي جيڪ اد ترجمه دڻن فرکتان يغلئين يڻ مننجوق تفت
کغد چراي.

دشرطکن فد تمفت یغ دلتقن طلاق ایت هندقله ای استري اتو
جندان یغ ددالم عده رجعي.

دشرطکن فد کواس ایت هندقله سوامي ایت اد برکواس فد اورثیغ
دچرایکن، مک تیدق لولس طلاق اتس اورثیغ ای تیاد کواس سمرت
جندان یقتله دچرای طلاق بائن اتو اورثیغ ای بلوم برکهوین دثنش
سمرت کتان: ننټي جیک کیت برکهوین اندا اکن دطلاق اتو سباکیښ.
دشرطکن فد قصد بهوا سوامي مقصدکن لفظ طلاق باکي معناه.
مک جیک تیاد قصدکن معناه تیاداله جاتوه طلاق ایت اومقام ای
منچریتاکن چاکف اورغ سمرت کتان: سي زید کات حلیمه استري
ساي سوده ساي طلاقکن، اتو ای ترلاته ترسبوت طلاق استري دان
لایڼ ۲ یشتیاد دمقصود معناه.

تتافي جیک سوامي برکات: اندا ساي طلاقکن، اتو اندا ساي
چرایکن سچارا برکوواو ۲ دثن قصد لفظ سهاج تیاد دقصدکن معناه،
اتو کران برماين ۲ دثن تیاد قصد اف ۲، اتو ای برکات سمرت ایت
ترهادف سثورغ فرمفوان دالم کلف اتو دبالیق دیندیغ سثکان
اورغ لایڼ فد حال استرین نسچاي جاتوهله طلاقن فد مساله ۲ یغ
ترسبوت، کران اد دسبوت طلاق دان کنا فد تمفتن.

تیاد جاتوه طلاق دثن نية سهاج هندق دجاتوهکن دالم هاتي دثن
تیاد دلفظکن اتو دگرق ۲ کن لیده دثن فرکتان طلاق سلاکي تیاد
دسبوت دثن لفظ یقبوله ددثر اوله تلیغان سندیري^(۱)

اورغ لاکي ۲ مردهیک میلیک طلاق کاتس استرین سهکک تیک
طلاق سهاج دان سهيا هان میلیک دوا طلاق سهاج.

سوامي بوله مبرهکن طلاق کفد استري، دالم بهاس عرب دسبوت
تفویض الطلاق سمرت دکتان: تنتغ طلاق اندا ساي سرهکن کفد
اندا. بیلا سوامي سوده برکات بکیتو مک طلاق ایت جادي میلیک
استري، جیک ای هندق چرای کناله ای منچرایکن دیرین دثن قدر

(۱) ددي کتخان این لفظ طلاق اتو چرای تیدق بوله دلمودمکن ۲ کران ساله ۲ گاي جاتوه طلاق دان تیدق دسدایڼ.
ترکلف بايق برلاکو فد اورغ برکلاهي لاکي بهني ملوکوت هاتي لانس سبوت الکوا اکو چرایکن اتو اکو طلاقکن
کلیک ایت ترچرایله افکارا کتوان.

کافي چکارو ای برکات: ۲ ساله اکو چرایکن سهاج، اتو کتان ساي هندق چرایکن دي اتو اکو هندق چرایکن
الکو، یلمهکن ایت بلوم جاتوه لاکي کران بلوم درنجانکن. دالم بهاس عرب دسبوت بلوم اد الشاء.

سکرا. اومقام برکات: ساي طلاقکن ديري ساي، کران دالم سراهن ایت
اد معندوغي قبول، مک قبول دکهندکي برسکرا، جيک لمبت
سکیرا ۲ فوتس فرهوبغن (لام) انتارا ايجاب دان قبول تيدقله جاتوه
طلاق.

سوامي هاروس مناريق باليق سراهن ایت سبلوم استري برلفظ
طلاق.

دان جيک سوامي برکات: طلاقکن ديري مو دغن سريبو رڻگيت
اومقام، داتع استري طلاقکن ديري جاتوهله طلاق ایت بائن دغن
بيارن سريبو رڻگيت.

نتع مسأله سره طلاق این اد تيک هورايان:—

(۱) سوامي برکات: اندا چرايکن ديري اندا دالم هاتيش بيه طلاق
تيک. جواب استري: ساي چرايکن ديري ساي، دالم هاتيش بيه تيک
جوک سکاليفون دي تيدق تاهو بيه سواميش، حکم جاتوه طلاق
تيک.

(ب) سوامي برکات دمکين فد حال کدوا ۲۱ تباد بيه اف ۲ اتو
ساله سنورڻ سهاج بر بيه طلاق تيک حکم جاتوه طلاق ساتو ديسي
قول یخ اصح (لہ تفت).

(ت) سوامي برکات: اندا چرايکن ديري اندا دغن طلاق تيک.
جواب استري: ساي چرايکن ديري ساي دغن طلاق ساتو. اتو سباليق
سوامي کات ساتو دان استري کات تيک. حکم جاتوه طلاق ساتو
جوا.

بکيمان تله دکناکن لاکي ۲ مردھيک ميمليک تيک طلاق معنا
تيک کالي چراي تتافي تيدق حرام دکمفولکن کتيک ۲ سکالي،
يغدمکين جيک سوامي برکات: ساي طلاقکن اندا طلاق دوا جاتوهله
طلاق دوا دان جيک کات طلاق تيک جاتوهله طلاق تيک.

تعليق طلاق

120 — صح دتعلیقکن (دکنتوڻکن) طلاق دغن شرط سفرت
”جيک“، ”افبيل“، ”منکل“، ”تکل“ اتو سباکين. افبيل اد

فرکارا یغ دشرطکن اومقام سوامي برکات: جيڪ انڊا ماسوق رومه
 اين انڊا ترطلاق. اتو افبيل انڊا برچاکف دڻن سفلان ايت انڊا
 ترطلاق مک جاتوهله طلاق سببايک سهاج اي ماسوق کرومه ايت اتو
 بيلا اي برچاکف دڻن سفلان ايت. اتو دگنتوڻمکن دڻن ماس سفرت
 سوامي برکات: انڊا اکن ترطلاق دالم بولن محرم مک جاتوهله طلاق
 سببايک ماسوق مالم فرتام اول محرم ايت. دان جيڪ اي برکات: انڊا
 ترطلاق فد هاري اول محرم جاتوهله طلاق سببايک تربيت فجر مالم
 يغيرتام محرم ايت.

طلاق سني دان بدعي

121 - کمدين طلاق ايت تربهاگي کفد سني مقصودن یغ هاروس
 دان بدعي مقصودن یغ حرام. یغ دگتاکن سني ايت اياله منچرايکن
 استري دالم ماس اي سوچي درفد حيض اتو نفاس يفتياد دستوبهي
 ماس ايت (اتو دالم ماس حيض یغ سبلوم سوچي ايت) کران دڻن
 کاڊان دمکين لفس طلاق تروس دگيرا عده دري ماس ايت دان تباد
 کسل هاتي سبب لکس هابيس عده تياد کنا منوڻگو لام.

یغ دگتاکن بدعي ايت اياله منچرايکن استري دالم ماس اي
 برحيض اتو دالم سوچي تنافي تله دستوبهي ماس ايت. اتو دستوبهي
 دالم ماس حيض سبلوم ايت سدغ فرمفوان ايت اورڻمغ بوله مڃندوغ،
 حرام چراي دالم کاڊان سماچم اپن کران حيض ايت تيسق دگيرا
 عده. یغدمکين ترفقسا عده منجادي لام یثمان مضرتکن دي تراوتام
 جيڪ لکت اتق دڻن فرستوبهن ايت. ترفقسا کنا منوڻگو هڻک
 برسالين.

ادفون منچرايکن استري یغته فوتس اسا، اتو استري یغ ماسيه
 کچيل، اتو استري یغ سدغ مڃندوغ اتو استري یغ منبوس طلاق
 یغ بلوم دستوبهي تيسق ترماسوق دالم کمفولين طلاق سني اتو طلاق
 بدعي.

الرجعة

I22 - فرکتان رجعة معنات فد لغة سکالي بالیق، دان معنات فد شرع یأیت مغمبالیکن سمولا فرمفوان کفد نکاح دالم عده چرای یقتیاد بائن، دسبوت جوک رجوع.

افبیل سنورغ سوامی تله منچرایکن استریش دغن طلاق ساتو اتو طلاق دوا، هاروس ای رجوع کفد جندا ایت سکالیفون دغن تیاد ایذینش، سلاکي بلوم هابیس عده (۱)

اداله روکن رجوع ایت تیک فرکارا: فرتام - تمفت (استری).
کدوا - صیغه (لفظ). دان کتیک - یغ مرجوع (سوامی).

دشرطکن فد تمفت یغ درجوع اتو استری ایت ایان ماس سبلوم برچرای سوده دستوبهی. فرچراینش ایت بوکن طلاق تیک، بوکن برچرای دغن تبوس طلاق، سبلوم هابیس عده دان کادائش تفت دالم اسلام.

مک تیاد صح رجوع ستله سلسی عده، کران سوده جادی اورغ لاین. تیاد صح جوک جیک استری ایت بلوم فرنه دستوبهی کران تیاد عده باکیش. دمکین جوا جیک کورغ مان ۲ شرط یغلاءین.

دشرطکن فد صیغه ایاله لفظ یغ منجوق کفد بر بالیق کفد نکاح سام اد لفظ تفت (صریح) اتو قیاسن (کنایه). لفظ یغ تفت تیاد برکهندق کفد نیه رجوع سفرت ساي کمبالیکن اندا کفد نکاح ساي، اتو ساي رجوع کن اندا کفد نکاح ساي.

لفظ قیاسن برکهندق کفد نیه رجوع سفرت ساي نکاح دغن اندا اتو ساي برکھوین دغن اندا. دان دشرطکن رجوعن ایت تروس تیدق دسغکوت دغن اف ۲. مک نسکیران ای برکات: ساي رجوع

(۱) سندران سبلوم اجماع فرمان تومن: "ويعولتھن احق یودھن فی ذلک ان اراوا اصلاحاً". سورة البقرة آية 228. ارتین: بکس ۲ سوامی فرمفوان ۲ ایئوله یغ لایق بر بالیق کفد مریک دالم عده جیک مریک مریک مریک مریک دالم حدیث سید رسول الله صلی الله علیه وسلم: "اَنَّا نِي جَبْرِيلَ فَقَالَ رَاجِعْ حَلَّةَ لَانْهَا صَوَامَةُ قَوَامَةِ وَاَلْهَا زَوْجَتُكَ فِي الْعَجَةِ". ارتین: تله داتغ کفد اکو جبریل کسین ای برکات: بآلک افکو رجوع بالیق دغن حنه (یغله دجرا بکن) ایت کران دی سنورغ فرمفوان یغ قوات برنواس، دان قوات سسبیغ، دان دیاله استری افکو دالم شرک نسی.

کفد اندا جيڪ اندا ماهو سچاي تيدق صح، اتو دقصدکن دڻن ماس
سفرت: ساي رجوع کفد اندا سلما سبولن تيا د صح جوک.

سنه رجوع ايت دڻن اد سقسي کران مڃيلقکن درفد سليسيه فنداقت
ستغه علماء يڻ مڃتاکن واجب اد سقسي.

يڏمکين رجوع ايت تيدق بوله جادي دڻن فربواتن سهاج سفرت
برستوبه اتو فندهولوانڻ تنافي بوله لولس دڻن سورت اتو دڻن
اشاره. باکي اورغ بيسو اشاره يقبوله دهم کران کدوان (سورت دان
اشاره) ايت سام ماچم اورغ برلفظ جوک سچارا قياسن (کنايه).

دشرطکن فد يڻ مرجوع (سوامي) اياه دڻن کهندقن سنديري،
تندق دفقسا دان اي سڻورغ يڻ لايق برکهوين دڻن سنديري. مک
صح رجوع اورمڻيغ مابوق، اورمڻيغ دڻو، دان اورمڻيغ ددالم احرام،
تيدق صح اورغ کيلا دان اورمڻيغ دفقسا.

يڏمکين پتاله جيڪ سوده هابيس عده سام اد عده قروء اتو عده
بولن اتو عده برسالين تيدقله بوله رجوع لاکي، تنافي هاروس
سوامي ايت برکهوين سمولا دڻن چنداڻ ايت سکيرا ۲ بلوم هابيس
پيلاڻن طلاقت.

التحليل

123. افيل سڻورغ تله منچرايکن استريڻ دڻن طلاق تيک (سام
اد سکالي سبوت اتو تله برچراي ساتو ساتو تيک کالي) تيا داله
حلال اي برکهوين سمولا دڻن بکس استريڻ ايت ملينکن ستله
برتحليل.

فرکڻان تحليل ايت معنائ مڃلالکن ارتيڻ ماهو اد فرکارا يقبوله
مڃلالکن. دالم بهاس ملايو اورغ سبوت برچينا بوت. مقصودڻ
ماهو اد ليم شرط:-

فرتام - چنداڻ ايت سوده هابيس عده درفداڻ.

كدوا - جنداڻ ايت برکهوين اتو سوده برکهوين دڻن اورغ
لاءين، اورغ ايت دفعکيل محلل^(۱)

کتيک - سوده برستوبه دڻن محلل ايت، دڻن ستوبه يڻ سمفرن
سکاليفون تياد کلوار مني (دڻن ماسوقکن ذکر کدالم
فرج) دان ذکر ايت باڻون، تيدق عنه (ماتي فوجوء) دان
تيدق لمبيق، حالڻ درفد اورغيڻ بوله برستوبه، بوکن
کانق ۲.

کامفت - برچراي فول دڻن محلل ايت.

کليم - سلسي اتو سوده هابيس عده درفداڻ.

چيک کورغ ساتو درفد شرط ۲ اين تيدق له صح اي بر باليق
نکاح سمولا دڻن بکس استريڻ ايت^(۲)

الايلاء

I24 - فرکتان الايلاء ايت معناڻ برسومفه تا هندق منستوبهي
استري. اورغ عرب بيلا اي بنچي دان مرادڻکن استريڻ مريک
مڱکوناکن سنجات تا هندق ستوبهکن دي. توجوانڻ هندق کاسي
استري ايت سوسه اتو مران. فربواتن سماچم اين حرام کران مييقسا
جيوا مانسي.

زمان دهولو اورغ ۲ جاهيليه کالو مريک هندق منچرايکن استريڻ
مريک برس مفه تا هندق منستوبه استري، بيلا سوده برسومفه ماچم
ايت جادي چرايله معناڻ.

(۱) بهاس عرب محلل ايت معناڻ اورغيڻ محلاکن سوامي ايت برکهوين سولا دڻن بکس استريڻ. بيلا دي سوده
برکهوين دڻن لاکي ۲۰۷۰ اين حلاله کدوان برکهوين سمولا تيدق کيرا دڻن سوروهن بکس سوامي اتو تيدق.
ترکاڊغ ۲ اد جوک بکس سوامي اوفه اورغ سوروه کهوين دان سوروه چراي. جادي اورغ سماچم اين اورغ ملايو
فکيل چينا بوت. بوله جوک چيک جوکف شرط ۲۰۷۰ يڻ. سبب ۲ ڏکتر چينا بوت ايت بوليئه رجوع
دالم قاموس.

(۲) درايت جانن موده ۲ منچرايکن استري دڻن طلاق تيک کران ايکوت هاتي فانس اتو کران هندق مڱيل درفد
مبار نفقه دالم عنه. سبب يوروق فادهن. اورغيڻ برچراي طلاق تيک سلاو ميسل دان کيلا هندق بر باليق سولا.
اورغ ملايو سيوت کيلا طلاق.

فربواتن سماچم اين تر باوا ۲ سمفي کزمان اسلام، جادي شرع
کيت اوبهکن حکم بکيمان برايکوت^(۱) يآيت:

افبيل سسئورغ مغيکت ديري تيدق هندق مستوبهي استريئ
دئن تياد سبوت براف لام، اتو اد سبوت لبه درفد امفت بولن، مک
اورغ ايت تله برايلاء نمائ. سام اد ايلاءن ايت دئن نام الله اتو صفتن.
سفرت دکتان ”وَاللهُ اتو وَالرَّحْمَنُ لَا أَطُوکُ خَمْسَةَ أَشْهُرٍ“ ارتين:
دمي الله اتو دمي الرحمن ساي تا ماهو ستوبهکن اندا سلما ليم بولن.
برارتيله کالو دي کات سلما امفت بولن تيدق دنماکن اي برايلاء
دان تياد برلاکو اتس حکم ايلاء چوما حکوم سومفه سهاج^(۲)

اتو دگنتوئکن (دتعليقکن) ستوبهئ دئن طلاق اومقام کتان: جيک
ساي ستوبهي اندا مک اندا تر طلاق.

حکم واجب دتکوهکن اتو دبري اي تيمفوه سلما امفت بولن
برکادان بکيتو، لفس ايت قاضي دئن فرمنتان استري بوله
مرينتهکن اي سفاي ميليه انتارا کمبالي مستوبهي استريئ سرت
مباير کفارة (دندا) کران ملغکر سومفه سباکي کفارة يمين بکيمان
اکن دسبوتکن کمدين دباب ايمان.

اتو منچرايکن استريئ ايت، مک جيک اي بردکيل جوک ائکن
مستوبهي استريئ ايت دان ائکن منچرايکنئ، هندقله دچرايکن دئن
فقسا اوله قاضي (سباکي کنتي درفدان) دئن ساتو طلاق. طلاق اين
رجعي مثالئ قاضي برکات: اکو جاتوهکن ساتو طلاق باکي فيهق
فلان کاتس فلانه، اتو اکو حکمکن کاتس فلان فد استريئ دئن ساتو

(۱) سندراتن فرمان تومن: ”وَاللَّذِينَ يُؤْلَوْنَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرِيحُ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ“. سورة البقرة آية 226. ارتين: کفد
اورغ ۲ يغ يرسومه اتس استريئ (مشتاکن تا هندق ستوبهي استريئ) هندقله دبري اي نلسواغ منوقکو سلما
امفت بولن. لفس ايت کتاله بوات فيلپهن ساله ساتو درفد دوا دئن فرمنتان استريئ. فرتام کمبالي مستوبهين
دان باير کفارة. کدوا اتو چرايکن دي. جيک ائکن قاضي بوله چرايکن.

(۲) ساي برنداغت دالم باب سومفه اين اد تيک فرکتان: ايلاء، يمين دان حلف. ايلاء، ايت دکتان سومفه تا هندق
ستوبه. يمين دکتان سومفه فد يئلاين دان حلف بوله دکتان کفد کدوان. ايلاء، خاص. يمين خاص دان
حلف عموم. تنافي ددالم البيجوري اد مپوتکن ايلاء، يمين، حلف دان قسم ايت لفظ ۲ يغ مترادف (سروف
مضمان).

طلاق. سكيران قاضي کات دوا طلاق اتو تيک طلاق سکاليغون
نسچاي جادي ساتو سهاج. ستله قاضي منجاتوهکن حکم ايت
جاتوهله طلاق رجعي.

الْظَّهَارُ

125. فرکتان "الْظَّهَارُ" ايت دامبيل درفد فرکتان "الْظَّهَرُ"
معناش بلاکځ. مقصودش دسيني سوامي مپروفاکن استريش ماچم بلاکځ
امقش سنديري تنتځ حرام دستوبهي (ماچم سوده دچراي).

ظهار اين اصلش ساتو درفد فربواتن جاهيليه جوک ترباوا
سمفي کزمان اسلام ماچم ايلاء. اورغ عرب بيلا دي مارهکن استريش
اتو بنچي اي مځکوناکن ظهار معناش فد دي حرام استريش ماچم
امقش اتو ماچم ادیق براديقش اتو ماچم انقش. مريک مځکوناکن فرکتان
بلاکځ کران بلاکځ ايت ترغ نمفق پات، مريک تيدق کات: ماچم
فروت کران بلاکځله یغ دتوځمځ. فد اورغ جاهيليه ظهار ايت ايالـه
چراي سمرت ايلاء.

کمدین شرع کيت اوبه حکمش کفد حرام ساتو درفد دوسا بسر
افبيل اي بربالیق، دالم بهاس عرب دسبوت "عَائِدٌ".

افبيل سنورغ برکات کفد استريش: "أَنْتِ كَظْهَرِ أُمِّي". ارتيش:
اندا سمرت بلاکځ امق ساي. تجوانش دسروفاکن استري ماچم ايپوش
دري سکي حرام دستوبهي اتو دکتان: "أَنْتِ كَرَأْسِ أُمِّي". ارتيش:
اندا سمرت کفلا امق ساي، اتو سمرت تاځن اتو کاکي اتو مان
اځکوت لاین یغ پات دځن تجوان یغ ترسبوت. لفس اي برکات دمکين
تیبـا ۲ ديم تيدق دايريغي دځن طلاق اتو چراي دالم ماس کيرا ۲ سمفت
بربوات دمکين نسچاي دنماکن اي بربالیق (عَائِدٌ) کفد استريش (۱)

(۱) سیدان سلوم اجناع فرمان تومن: "وَالَّذِينَ يَظَاهَرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ دِفْعَةٍ مِنْ قَبْلِ
أَنْ يَتَمَلَّأَ". سورة الجادله ايه 3. ارتيش: دان اورغ ۲ یغ منطهارکن استرين کمدین مريک بربالیق کفد اف یغ
مريک کناکر مک هندقله مردھیکاکن حب سلوم کدوان برچکراما اتو برغويا ۲ سولا.

کتیک ایت لازمله اتس کنا كفارة (سبائي دندا) دئن مردهيکاکن
سئورغ همب یغ موءمن لاکي ۲ اتو فرمفوان، سجهترا درفد چاچت یغ
مغکنندالاکن کرج.

مک جیک لمه اي درفد مردهيکاکن همب دئن سبب تیدق اد همب
(ماچم دنگري کیت سکارغ) اتو اد تنافي هرکاڻ لبه مهل درفد
هرک سماس هندقله اي برفواس دوا بولن برتوروت ۲ تیف ۲ هاري
دکيرا ایکوت بولن هجریه.

سکیران تیدق ترداي جوک برفواس دئن سبب سوډه تسوا اتو
ساکیت اتو برتمبه ساکیت اتو تا تاهن هندق بوات برتوروت ۲
تیف ۲ هاري لازم کنا ممري مکانن کفد انم فوله اورغ مسکین اتو
فقیر تیف ۲ سئورغ دبري ساتو چوفق مکائن یغ مغپشکن (اساسي)
سفرت برس دان کندوم.

مک جیک تیاد اوفاي جوک تنفله كفارة ایت ترتشکوغ اتس
دیریش، ننتي بیلا ۲ اد کمفوان واجبله دسمفرناکن سبراف یغ
تراوفاي.

تیدق حلال دستوبهي استري ایت سلاکي بلوم سلسي دباير كفارة
ایت (۱)

الْلَعَانُ

6. اللعان ایت اصن معنائ کوتوق، مقصودن دسینی یأیت
مغکوناکن فرکتان یغ ترتنتو انتوق بوات حجه (کترائن) باکي
اورغیغ ترفقسا منودوه اورغ یغ منچمرکن تمفت تیدورن دان مالوکن
کدودقکش.

سبب فون دنمکن فرکتان ۲ ایت دئن لعان کران سئورغ ایت
داوتاراکن فرکتان لعنة الله کأتس جیک اي بردوستا.

(۱) ایله عاقبة اورغ سوک میکیچی جیوا مانی. تنافي جیک اي برکات: "انما ماچم امق ساي" تجوانن تنغ
کاسبه سايغ، تو تنغ ناره اتو سبائی یغ بوکن تجوان مروفان تنغ حرام دستوبهي، ایت بوکن طهار نان.

افبیل سوامی منودوه استریث یغ مُحَصَّنَه دثن برزنا واجب
دکناکن اتس حکوم یغ دسبوت حد قذف (حد تودهن)، کچوالي
اي اد مھوپاي سقسي یغ چوکف بیلائثن یأیت امفت اورغ لاکی ۲،
کتیک ایت کوکوره حد قذف اتس ایت (۱)

حکوم اتو حد قذف جیک استری ایت محصنه ایاله دروتن
سباق لافن فوله روتن دان جیک تیدق محصنه حکوم تعزیر (درا)
سفرت جیل، دندا دان سباکیث (۲)

مک جیک ای تیاد دافت مгадаکن سقسي یغ ترسبوت کناله ای
برلعان دثن داجر اوله قاضي دمکین بوپیش:

”أَشْهَدُ بِاللَّهِ إِنِّي لَمِنَ الصَّادِقِينَ فِيمَا رَمَيْتُ بِهِ زَوْجَتِي
مِنَ الزَّانَا“

ارتیش: ساي برسقسي دثن الله بهواس ساي درفد اورئمیغ بنر فد

اف یغ ساي تودوه کأتس استری ساي سفلا نه دثن برزنا. این

جیک استری تیدق اد دسیتو، اتو استری ساي این جیک ای اد دسیتو.

سنه دلاکوکن لعان این ددالم مسجد، دأتس مبر دان دهدافن اورغ
رامي سکورغ ۲۸ امفت اورغ کران معتکن حکم بردوستا. دان جیک
اد اتق یغ هندق دنافیکن کناله سبوت سکالي دالم چاکف ایت
سفرت کتاڻ: ”بهوا اتق این اتو ایت، اتق زنا بوکن اتق ساي.“

هندقله ای پرکات دمکین ایت امفت کالي، کمدين فد کالي یغکلیم
یغ فقهابیس سبوت:

(۱) پیسنراڻ فرمان نوم: ”واللّٰہین یومون ازواجہم ولم یکن لہم شہداء، الا انفسہم فشہادۃ احیہم اربع شہادۃ یلزم
انہ لَمِنَ الصَّادِقِیْنَ“ متک اخیر ایه ۶، ۷ دان ۸ سورة النور. مقصود: دان اورغ ۲ یغ منودہ استری (برزنا)
مد حال مریک تیدق اد سقسي چوما دیرین سنورغ سہاج، کالہ سنورغ درفد مریک برسقسي دثن الله ایت
کالي برسقسي میناکن ای درفد اورئمیغ بنر

(۲) محسن ایل اصل معنائ اورئمیغ ترکاول، مقصودن دسینی اورئمیغ مکلف، مسلم، مردھیک دان نفسون بایک. دان
یغ تیدق محسن ایاله اورئمیغ مکلف، مسلم، مردھیک تنافی نفسون تا بایک، لیکورغ معنائ اورئمیغ چوراء
دالم باب حد زنا محسن اورئمیغ سوده مراس وطی دثن نکاح یغ صح، فرموانن دسبوت محصنه.

‘وَعَلَىٰ لَعْنَةِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ’ اړتیش: بارغ دلعنتکن
الله کاتس ساي کیران ساي بردوستا.

سبلوم دلاکوکن چاکف یخ اخیر این سنة قاضي مغيثکن دي
دغن برکات: ايغت بأيك ۲ بهوا عذاب الله داخرة ننتي لبه بسر دان لبه
دهشة درفد عذاب ددنيا اين.

تودوه برزنا این سام اد دغن لفظ تفت (صريح) سفرت اندا برزنا
تياد برکهندق کفد نية، اتو لفظ قياسن (کنايه) سفرت اندا سوده تيا
دارا لاکي برکهندق کفد نية. جيک نية منودوه ترماسوقله دالم
حکم منودوه دان کالو تيدق نية منودوه تيدقله دحکمکن منودوه.

بيلا سوامي سوده برلعان بکيمان یخ ترسبوت ايت برلاکوله
ليم حکم کاتس:—

(ا) کوکورله حکومن حد منودوه درفدان.

(ب) واجبله دکناکن حکومن حد زما کاتس استريش.

(ت) ترچرايله استريش ايت سچارا اوتوميتيک دان فوتسله تروس
فرهوبشن انتارا کدوان، تيا و اجب باکيش نفقه سکاليفون
مقندوغ دان تيا ترحق مندافت فساك.

(ث) ترنافيله انق یخ دتودوه (جيک اد) درفد سوامي، تيدق ترنافي
درفد ايبو.

(ج) دحرامکن انتارا کدوان بر نکاح سمولا (حرام یخ برککالن
سلملمان). دالم حديث ابو داود: ‘‘الْمَتْلَاعِنَانِ لَا يَجْتَمِعَانِ
أَبَدًا’’. اړتیش: کدوا اورغ یغثله برلعان تا بوله برهيمفون
سلملمان.

ننتخ استري فول بوله لفس درفد تودهن حد (حد قذف) دثن
برلعان جوک سلفس لعان سوامي، يآيت برکات:

”أَشْهَدُ بِاللَّهِ أَنَّ فُلَانًا هَذَا لِمَنْ الْكَاذِبِينَ فِيمَا رَمَانِي بِهِ
مَنْ الزَّانَا“.

ارتیش: ساي برسقسي دثن الله بهوا فلان اين درفد اورغيخ
بردوستا دالم تودهنش کفد ساي معتاکن ساي برزنا^(۱). سام ماچم
سوامي تادي يآيت برکات امفت کالي دان فد کالي يثکليم سلفس
دنصيحه اوله قاضي ”وَعَلَيَّ غَضَبُ اللَّهِ إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ“.
ارتیش: بارغ دمورکاي الله کأتس ساي کيران اي دري اورغ يغبئر
(دالم تودهنش معتاکن ساي برزنا)^(۱) کات ۲ اين تيدق بوله داوبه ۲
دثن فرکتان لاءين.

منکل تله دلاکوکن دمکين ايت ترلفس له استري درفد حد تودهن
دان تر فولقله دوسا کأتس سياف يث بردوستا.

الْعِدَّةُ

127. فرکتان ”الْعِدَّةُ“ ايت دامبيل درفد فرکتان الْعِدَّةُ معنائ
بيلائن. مقصودن فد شرع يآيت نام باکي سوات ماس يث اورغ
فرمفوان کنا منوئگو دالم ماس ايت انتوق متهوي ککوسفن
رحيمن^(۲)

فرمفوان يث واجب برعده دثن سبب ترفيسه دري سوامين ايت اد
دوا ماچم (فرتام) ترفيسه دثن سبب ماتي سوامي. (کدوا) ترفيسه
دثن سبب برچراي هيدوف.

(۱) ماس سوامي برکات فد کالي يثکليم متهوئکان فرکتان ”لَعْنَةُ اللَّهِ“ دان ماس استري برکات فد کالي يثکليم
متهوئکان فرکتان ”لَعْنَةُ اللَّهِ“ رهبيان کلامن برزنا ليه بر درفد کلامن منوده. گران مورک ايت منجوئکن
کلد متهبيل تيندلقن منکل لعنة ايت منجوئ کلد کوتوق سهاج، جادي مناسبه دلقن دلتت يث ساهيغ.
بيجوري 2 مورک 172.

(۲) اين فد فرمفوان يثبوله منهدوغ، اتو انتوق لندا برسبه دسبکين سوامي ماتي، اتو گران ساهت؟ طاعة اکن فرقه
الله فد فرمفوان يث لوتس داره.

جيك ترفيسه دښن سبب ماتي سوامي حڪم:

(۱) جيك اي مځندوځ عدهڻ اياله دښن لاهير انځن اتو انځ ۲ ڀڻ
ڪمبر سڪاليفون انځ ايت ماتي.

(ب) جيك تيدق مځندوځ عدهڻ اياله امفت بولن سفوله هاري.

جيك ترفيسه دښن سبب چراي هيدوف حڪم:

(۱) جيك اي مځندوځ سام جوڳ عدهڻ يايت دښن لاهير انځ.

(ب) جيك اي تياڊ مځندوځ حڪومڻ اد هوراين:-

(۱) فرمفوان ايت ماسيه برحيز لاڳي. مڪ عدهڻ اياله تيڪ
کالي سوچي ڀڻ دسبوت تيڪ قروء^(۱)

اومقام برچراي دالم سوچي عدهڻ بوله سلسي سبائيڪ سهاج
ماسوق حيز يفتيڪ، اتو برچراي دالم حيز اتو نفاس عدهڻ
سلسي سبائيڪ ماسوق سهاج حيز يفتڪامفت، ڀڻ باقيڻ (باقي
حيز) ايت تيدق دڪيرا قروء لاڳي.

(۲) فرمفوان ايت سوده فوتس داره، اتو ميمڻ بڻسا تياڊ حيز،
اتو ميمڻ بڻسا سنتياس برداره تياڊ دافت دببڙاڪن مان داره حيز
اتو داره استحاضه، اتو ڪانڻ ۲ ڪچيل، عدهڻ تيڪ بولن هلايه^(۲)
سڪيران سدڻ اي منجالني عده دښن بولن تيبا ۲ ڪلوار حيز نسچاي
ڪنا فينده ڪفد عده قروء، سباليقڻ جيك سوده سلسي برعده دښن
بولن تياڊاله فايه اف ۲ لاڳي.

---

(۱) ڳروء ايت چمچ پاڻي ڦر، مٺان سوچي ڀڻ مځندوڻي مٺا حيز سڃارا برسکوٽو (ڦر) ايت مٺان سوچي مان
حيزي ۱۰ وڻم بڻسا دسبوت فرمفوان ايت سوده دافت سڪالي حيز مان سڪالي سوچي مٺان ٿله برلاڻو ڦٽان
سائي ڦروء.

(۲) ڳروء مٺان دڪيرا ايڪوت مات بولن (پرڪن دڪيرا هاري) سڦرت بولن محرم، صفر مان ربيع الاول سڪاليفون
اد بولن ڀڻ ڪورڻ هارين دوفد تيڪ فوله تياڊاله مٺاف جيڪ ڪيٽوڻ برچراي برمولا هري اول بولن چوڪله
عدهڻ دڪيرا هري مولا بولن برچراي، تنافي ڪالو برچراي هڏ فرنگهڻ بولن سڦرت برچراي هڏ فرنگهڻ محرم
ڦٽوله اد هوا مات بولن ڪڍين يايت صفر مان ربيع الاول، يفتڪين هندقله دچوڪلڻ ڦڄاڻن دوفد محرم مان
ڦڄاڻن دوفد ربيع الاخير مان دڪيرا تيڪ فوله هاري، جادي هابيسله عدهڻ هڏ فرنگهڻ ربيع الاخير.

حکم این سموا جیک فرمفوان ایت تله دستوبهي، اد فون جیک
تیاد دستوبهي هڅک برچرای تیاداله عده باکیښ.

ترماسوق دالم کات لاهیر انق ایت ایاله لاهیر داکيځ سکومفل یځ
دسبوت دالم بهاس عرب مضغه (کوکور) یڅاد روف بنتوق مانسي
یځ هالوس، مک جیک بلوم اد روف بنتوق یځ بوله دلیهت تتافي فد
فنداقت بیدان اتو اورثیځ بیجق دالم فرکارا برانق مڅتاکن ایت ایاله
فونچا اصل مانسي سکیران تیدق کوکور تنتو جادي انق نسچاي
سلسیله عدهن دڅن کوکورن مضغه ایت کران رحیمن جادي سوچي
(کوسوځ).

فرمفوان دالم عده

128. اдалه فرمفوان یځ ددالم عده رجعيه واجب اتس بکس سوامیښ
مېدیاکن تمفت تیڅکل دمان تمفت اي دچرایکن سکیرا ۲ دکهندقکي
کاوالن بکس سوامیښ، ایتفون جیک تمفت ایت سسوي دڅندي،
سکیران تیدق سسوي اي بوله میلیه سام اد تیڅکل دسیتو اتو منتا
فینده کتمفت لاین یځ مناسبه.

دمکین جوا واجب مېري نفقهښ (بلنجا ماکن) یځ مناسبه دان یځ
لایق منوروت کادان بکس سوامیښ تنتع سنځ دان سوسهښ اتو
فرتڅاهنښ.

۱. اډلاکي واجب مېري فکاین دان لاین ۲ بلنجا کران کادانښ سام
ماچم استري کچوالي الت سولیق (تیدق واجب)، ملینکن فرمفوان
ایت نسور مک تیدق واجب نفقه دان تمفت تیڅکل سام اد نشوزښ
ددالم عده اتو دري سچق بلوم برچرای. اتو برفینده کفد عده لاین
سفرت عده ماتي کران عده ماتي تیدق واجب نفقه.

منکل فرمفوان یځ ددالم عده باښن دڅن سبب خلع، اتو چرای طلاق
تیک اتو فسځ واجب دسدیاکن تمفت تیڅکلن سهاچ، تیدق واجب نفقه
دان لاین ۲ بلنجا ملینکن اي مڅندوځ کتیک ایت واجب نفقهښ دڅن
سبب مڅندوځ.

اد فون فرمفوان یغ ماتې سوامیښ تیدق واجب مندافت نفقه بهکن
 واجب اتسښ برکابوځ یغ دسبوت دالم بهاس عرب "احداد" یايت
 تیدق دبولیهکن اي برهياس سفرت ماکي فکاین یغ برورن دښ
 تجوان هندق برسوليق، تنافي کالو فاکي کاین یغ برورن تیدق دښ
 تجوان برسوليق تیدقله مغاف، تیدق بوله ماکي فرهياسن سفرت
 کلخ دانسباکښ وقت سیخ هاري، سلما دالم عده.

دانجوک تیدق دبولیهکن اي ماکي باو۲وان یغ واثمي فد بدان،
 فکاین دان مکانن، برچلق دښ چلق ورن هیتم تنافي چلق ورن فوتیه
 کران بوات اوبت تیدق مغاف دفاکي وقت مالم دان کنا کست
 افبیل سوده سیخ.

اورغ فرمفوان دلولسکن برکابوځ دښ سبب کماتین کلوارگان یغ قریب اتو
 اورغ لاین تیدق لبه درفد تیگ هاري. دان حرام دلاکوکن لبه درفد تیگ هاري
 دښ قصد برکابوځ، تنافي جک تیاد قصد ایت تیاداله مغاف.

واجب اتسښ سنتیاس دودق درومه (جائن کلوار دري رومه) دمان
 تمفت اي برفیسه دان کدودقکښ لایق دښندي، کچوالي اد حاجت
 سفرت کلوار کران مبلي مکانن، فکاین دانسباکښ.
 دلولسکن اي کلوار وقت مالم کرومه جیرانښ کران مقام،
 بربروال ۲ دان سباکښ دښ شرط بالیق تیدور درومهښ مالم ایت
 جوک.

هاروس جوک اي کلوار کران تاکوت دکڅکو کسلامتنښ اتو
 انقن دان لاین ۲ حال یغ بوله مروسقکس مروهښ اتو پاواښ.
 فرمفوان یغ منیغکلکن برکابوځ تیدق ترجس عدهښ تنافي
 بردوسا.

جیک استري دافت خبر بهوا سوامیښ منیغکل دنیا سلفس امفت
 بولن سفوله هاري تیاداله واجب اتسښ برکابوځ کران سوده هابیس
 عدهښ.

دالم کتاب ۲ فقه اد مپوتکن ساتو فصل فرکارا "استبراء"،
 معنائ دالم بهاس ملایو "منتا لفسکن" یايت معنا فد لغة. دان معنائ
 فد شرع یايت منوڅکو سوات ماس انتوق دکتهوي برسیه

(ککوسوځن) رحيم سهيا فرمفوان اتو دسبوت جاريه. ماچم عده فد
فرمفوان مردهيک.

اوله کران سهيا اتو همب تيدق اد دالم نکري کيت مک ساي
چاتکن چريتان دځن رځمکس انتوق معلومن سهاچ دسيني يایت:-

بارځسياف ممفراوليهي جاريه (سهيا فرمفوان) سام اد اي بلي
درد اورغ لاین اتو دفراوليهي درد فساك اتو درد وصية اتو
درد هيبه اتو سباکين، فد حال جاريه ايت بوکن استرين تيدقله
دلولسکن (حرام) دسنتوه دځن سرت مرت افتهلاکي هندق دستوبهي،
ملينکن کناله لبه دهولو داستبراء کن دي (دبرسيهکن رحيم)،
جیک اي دري اورځمخ برحيض کنا استبراء سکالي حيض سکاليفون
اي ماسيه انقدارا، دان جیک اي ماسيه کچيل اتو يځ سوده فوتس
داره کنا استبراء سلما سبولن دان جیک اي مځندوغ کنا استبراء دځن
لاهير انق، لفس ايت بهاروله بوله دستوبهي.

النقه

129. فرکتان نفقه ترکنل دالم بهاس ملايو دځن معنا بلنجا اتو سارا
هيدوف. فرکتان نفقه ايت دامبيل درد فرکتان اتفاق مقصودن
مبيري بلنجا اتو سارا هيدوف اتو مبيائي.

اداله نفقه ايت تربهاکي کفد دوا بهاکين:-

فرتام - نفقه يځ واجب باکي مانسي اتس ديريځ سنديري. افبيل
اي ممفو کناله اي مندهولوکن انتوق ديريځ سنديري درد يځلاين.

کدوا - نفقه يځ واجب اتس مانسي انتوق اورغ لاین.

برکات امام نووي دان امام رافعي: سبب ۲ واجب نفقه ايت تيک
فرکارا:-

(فرتام) نکاح. (کدوا) قرابة. دان (کتیک) ميلیک.

نققه دثن سبب نكاح

مك دثن سبب نكاح، واجب اتس سوامي مبري نققه استري يڄ مپره دير ي دثن سمفرن - دالم بهاس عرب دسبوت تمكين. مك جيڪ مپره دير ي دثن تياد سمفرن سفرت مپره فد وقت يڄترنتو تيدق فد وقت يڄلاين، اتو مپره فد وقت مالم سهاج سيڄ تا ماهو، اتو دتمفت يڄترنتو سهاج تيدق دتمفت يڄلاين نسچاي تياد واجب سواميڻ ممباير نققهڻ.

نققه استري ايت دائمكرن منوروت كادان سوامي (مڃيڪوت كادان كاواڻڻڻ). جيڪ اي سڄورڄ يڄ سنڄ كنالو اي مبري دوا چوفق سهار ي درفد مڪانن يڄ بياس دماڪن اولو اورڄ ۲ دتمفتڻ سفرت برس دان ڪندوم.

واجب جوڪ برسام ايت لاءوق فاورڄ مڃيڪوت عاده بياس ترماسوقله ميق، ڪولا دان لاءين ۲ دان مڃيڪوت كادان موسيم سفرت موسيم فانس مڪانن موسيم فانس دان دموسيم سڄوء مڪانن موسيم سڄوء.

دانلاڪي واجب دبري فڪاين انتوق موسيم سڄوء دان موسيم فانس مڃيڪوت عاده يڄبرلاڪو دتمفتڻ سفرت باجو، ڪاين، سلوار، تودوڄ، ڪاسوت دان لاءين ۲، دان واجب دڪنتي تيف ۲ انم بولن.

واجب جوڪ دسدياڪن همفران، تمفت تيدور، تيلمڻ دان لاءين ۲ يڄ برسڄڪوت فاوت دثن بيليق تيدور.

جيڪ سوامي ايت اورڄيڄ سوسه واجبلو اي مبري مڪانن ايت سچوفق سهار ي سرت دثن لاءوق فاورڄ يڄ فادن دثن هيذوف اورڄ سوسه، دمڪين جوا فڪاين يڄ لايق اتس قدرڻ.

جيڪ اي اورڄيڄ سدرهان ڪهيذوفڻڻ ڪنالو اي مبري سچوفق ستڄه فد سهار ي دان جوڪ لاءوق يڄ سدرهان، دان فڪاين يڄ فاتوت دان سدرهان انتارا اورڄ يڄ سنڄ دان يڄ سوسه.

سلاين درفد نفقه دان لاءوق فآوق يڅ ترسبوت واجب جوځ اتس
 سوامي مېدياکن الت ۲ ماسق، سمرت فریوق، دافور دان لاین ۲،
 دمکین جوا الت ماکن مینوم سمرت فیځکن، مځکو، کلس دان سباکیڅ
 سکیراڅ استري ایت درفد کولځن اتو کلوارک اورځیځ بیاس
 برخدام (فمېنتو رومه) کناله سوامي مفاداکنڅ.

تننڅ واجب نفقه بکیمان یڅ ترسبوت دهولو ایت ایاله فد استري
 یڅ ماکن براسیځ سندیري. اد فون جیک مریک ماکن برسام ۲
 سوامي بکیمان یڅ بايق برلاکو فد اورځ سبله سینی مساله نفقه یڅ
 ترسبوت تیدق تیمبول.

دالم مساله نفقه این سکیراڅ سوامي تیدق مغو فد ماس یڅ
 اکنداتڅ، مک استري بوله فیلیه سام اد برصبر دځن برلنجا درفد
 هرتاڅ سندیري (جیک اد) اتو برهوتڅ اتس کیرا ۲ سوامیڅ.

اتو فسخ نکاح دځن مفادو کفد قاضي اتو اورځیځ دلننیق منجادي
 حاکم (منوروت شرط ۲) منننا فسخ، جیک ثابت بهوا سوامي تیدق
 مغو ممباير دځن اقرارڅ اتو دځن اد سقسي هندقله قاضي ممبري
 تیمفوه تیګ هاري مسکیفون سوامي ایت تیدق منننا تیمفوه، تجواڅ
 دبوات بکیتو کران هندق میقینکن بتول تیاد کمفواڅ.

ستله سلسي تیګ هاري تیاد جوځ اي ممبايرڅ بولیله استري
 ایت مفادو سمولا کفد قاضي فد هاري یڅ کامفت، کتیک ایت
 بولیله قاضي اتو محکم ممفسخن نکاح سمرت کتاڅ: "اکو
 فسخ کنله نکاح اڅکو دري سوامي اڅکو" اتو استري ایت ممفسخن
 دیريڅ سندیري دځن ایډین قاضي دځن برکات "ساي فسخنله نکاح
 ساي دځن سوامي ساي".

افیل تله دلاکوکن فسخ ایت ترفیسهله انتارا کدواڅ سچارا فسخ
 بوکن سچارا طلاق معناڅ بیلاځن طلاقڅ تیدق ترجس.

اد فون کتیادان مغو سوامي دریحال نفقه فد ماس یڅ لمفاو تیاد
 ملولسکن استري برفسخ دځن سببڅ.

دمکین جوا استري بوله فسخ نکاح جیک سوامي تیدق مغو ممباير
 مسکھوین سبلوم مستوبهي دي، تنافي جیک دکتهوین سوامي ایت

ميڻڻ تا ممفو ممباير مسكهوين سبلوم عقد نكاح نسچاي تياڊ هاروس
اي برفسخ.

نققه دڻن سبب قراٻه

سبگيمان واجب اٿس مانسي ممبري نققه انٿوق اسٿري، بگيتو
جوڪ واجب اٿس ممبري نققه انٿوق قراٻتن. قراٻه ايت ممندوئي
باف، ايبو دان داتوءِ ڪاٿس دسبوت اصول (اصل) دان ممندوئي
انق ۲ چچو ڪباوه دسبوت فروع (چواڻن) تيڊق ڪيرا لاکي ۲ که اتو
فرمفوان، مواريشي که اتو تيڊق، سام اڪام اتو تيڊق، دسيني تيڊق
ترماسوق سودارا دان باف سودارا.

مڪ فروع واجب منڱوڱ نققه اتو بلنجا ماڪن اتو سارا
هيدوف اصولن دڻن ساله ساتو درفد دوا شرط. فرتام - ڪفقيران
دان توا. ڪدوا - ڪفقيران دان ڪيلا اتو ساڪيت اتو بوت. باف اتو
ايبو اتو داتوءِ تيڊق بوله دفقسا بڪرج سڪاليفون اي بوله بڪرج
جاڊي نققهن هندقله (واجب) دتڱوڱ اوله انق اتو چچو.

منڪل اصول فول واجب ممبري نققه فروعن دڻن ساله ساتو درفد
تيڪ شرط: فرتام - ڪفقيران دان ڪچيل. ڪدوا - ڪفقيران دان لمه
تياڊ ترڊاي بڪرج. ڪتيڪ - ڪفقيران دان ڪيلا.

سبولت سوارا علماء مڱتاڪن تياڊ واجب باف منڱوڱ نققه انق
يڻ سوده بالغ دان اد ممفوڀاي اوسها. دمڪين جوا تياڊ واجب جيڪ
تياڊ بڪرج دسيسي فنڊافت علماء يڻ رامي.

نققه دڻن سبب مميليك

جيڪ سستورغ اد مميليكڪي سهيا اتو بناٽڻ سفرت ڪودا سام
اد دڻن دٻلين اتو دڻن جالن دافت فساڪ اتو دٻري اورغ اتو سباڪين
واجبله اٿس اورغ ايت ممبييائي ماڪن مينومن دڻن سچوڪفن. تياڊ
هاروس اي ممبرتڪن سهيا اتو بناٽڻ ايت ممبوات ڪرج برت ۲ يڻ اي

تيدق ترداي، اتو دسوروه برجالن سفنجع ماس دئن تيدق برهنتي
يعدمكين ايت اداله حرام.

الْحَصَانَةُ

130. فركتان اَلْحَصَانَةُ ايت دامبيل درفد فركتان "اَلْحِضْنُ" معنان
فلوق، داکف دان کيليق. دان فد شرع معنان مملهارا اتو مېلا
اورئميغ تياد بوله هيدوف دئن برسنديري (تياد تاهو مغاول حال
کادان ديرين) انتوق کبايقکش دان منولق بندا يغ مضر تکندي
سفرت کائق ۲ دان اورغ کيلا.

اومقام منديکن، مماکيکن فکايين، ملایان ماکن مينومش، منيدورکن
ماسوقکن کدالم بواين، معجوتکن دانسباکيئن، يثمان کرج ۲ اين
لبه لايق دان سسواي دئن اورغ فرمفوان، کران مريکثيت برصفة
فپايغ، لمة لمبوت دان فندي منديدیق دئن تابه هاتي دان صبر.

افبيل سسئورغ برفیسه دئن استريئن، سام اد دئن طلاق اتو
فسخ اتو لعان اتو برفیسه دئن سبب ماتي فد حال اي اد انق درفدان
مک بکس استري ايت لبه لايق دان ترحق مملهارا انق ايت، تيدق
بوله دبري کفد اورغ لاین کچوالي اي ائکن مملهارا. منکل
بلنجا فليهاران ايت ترتعکوغ ائس اورئميغ واجب منعکوغ نفقه
انق ايت.

سکیرا بکس استري ائکن مملهارا، اتو اي تيدق براد ددالم
نکري، اتو ماتي اتو کيلا برفيندهله فليهاران ايت کفد ايئون (توء
فرمفوان باکي بودق ايت)، جيک تياد، برفينده کفد توء فرمفوان
يغلاين يغ، راريئي دان جيک تياد جوک برفينده کفد يغلبه دکت
درفد سودارا فرمفوان.

برککالنه حق مملهارا ايت کفد بکس استري سهکک عمور
بودق ايت توجه تاهون يعني سهکک اي ميز. لفس ايت دبري اي
ميلييه (سنة) انتارا امقش دان بفاش، سياف يغ دفيليهش کفداپاله
دسرهنکن مملهارا بودق ايت. تقدیرش اي ميلييه کدوا ۲۰ سنکالي

کناله داداکن اوندي دان دبریکن سیاف یغ کلوار اولدیش، دان سکیراڻ بودق ایت ائگن میلیه مان ۲ ساتو مک ایبوڻ جوک لبه برحق.

حکم این جیک کدوا ۲۸ (ایبو دان باف) لایق باکی مملیهارا بودق ایت دڻن تیاد صفة ککوراڻن سمرت کیلا مک جیک اد صفة ککوراڻن فد ساله سنورڻن هندقله دسرهکن بودق ایت کفد تولنڻ (یغ تا کیلا) سلما اد صفة ککوراڻن ایت.

جکالو باف بودق یقتله ممیز ایت تیدق اد بولیلهه دبری ای فلواغ میلیه انتارا داتو، لاکي ۲۸ دڻن ایبوڻ، دان جیک داتو، فون تا اد بولیلهه ای میلیه انتارا سودارا اتو باف سودارا دان ایبوڻ.

شرط اورڻیغ برحق مملیهارا کانق ۲ ایت انم فرکارا:-

فرتام - برعقل، مک تیدقله بوله اورڻیغ کیلا سام اد کیلاڻ سفنج ماس اتو بر فوتس ۲ کچوالی سکجف ۲ اومقام سهاری دالم ستاهون تیدقله هیلغ حق.

کدوا - مردهیک، مک تیاد حق فرمفوان یغ سهیا.

کتیک - براکام، مک تیاد حق فرمفوان یغ کافر هندق مملیهارا انق یغ مسلم.

کامفت - اد صفة کعادیلن، مک تیدقله ترحق اورڻیغ فاسق دان اورڻیغ تیاد امانه (خیانه).

کلیم - کادانڻ براد دتمفتڻ (برمقیم)، مک تیدقله ترحق اورڻیغ مسافر.

کانم - ایبو ایت ماسیه تتف بوجغ، مک جیک ای برکهوین دڻن اورغ لاین یغ بوکن محرم کفد انقڻ کوکورله حقڻ مملیهارا انق ایت، تتافی جیک ای برکهوین دڻن محرمڻ سمرت باف سوداراڻ (اومقام برسالین تیکر) تیاد کوکور حقڻ ایت.

مک جیک کورغ ساتو شرط درفد شرط ۲ یغ انم این سمرت تیسق مفرجاکن سمبهیغ، کوکورله حقڻ مملیهارا انق ایت کران ایاڻ تله جادی فاسق دڻن منیغکلکن سمبهیغ.

سېلوم دتوتف فڅکل کدوا این، سوکاله ساي مېتاکن بهوا
 مساله ۲ یڅ داوتاراکن کباپککش فتيق درفد کتاب ابن قاسم دان
 حاشیه ابراهیم البیجوري. مان ۲ مساله فرض تقدیر اتو مساله ۲
 یڅ رومیت ساي تیاد سنتوه کران یأیت ترفولڅ کفد یڅ بیجقسان
 سهاج.

الحمد لله سهڅک دسيني تمتله فڅکل یڅکدوا این.

بارغ دکړنیاکن الله کیت دافت فرتنجوق کجالن یڅبئر دان
 لوروس دڅن مڅرجاکن سکل فرینتهڅ دان منیڅکلکن سکل لارائمنڅ،
 بعون الله وقوته ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم. وصلى الله
 على سيدنا محمد وعلى اله وصحبه وسلم.

ان شاء الله اکن مڅیریڅي فڅکل یڅ اخیر، فڅکل یڅکتیک.

احد. ۱ صفر ۱۴۰۴.

۵ اویمبر ۱۹۸۳.

کندومن ایدامن فشتوت II

مولک

83	باب النکاح
86	روکن ۲ نکاح
87	مسأله رمفاین مثنای سقسی
88	یغبرکواس منجادی ولی
89	سوسونن ولی
91	ولی مجبر
92	تکامن منجادی ولی
93	چواغن ۲ مسأله مثنای ولی
95	کفاء (سطرف) دالم نکاح
97	فرمفوان یغ حرام دکهونی
99	حرام دغن سبب برسندا
101	سوسوان یغ مفرامکن نکاح
104	برکھوین دغن کتابیه
106	خیار دالم نکاح
108	اعفاف (مبایقکن نفسو)
109	صداق اتو مسکھوین
110	ولیمه العرس
112	بریلخ استری (فولیکامی)
114	کیلیران دان نشوز
118	شقاق (تکغ فرسلیسیهن)
120	الخلع (تبوس طلاق)
124	الطلاق
127	تعلیق طلاق
128	طلاق سنی دان بدعی
129	الرجعه (رجوع)
130	التحلیل (برچینا بوت)
131	الایلاء (برسومفه تا هندق ستوبه)
133	انظهار (مپروفاکن استری دغن ایبو)
134	اللعان (برلعه ۲)
137	العده
139	فرمفوان دالم عده
141	النقه
145	العضانه (مبیهارا اتق)

مولک

1	جوابلی دان حکمن
1	روکن جوابلی
4	جوال معاطاه
4	شرط فد ایجاب قبول
6	شرط باکمی اورغیغ برعقد
8	شرط فد بارغیغ دقعقدکن
12	چارا ۲ ملیهت
13	دبا دان حکمن
17	خیار دان حکمن
21	بارغ جوالن سبلوم قبض
22	جوال تولیه، اشراک، مراهجه دان محاطه
24	جوال اصول دان بواه
25	فرسلیسیهن انتارا یغبرعقد
26	جوال سلم
29	باب القرض (برهوتغ)
32	باب الرهن (کادیان)
36	باب شرکه (برکوغسی)
39	باب وکاله
43	وکاله مطلقه
46	وکاله مقید
48	وکاله دان کبودتکنن
50	باب العاریه (فینجم مینجم)
54	باب القراض (مضاربه)
61	قراض بوله فسخ
62	باب الاجاره (سیوا مییوا)
64	بهاگین اجاره
66	الجماله (ریواد)
69	مسأله رمفاین (مثنای جماله)
70	المخابره دان المزارعه
71	احیاء الموات
75	الهبه دان حکمن
77	مسأله رمفاین مثنای هبه
78	اللقطة (جمفا بارغ چیچین) دان حکمن
81	القیط (جمفا بارغ تربواغ)